

INFORME FINAL

Projecte

**Activitats pràctiques i millora dels aprenentatges.
Disseny, planificació i implantació d'un itinerari de
pràctiques definit per competències
a l'assignatura «Història Medieval»
(Graus d'Història i Arqueologia)**

Codi

2016PID-UB/004

Coordinació

Maria Soler Sala

GIDC

[contra] TAEDIUM,
Grup d'innovació Docent en Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica
GINDOC-UB/001

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Índex

1. Dades del projecte	3
2. Resum i descriptors	4
2.1. Resum de l'actuació	4
2.2. Descriptors	4
2.3. Paraules clau	4
3. Mancances detectades	4
4. Objectius	5
5. Desenvolupament de l'actuació	5
6. Resultats, avaluació i interpretació	7
6.1. Resultats	7
6.2. Avaluació i interpretació	14
7. Valoració de l'experiència	15
8. Referències bibliogràfiques	15
Annexos	16
1. Fitxes d'activitats pràctiques	17
2. Llistat per aprenentatges i competències	170

1. Dades del projecte

Títol i codi del PID:

Activitats pràctiques i millora dels aprenentatges. Disseny, planificació i implantació d'un itinerari de pràctiques definit per competències a l'assignatura «Història Medieval» (Graus d'Història i Arqueologia) [2016PID-UB/004].

Coordinació:

Maria Soler Sala

Membres de l'equip:

Ignasi J. Baiges Jardí
Xavier Ballestin Navarro
Elena Cantarell Barella
Mireia Comas Via
Rosa Lluch Bramon
Daniel Piñol Alabart
Marta Sancho Planas
Ramón A. Banegas López

Data inici: 1 d'abril de 2016

Data final: 30 d'abril de 2018

2. Resum i descriptors

2.1. Resum de l'actuació

La nostra actuació ha pretès donar coherència a les activitats pràctiques que es desenvolupen en el marc de l'assignatura «Història Medieval», que s'imparteix com a matèria obligatòria i de formació bàsica al segon curs dels graus d'Història i d'Arqueologia de la Facultat de Geografia i Història. L'assignatura es desenvolupa simultàniament en un total de 7 grups (5 del grau d'Història i 2 del grau d'Arqueologia) i compta amb una matrícula anual de gairebé 450 alumnes.

Si bé d'inici l'assignatura havia estat concebuda com una matèria essencialment teòrica, amb el temps, la incorporació de sessions pràctiques (identificades com a "Pràctiques amb documents" o "Exercicis pràctics" al Pla Docent) ha permès posar de relleu la importància d'aquest tipus d'activitats. Malgrat tot, fins a la implantació del present PID, les sessions pràctiques no disposaven d'un contingut seqüencial planificat i cada professor les desenvolupava d'acord amb els seus criteris i prioritats.

Convençuts que una bona definició, seqüenciació i implementació de les activitats pràctiques afavoreix l'assumpció d'aprenentatges i competències, aquest projecte ha pretès recopilar el conjunt de recursos docents utilitzats fins avui, detectar reiteracions i mancances, i definir un nou itinerari de pràctiques planificat en funció no només del recorregut temàtic i d'aprenentatges de l'assignatura, sinó també de l'assoliment de competències per part de l'alumnat.

2.2. Descriptors

Línies d'actuació vinculades

- A. Aprenentatge en entorns virtuals.
- B. LMS (Moodle).
- C. Aprenentatge professionalitzador.
- D. Competències transversals
- E. Avaluació.
- F. Equip docent.

2.3. Paraules clau

Activitats pràctiques, Itinerari seqüencial, Competències, Història Medieval

3. Mancances detectades

Tal i com s'ha dit, l'assignatura d'«Història Medieval» havia estat dissenyada inicialment com una matèria essencialment teòrica. Si bé és cert que la incorporació de sessions pràctiques al seu Pla Docent havia servit per posar de relleu la importància d'aquest tipus d'activitats, la seva implantació no havia estat el resultat d'una planificació compartida. En conseqüència, cada professor les havia desenvolupat de manera individual, sovint com una espècie de complement, sense haver estat objecte d'una reflexió conjunta per part de l'equip docent.

En el moment d'iniciar el present PID, l'assignatura disposava de tres espais per a l'activitat pràctica. Per un cantó, aquelles accions d'interpretació de documents o fonts arqueològiques que es realitzaven en el marc de les sessions teòriques, a manera d'exemplificació pràctica d'allò que s'estava explicant. En segon lloc, les que es programaven al llarg del curs en forma de «Pràctiques amb documents» al grau d'Història i d'«Exercicis pràctics» al grau d'Arqueologia. Finalment, formava part també de l'activitat pràctica la sortida d'estudis de mitja jornada o d'una jornada sencera efectuada per alguns dels grups de l'assignatura (especialment, els vinculats al grau d'Arqueologia) a algun entorn històrico-arqueològic d'època medieval.

Per fer-ho possible, cada professor havia preparat i utilitzava un seguit de materials docents destinats a dinamitzar les activitats pràctiques (fonts documentals, fonts arqueològiques, fonts artístiques, quadres sinòptics, mapes d'elaboració pròpia, itineraris de visita sobre ciutats i jaciments d'època medieval). Tots ells constituïen un volum de materials interessant però dispers, i sovint mancat de concreció pel que fa a la definició dels objectius competencials i d'aprenentatge que pretenien assolir.

D'altra banda, el fet que cada professor desenvolupés les activitats pràctiques a la seva manera i segons els seus propis criteris, feia que el valor d'aquestes no fos el mateix en tots els grups, de manera que es produïa un cert desequilibri entre les pràctiques realitzades pels estudiants segons el grup al qual estaven matriculats. Aquest fet provocava alguns desajustos en el volum i seqüenciament d'aquestes activitats, ja sigui per manca, solapament o repetició.

4. Objectius

El present PID ha tingut com a objectiu general donar coherència a les activitats pràctiques que es desenvolupen en el marc de l'assignatura «Història Medieval», que s'imparteix com a matèria obligatòria i de formació bàsica al primer semestre del segon curs dels graus d'Història i d'Arqueologia.

Des d'un punt de vista més específic, l'actuació ha pretès assolir els següents objectius:

1) Apostar per les activitats pràctiques. Dissenyar una assignatura menys teòrica, allunyada de les sessions magistrals, i on sigui més fàcil incorporar activitats pràctiques definides en funció d'un itinerari competencial i d'aprenentatges.

2) Realitzar una diagnosi inicial de les activitats pràctiques. Fer un anàlisi sobre el contingut de les sessions pràctiques que actualment s'imparteixen a l'assignatura i valorar la forma com s'estan programant, tot realitzant una diagnosi inicial de la problemàtica.

3) Crear noves activitats pràctiques. D'acord amb les mancances detectades al punt segon, dissenyar noves pràctiques que s'adaptin a les diferents competències que es volen assolir, explicitant com s'han de planificar i els materials amb els quals haurien de comptar, així com els sistemes d'avaluació que caldria implementar.

4) Dissenyar un nou itinerari de pràctiques. Planificar una seqüenciació coherent i equilibrada de les activitats pràctiques, on es resolgui la manca de definició d'objectius competencials i d'aprenentatge, i on deixin de ser un complement i passin a constituir un element important de l'assignatura.

5) Millorar l'assoliment competencial de l'alumnat. Totes les activitats pràctiques – noves o redefinides– han de permetre millorar l'assoliment de competències transversals de la UB (CTUB), específiques de l'ensenyament (CEE) i pròpies de l'assignatura (CPA).

6) Valorar l'acció d'innovació docent realitzada. Reflexió valorativa sobre l'impacte i resultats de la nostra actuació d'innovació docent en relació als alumnes i també al professorat.

5. Desenvolupament de l'actuació

Per fer-ho possible, el present PID s'ha desenvolupat d'acord amb les següents fases de treball:

FASE 1: Diagnosi inicial. Realització d'una diagnosi inicial sobre el funcionament de les activitats pràctiques de l'assignatura d'«Història Medieval» per tal de detectar elements a millorar.

1.1. Valoració de la consideració que han tingut tradicionalment les activitats pràctiques tant entre el professorat com entre els estudiants d'aquesta assignatura.

1.2. Realització d'entrevistes personals i reunions grupals amb el professorat que imparteix o ha impartit l'assignatura per tal de conèixer el contingut de les activitats pràctiques.

1.3. Revisió dels Plans Docents de l'assignatura d'«Història Medieval» als graus d'Història i d'Arqueologia per tal de conèixer el marc d'objectius competencials transversals i específics que s'hi relacionen.

1.4. Valoració de la correlació existent entre les activitats pràctiques realitzades i el marc d'objectius competencials i d'aprenentatges que hauria de definir-les.

FASE 2: Recopilació de recursos docents. Recull dels recursos utilitzats per a les activitats pràctiques i definició dels mateixos en funció dels aprenentatges i competències sobre els que pretenen incidir.

2.1. Recollida dels recursos docents que el professorat utilitza per al desenvolupament de les activitats pràctiques desenvolupades en els seus grups.

2.2. Anàlisi del contingut de les activitats pràctiques realitzades fins al moment d'iniciar el present PID i definició de la seva idoneïtat a partir dels aprenentatges i competències que pretenen desenvolupar.

2.3. Disseny d'una Base de Dades d'ús compartit per part de l'equip docent de l'assignatura, amb l'objectiu de recopilar les activitats pràctiques i objectivar-les d'acord amb una mateixa estructura descriptiva.

2.4. Elaboració de les fitxes d'activitat pràctica amb tota la informació i materials necessaris per a la seva implementació.

2.5. Creació i emmagatzematge a la base de dades de noves activitats pràctiques que s'afegeixin a les anteriors i que ens permetin resoldre les mancances que s'hagin detectat en el procés de diagnosi inicial.

FASE 3: Definició d'un nou itinerari de pràctiques, en funció no només del recorregut temàtic i d'aprenentatges de l'assignatura, sinó també de l'assoliment competencial.

3.1. Seqüenciació d'un itinerari de pràctiques que tingui en compte tant les accions realitzades a l'aula per dinamitzar les classes teòriques, com les sessions de pràctiques específiques o la sortida d'estudis de l'assignatura.

3.2. Planificació en funció no només del recorregut temàtic i d'aprenentatges de l'assignatura, com també de la progressivitat de les competències que es pretén que l'alumne assoleixi al llarg del curs.

3.3. Realització de reunions de treball entre els membres de l'equip del projecte i el professorat que hagi d'impartir l'assignatura per tal de compartir l'actuació de millora, conèixer la seva opinió i incorporar suggeriments.

FASE 4: Implantació. Posada en marxa del model de pràctiques dissenyat per aquest projecte.

4.1. Havent completat les tres primeres fases de treball, es procedeix a la implantació del nou model de pràctiques durant el curs 2017-2018. Els canvis en l'equip docent no han permès una implantació de l'itinerari en tots els grups, tot i que es preveu poder-ho fer en cursos propers.

4.2. Realització de reunions de treball entre el professorat de l'assignatura i l'equip que ha desenvolupat la proposta d'itinerari per tal de fer un seguiment de la seva implantació, detectar dificultats i resoldre els conflictes que puguin aparèixer.

FASE 5: Valoració de l'actuació. Valoració de l'impacte de l'actuació d'innovació docent proposada.

5.1. Recopilació i anàlisi de les evidències d'aprenentatge vinculades a cadascuna de les pràctiques que es dissenyin per tal de valorar l'impacte de la nostra actuació en la millora de coneixements i competències dels estudiants.

5.2. Realització d'una reunió amb el professorat que ha impartit el nou itinerari de pràctiques per tal de valorar l'experiència i incorporar millores en la implantació successiva als propers cursos.

5.3. Realització d'una enquesta als alumnes per valorar paràmetres relacionats amb el grau de satisfacció, l'assoliment de les competències i els models d'avaluació de les activitats pràctiques.

6. Resultats, avaluació i interpretació

6.1. Resultats.

Atès que els resultats obtinguts es vinculen al desenvolupament de les **Fases 1, 2 i 3** del projecte, procedim a descriure'ls detalladament.

FASE 1: Diagnosi inicial

Aquesta primera fase ha consistit en realitzar un diagnòstic inicial sobre el contingut de les pràctiques que es desenvolupaven a l'assignatura d'«Història Medieval» dels Graus d'Història i Arqueologia amb anterioritat a l'inici del present PID. Per fer-ho, s'han realitzat diverses trobades amb el professorat que l'ha impartida els darrers anys i amb els que ho fan actualment. L'objectiu ha estat el de valorar la consideració que han tingut tradicionalment les activitats pràctiques en aquesta assignatura, tant entre el professorat com entre els estudiants.

El resultat d'aquest procés es pot resumir amb la següent diagnosi de dificultats i oportunitats de millora:

Dificultats

- 1) L'alumnat que cursa l'assignatura disposa d'un nivell de coneixements molt bàsics en relació a la Història Medieval.
- 2) El seu darrer contacte amb la temàtica acostuma ser al segon curs de la ESO i això fa que el professorat hagi de dedicar molt temps a l'explicació de conceptes bàsics i a la refutació de tòpics sobre el període estudiat.
- 3) Alguns dels grups tenen una matrícula molt nombrosa (a l'entorn dels 60 alumnes) que dificulta el desenvolupament d'activitats pràctiques a l'aula.
- 4) El fet que, de vegades, les activitats pràctiques específiques se solapin amb les classes o pràctiques d'altres assignatures suposa una dificultat per a l'assistència a les mateixes.
- 5) El professorat desenvolupa de manera autònoma les sessions pràctiques de l'assignatura, concebant-les com un complement a les sessions teòriques i sense una reflexió conjunta per part de l'equip docent.
- 6) Cada professor ha anat creant els seus propis materials (fonts documentals, fonts arqueològiques, fonts artístiques, quadres sinòptics, mapes d'elaboració pròpia, itineraris de visita sobre ciutats i jaciments d'època medieval).
- 7) L'alumnat percep que cada professor dóna un valor diferent a les activitats pràctiques, la qual cosa provoca un cert desequilibri entre els diversos grups de l'assignatura.
- 8) El disseny de les mateixes ha anat vinculat més a la seqüenciació dels aprenentatges que no pas a l'assoliment de competències transversals de la UB (**CTUB**), específiques de l'ensenyament (**CEE**) i pròpies de l'assignatura (**CPA**).
- 9) La manca d'una planificació conjunta pel que fa a l'itinerari de pràctiques provoca alguns desajustos en el volum i seqüència de les mateixes, ja sigui per mancança, solapament o repetició.

Oportunitats

- 1) L'alumnat es mostra favorable a la realització d'activitats pràctiques, ja que les consideren més motivadores que les sessions teòriques.
- 2) El professorat reconeix que l'ordenació de l'activitat pràctica és una tasca pendent i veu amb molt bons ulls la possibilitat de crear un itinerari de pràctiques progressiu i coherent per a l'assignatura.
- 3) Si bé cada professor ha anat preparant i utilitza els seus propis materials docents per a les activitats pràctiques, està disposat a compartir-los i a incorporar-los a la base de dades que es crearà en al marc del present PID.
- 4) Existeix bona sintonia entre els professors que imparteixen o han impartit l'assignatura, la qual cosa facilitarà el procés de recopilació de recursos i la confecció d'un nou itinerari compartit.

D'igual manera, hem revisat els Plans Docents de l'assignatura tant al grau d'Història com al d'Arqueologia per tal de conèixer el marc d'objectius competencials transversals i específics que s'hi relacionen. Atès que les activitats pràctiques programades no han estat dissenyades d'acord amb un programa d'objectius competencials comú, hem cregut convenient definir per a cada activitat proposada les competències que s'hi relacionen.

FASE 2: Recopilació de recursos docents

La recopilació de recursos docents s'ha realitzat a través d'una Base de Dades dissenyada específicament per al present PID, que ha permès emmagatzemar els recursos docents i activitats pràctiques creades pel professorat al llarg dels anys i classificar-les en funció de sis grans tipologies: documents, fonts arqueològiques, imatges, mapes, articles i activitats. Per a cadascuna d'elles hem dissenyat una fitxa específica.

Fitxa per a documents

The screenshot shows a web form titled "PID Historia Medieval" with the identifier "[2016PID-UB/004]" and the number "160" in the top right corner. The form is divided into two main sections. On the left, there are several input fields: "Assignatura", "Graus", "Curs", "Bloc temàtic", "Tipus recurs" (with radio buttons for Document, Arqueologia, Imatge, Mapa, Article, and Activitat), "Aprentatges", "Competències" (with checkboxes for CTUB, CEE, and CPA), "Font", and "Autor fitxa". On the right, there is a "Document" tab selected, with other tabs for "Arqueologia", "Imatge", "Mapa", "Article", and "Activitat". Below the tabs is a large "Text" area. At the bottom right, there are input fields for "Títol", "Autor i obra", and "Cronologia".

Fitxa per a fonts arqueològiques

The screenshot shows a web form titled "PID Historia Medieval" with the identifier "[2016PID-UB/004]" and the number "160" in the top right corner. The form is divided into two main sections. On the left, there are several input fields: "Assignatura", "Graus", "Curs", "Bloc temàtic", "Tipus recurs" (with radio buttons for Document, Arqueologia, Imatge, Mapa, Article, and Activitat), "Aprentatges", "Competències" (with checkboxes for CTUB, CEE, and CPA), "Font", and "Autor fitxa". On the right, there is an "Arqueologia" tab selected, with other tabs for "Document", "Imatge", "Mapa", "Article", and "Activitat". Below the tabs is a large "Imatge" area. At the bottom right, there are input fields for "Jaciment" and "Cronologia".

Fitxa per a imatges

PID Historia Medieval [2016PID-UB/004]		160					
Assignatura	<input type="text"/>	Document	Arqueologia	Imatge	Mapa	Article	Activitat
Graus	<input type="text"/>	Imatge <input type="text"/>					
Curs	<input type="text"/>						
Bloc temàtic	<input type="text"/>						
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☒ Imatge ☐ Activitat						
Aprenentatges	<input type="text"/>						
Competències	CTUB <input type="text"/> CEE <input type="text"/> CPA <input type="text"/>						
Font	<input type="text"/>	Descripció	<input type="text"/>				
Autor fitxa	<input type="text"/>	Cronologia	<input type="text"/>				

Fitxa per a mapes

PID Historia Medieval [2016PID-UB/004]		160					
Assignatura	<input type="text"/>	Document	Arqueologia	Imatge	Mapa	Article	Activitat
Graus	<input type="text"/>	Mapa <input type="text"/>					
Curs	<input type="text"/>						
Bloc temàtic	<input type="text"/>						
Tipus recurs	☐ Document ☒ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat						
Aprenentatges	<input type="text"/>						
Competències	CTUB <input type="text"/> CEE <input type="text"/> CPA <input type="text"/>						
Font	<input type="text"/>	Títol Mapa	<input type="text"/>				
Autor fitxa	<input type="text"/>	Espai cronològic	<input type="text"/>				

Fitxa per a articles

PID Historia Medieval [2016PID-UB/004]		160
Assignatura	<input type="text"/>	Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat
Graus	<input type="text"/>	Referència article <input type="text"/>
Curs	<input type="text"/>	
Bloc temàtic	<input type="text"/>	Descripció article <input type="text"/>
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☒ Article ☐ Imatge ☐ Activitat	
Aprenentatges	<input type="text"/>	PDF Article <input type="text"/>
Competències	CTUB <input type="text"/> CEE <input type="text"/> CPA <input type="text"/>	
Font	<input type="text"/>	
Autor fitxa	<input type="text"/>	

Fitxa per a activitats

PID Historia Medieval [2016PID-UB/004]		160
Assignatura	<input type="text"/>	Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat
Graus	<input type="text"/>	Títol activitat <input type="text"/>
Curs	<input type="text"/>	Descripció activitat <input type="text"/>
Bloc temàtic	<input type="text"/>	
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☒ Activitat	Materials <input type="text"/>
Aprenentatges	<input type="text"/>	
Competències	CTUB <input type="text"/> CEE <input type="text"/> CPA <input type="text"/>	
Font	<input type="text"/>	
Autor fitxa	<input type="text"/>	

Cadascun dels recursos pràctics recopilats en aquesta Base de Dades s'ha classificat també en funció dels aprenentatges (**A1**, **A2**, **A3**) i les competències que s'hi relacionen. Els primers, es vinculen amb els coneixements específics del bloc temàtic on s'emmarca l'activitat, mentre que les segones es corresponen amb les competències transversals de la UB (**CTUB**), específiques de l'ensenyament (**CEE**) i pròpies de l'assignatura (**CPA**) amb les que es relacionen. Per fer-ho, hem utilitzat la següent codificació:

- 1) **CTUB:** Compromís ètic: capacitat crítica i autocrítica.
CEE: Capacitat d'anàlisi crític.
CPA: Desenvolupament de l'esperit crític a partir de l'anàlisi comparativa de fonts diverses.

- 2) **CTUB:** Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat: Capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels sabers a la pràctica.
CEE: Capacitat de síntesi.
CPA: Capacitat de síntesi en la realització de les evidències corresponents a cada un dels processos d'aprenentatge realitzats.

- 3) **CTUB:** Treball en equip: capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals.
CEE: Capacitat de treballar en equips multidisciplinaris.
CPA: Capacitat de treballar en entorns de treball grupal i col·laboratiu.

- 4) **CTUB:** Capacitat creativa i emprenedora: capacitat de cercar i integrar nous coneixements i actituds.
CEE: Capacitat de cercar informació i de sistematitzar-la.
CPA: Capacitat de relacionar informacions procedents de diferents fonts per tal d'assolir uns objectius de coneixement concrets.

- 5) **CTUB:** Sostenibilitat: capacitat de valorar l'impacte social i mediambiental d'actuacions en el seu àmbit.
CEE: Capacitat de vincular els fets històrics amb les diferents realitats socio-culturals.
CPA: Capacitat d'entendre les fonts a partir del context socio-cultural que les ha produïdes; Iniciativa en la cerca d'altres fonts d'informació, no proposades pel professorat, relacionades amb els temes tractats.

- 6) **CTUB:** Capacitat comunicativa: capacitat de comprendre i d'expressar-se oralment i per escrit en català i castellà i en una tercera llengua, amb domini del llenguatge especialitzat de la disciplina.
CEE: Capacitat d'expressió oral i escrita d'acord amb la terminologia específica.
CPA: Pràctica de l'expressió oral i del debat científic, amb la correcta utilització de la terminologia específica de la matèria.

- 7) **CTUB:** Capacitat comunicativa: capacitat de cercar, usar i integrar la informació.
CEE: Capacitat d'aplicar els mètodes i les tècniques bàsiques de la recerca històrica.
CPA: Coneixement de les fonts històriques i arqueològiques amb què es poden abordar recerques sobre Història Medieval.

Tot plegat ens ha ofert la possibilitat de descriure de manera acurada cada activitat i objectivar-la d'acord amb una mateixa estructura de dades.

L'anàlisi i seqüenciació del conjunt d'activitats pràctiques ens ha permès detectar certes mancances en relació a alguns aprenentatges o competències sobre els que fins ara no s'incidia convenientment. Per aquest motiu, s'han creat i incorporat nous recursos pràctics, destinats a resoldre els buits detectats durant el procés de diagnosi.

D'acord amb el que s'ha explicat fins ara, cadascuna de les fitxes realitzades constitueix un espai d'emmagatzematge, de definició per aprenentatges i competències, i de recurs docent en si mateix, atès que en tots els casos s'hi insereix el text, la imatge, el document en PDF o l'enllaç Web associat a l'activitat.

A l'**Annex 1** del present informe adjuntem el total de **152 fitxes o recursos pràctics** que actualment formen part de la nostra Base de Dades i que es troben a disposició del professorat de l'assignatura. D'igual manera, s'incorpora un llistat complet de les activitats pràctiques registrades, ordenades per blocs temàtics, aprenentatges i competències relacionades (**Annex 2**).

FASE 3: Definició d'un nou itinerari de pràctiques

Tal i com s'ha explicat anteriorment, l'objectiu final del nostre treball de diagnosi i recopilació de dades ha consistit en dissenyar un nou itinerari de pràctiques. Per a l'elaboració d'aquesta seqüenciació s'han tingut en compte no només el recorregut temàtic i d'aprenentatges de l'assignatura, sinó també la progressivitat de les competències que es pretén que l'alumne assoleixi al llarg del curs.

La nostra proposta d'itinerari té en compte els tres principals espais de pràctiques de l'assignatura:

- 1) Pràctiques a l'aula** (durant el transcurs de les sessions teòriques).
- 2) Sessions pràctiques específiques.**
- 3) Sortida o treball pràctic al llarg del curs.**

A continuació exposem el resultat d'aquesta seqüenciació, indicant el número de cadascuna de les fitxes o activitats pràctiques seleccionades per a cadascun dels blocs temàtics de l'assignatura.

1) Pràctiques a l'aula

Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics.

Fitxes: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10.

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'Imperi romà.

Fitxes: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28.

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

Fitxes: 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61.

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

Fitxes: 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44.

Tema 5: L'Europa carolíngia.

Fitxes: 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74.

Tema 6: La societat feudal.

Fitxes: 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87.

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

Fitxes: 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115.

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII).

Fitxes: 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 134, 135, 136.

Tema 9: Les monarquies feudals.

Fitxes: 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144.

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

Fitxes: 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156.

2) Sessions pràctiques específiques

Sessió 1: Documentació escrita.

Fitxes: 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60

Sessió 2: Fonts materials.

Fitxes: 140, 141

Sessió 3: Interdisciplinarietat de fonts.

Fitxes: 123, 124, 125, 134, 135, 136

Sessió 4: Altres aproximacions: articles, premsa, web, conferència.

Fitxes: 137, 145, 156, 157.

3) Sortida o treball pràctic al llarg del curs

Fitxa sobre un edifici medieval (Fitxa 158)

6.2. Avaluació i interpretació.

El treball realitzat a través del present PID ens ha donat l'oportunitat de disposar d'una eina de gran valor en la gestió de les activitats pràctiques de l'assignatura d'«Història Medieval». A través d'ella, hem recopilat un conjunt dispers de materials creats i utilitzats pel professorat de l'assignatura i els hem descrit en funció d'un doble conjunt de paràmetres: els associats a l'aprenentatge teòric i els vinculats a les competències transversals de la UB, específiques de l'ensenyament o pròpies de l'assignatura.

La descripció paramètrica de cadascuna de les activitats pràctiques recopilades a la nostra Base de Dades ens ha permès detectar mancances i repeticions en la programació de l'assignatura, i ha fet possible el disseny d'un nou itinerari, de vocació oberta i modulable, adaptable a les necessitats de l'equip docent. Tal capacitat d'adaptació esdevé especialment rellevant si tenim en compte que el professorat que imparteix l'assignatura no és sempre el mateix i varia any rere any. Tot i així, la Base de Dades ha estat dissenyada amb l'objectiu que tant el professor experimentat com el que imparteix l'assignatura per primera vegada disposi d'una eina senzilla, útil i de fàcil implementació.

Certament, se'ns fa molt difícil fer una valoració quantitativa i mesurar des d'aquesta perspectiva la millora en l'aprenentatge d'habilitats i competències que ha suposat la implantació d'aquest nou itinerari de pràctiques. Sobretot, si tenim en compte que, com a conseqüència dels canvis en l'equip docent, no ha estat possible la seva implantació en tots els grups. Més fàcil és constatar de forma qualitativa la bona acollida de la proposta tant per part del professorat que ha participat en aquest projecte d'innovació, com del que ha impartit l'assignatura, ja que ha permès reforçar llur pròpia dinàmica de treball compartit.

Si bé ens hauria agradat poder valorar la satisfacció dels estudiants amb enquestes pròpies, l'esforç esmerçat en la fase de recopilació, definició i anàlisi de les dades ens ha impedit fer-ho. De manera alternativa, fem ús dels resultats obtinguts a través de les enquestes en línia realitzades per la UB, mitjançant les quals es pot copsar la satisfacció de l'alumnat en relació tant a la impartició de la matèria teòrica com a la realització d'activitats pràctiques. Tot i el baix percentatge de respostes obtingudes per al curs 2017-2018 (19,15%), valorem molt positivament les mitjanes de satisfacció obtingudes per part de l'alumnat (8,44) i esperem que en propers cursos es pugui analitzar amb indicadors numèrics més concrets les millores obtingudes en matèria d'assoliment competencial.

7. Valoració de l'experiència

Són diversos els motius que ens permeten valorar molt positivament aquesta experiència d'innovació docent. No només perquè s'han assolit bona part dels objectius proposats i ha permès reforçar l'equip docent que imparteix l'assignatura, sinó perquè ens ha dotat d'una eina rellevant pel que fa a les tasques de seqüenciació i planificació de la docència. El fet que l'itinerari de pràctiques s'estableixi no només a partir dels aprenentatges, sinó també de les competències i habilitats transversals, específiques o pròpies permet ordenar i fer més coherent la implantació de l'activitat pràctica; i a l'hora, aporta millores rellevants en el procés d'aprenentatge dels estudiants, apostant per un plantejament menys teòric, més pràctic i més motivador.

Si bé l'experiència no ha estat presentada encara en cap reunió científica específica, sí que ha servit de base per a l'articulació teòrica i metodològica de dos nous PID recentment aprovats. El primer, coordinat per la Dra. Queralt Solé, sota el títol "Coordinació i disseny de l'itinerari de pràctiques de les assignatures de temàtica medieval i postmedieval del Grau d'Arqueologia" [2017PID-UB/006], i el segon, coordinat pel Dr. Xavier Mangado, titulat "Disseny i coordinació de l'itinerari teòric i pràctic de les assignatures cronoculturals del Grau d'Arqueologia de temàtica corresponent a la Prehistòria, Protohistòria i Antiguitat" [2018PID-UB/006]. Un i altre han trobat en el present treball un antecedent vàlid per bastir la seva pròpia proposta.

8. Referències bibliogràfiques

CANTARELL, E.; COMAS, M.; SOLER, M.; VINYOLES, T. (2002): "Formació d'historiadors o estudiants d'història? Experiències d'Innovació docent". *2on Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació*. Tarragona, UB / UAB / URV / UPC, pp. 1-15.

SANCHO, M.; SOLER, M. (2015): "La carpeta docente como herramienta de aprendizaje: cómo gestionarla con Moodle". *El aula Moodle. Aprender y enseñar en la UB*. Barcelona, Octaedro – ICE, 2015, pp. 100-101.

VICERECTORAT DE POLÍTICA DOCENT (2008): *Competències transversals de la Universitat de Barcelona*. Barcelona, Universitat de Barcelona.
http://www.ub.edu/cubac/sites/default/files/ct_de_la_universitat_de_barcelona_1.pdf
[Consulta: 15 de gener de 2019].

VICERECTORAT DE POLÍTICA DOCENT (2014): *Informe del grup de treball de competències transversals de la Universitat de Barcelona*. Barcelona, Universitat de Barcelona.
http://mid.ub.edu/webpmid/sites/default/files/INFORME_COMPETENCIES_TRANSVERSA_LS.pdf
[Consulta: 15 de gener de 2019].

Annexos

Annex 1:

Fitxes d'activitats pràctiques

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Els pobles germànics. A2: Els germànics vistos pels romans.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Hi ha la mateixa distància entre el romà i el bàrbar que entre el bípede i el quadrúpede, entre l'ésser dotat de paraula i la bèstia immunda.

Títol "Els Germànics"

Autor i obra "Els Germànics", Prudenci

Cronologia 405 d.C.

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Els pobles germànics. A2: Els germànics vistos pels romans. A3: Usos i costums.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Comparteixo l'opinió de què els pobles de Germània, en no estar degenerats per matrimoni amb cap altra nació, han aconseguit mantenir una raça molt peculiar, pura i només semblant a ella mateixa. Per això la seva constitució física, dins del que és possible en un grup tan nombrós, sigui la mateixa per a tots: ulls fers i blaus, cabells rossos, cossos grans i capaços només per a l'esforç momentani, no aguanten igual la fatiga i el treball prolongat, i molt menys la set i la calor forta: per contra sí que estan acostumats al fred i a la gana pel tipus de clima i de territori en el que viuen [...].

Mientras los germanos no hacen la guerra, cazan un poco y sobre todo viven en la ociosidad, dedicados al sueño y a la comida. Los más fuertes y belicosos no hacen nada; delegan los trabajos domésticos y el cuidado de los penates y del agro a las mujeres, los ancianos y los más débiles de la familia; languidecen en el ocio; admirable contradicción de la naturaleza, que hace que los mismos hombres hasta tal punto amen la inercia y aborrezcan la quietud.

Los pueblos germanos no habitan en ciudades, es bien sabido, incluso no toleran que las casas sean contiguas. Se establecen en lugares aislados y apartados, en relación con una fuente, un campo o un prado, según les plazca. Las aldeas no están construidas como nosotros acostumbramos, con edificios contiguos y unidos unos a otros; cada uno tiene un espacio vacío que rodea su casa, sea como defensa contra los peligros de incendio, sea por su ignorancia en el arte de la construcción. En realidad, no emplean ni piedras ni tejas, se sirven únicamente de madera sin pulimentar, independientemente de su forma o belleza. No obstante embadurnan los lugares más destacables con una tierra tan pura y brillante, que imita la pintura y los

Títol Els pobles germànics. Formes de vida.

Autor i obra "La Germania" de Tàcit.

Cronologia 55-120 d.C.

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: Els pobles germànics. A2: Els germànics vistos pels romans. A3: Els germànics i la guerra.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Per a ells, abandonar l'escut és la vergonya més reprobable que existeix i als que han comès tal iniquitat no els està permès participar en les assemblees ni assistir als actes religiosos. Molts supervivents de les guerres, deshonrats, prefereixen acabar amb la seva infàmia penjant-se o traient-se la vida d'altres maneres [...].

Els germànics fan totes les seves feines públiques i privades sense abandonar les armes. Però tenen el costum de que ningú les prengui abans que la comunitat l'hagi considerat apte i digne per a portar-les. En aquest cas, a la mateixa assemblea, algun dels caps o el pare o els parents propers, armen al jove amb l'escut i la francesa.

Al camp de batalla resulta vergonyós per al cabdill veure's superat en valor i vergonyós per a la comitiva no igualar en valor al seu cabdill. Però el més infame i deshonrós per a tota la vida és haber-se retirat de la batalla sobrevivint al propi cabdill. El principal deure de fidelitat consisteix en defensar-lo i protegir-lo, i afegir a la seva glòria les pròpies gestes. Els cabdills lluiten per la victòria, i els companys del cabdill han de lluitar per enaltir la seva glòria.

Títol Els pobles germànics. A la guerra.

Autor i obra "La Germania" de Tàcit.

Cronologia 55-120 d.C.

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Els pobles germànics A2: L'arribada a la península ibèrica. A3: La percepció hispanoromana.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Els alans, els vàndals i els sueus van entrar a les Hispànies [...]. Els bàrbars que van entrar a les Hispànies les van arrasar i van causar una gran mortaldat. [...] Mentre els bàrbars causen aquestes desgràcies per les Hispànies i el flagell de la pesta no ataca amb menys intensitat, el tirànic recaptador d'impostos arrabassa les riqueses i les provisions emmagatzemades a les ciutats i el soldat les consumeix. La fam cruel s'estén fins al punt que la carn dels homes és devorada pel gènere humà per la força de la fam; fins i tot les mares s'alimenten amb el cos dels seus fills morts o cuinats per les pròpies mans. Els animals salvatges, acostumats als cadàvers dels que morien per l'espasa, la fam o la pesta, maten els homes més forts i, alimentats amb les seves carns, corren per tot arreu per a perdició del gènere humà. I així, fent estralls per tot el món les quatre plagues del ferro, la pesta, la fam i els animals salvatges, es compleixen les profecies anunciades pel Senyor mitjançant els seus profetes. Assolades les províncies d'Hispania per l'esmentada crueltat de les plagues, els bàrbars, decidits a fer la pau per la misericòrdia del Senyor, es reparteixen a sorts les regions per tal d'establir-s'hi: els vàndals i els sueus ocupen la Galícia, situada a l'extrem occidental de l'oceà; els alans, la Lusitània i la Cartaginense, i els vàndals, anomenats silings, la Bètica. Els hispans que van sobreviure a les plagues a les ciutats i castells es sotmeten a la dominació dels bàrbars que es van fer senyors de les províncies.

Títol L'arribada dels germànics a la Península Ibèrica

Autor i obra Hidaci

Cronologia segles IV-V

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Els pobles germànics A2: L'arribada a les Illes Britàniques. A3: La figura de Beda el Venerable.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

L'any del Senyor del 449 [...] gents dels angles i dels saxons, invitades pel rei Vurtigern, arribaren a Britània en tres llargues naus i romangueren a la part oriental de l'illa per disposició d'aquest monarca, amb la condició de lluitar per la pàtria. Però en el fons, els nouvinguts no desitjaven altra cosa que conquerir l'illa.

Un cop començada la lluita contra els enemics que arribaven del nord per combatre'ls, els saxons aconseguiren una gran victòria. I quan les noves del triomf arribaren a les seves terres del continent així com els comentaris de la bellesa i la riquesa i la fertilitat de l'illa, així com la covardia dels bretons, els saxons es decidiren a enviar-hi altres embarcacions carregades de combatents per tal de reforçar els primers saxons.

D'aquesta manera aconseguiren un exèrcit invencible. Els nouvinguts estaven formats per tres pobles diferents: angles, saxons i jutes [...]. Es diu que els primers caps foren els germans Hengist i Horsa. D'aquests dos, Horsa morí en combat per la violència dels bretons, i encara avui dia, a la zona de Kent s'hi pot veure un gran monòlit a la seva memòria.

Títol L'arribada dels germànics a Britània

Autor i obra Beda el Venerable

Cronologia 673-735

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: Els pobles germànics. A2: Els germànics vistos pels romans. A3: "Foederati" o mercenaris de l'Imperi.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

N'hi haurà prou amb ben poca cosa per a que els exèrcits preguin el poder [...] i què podran fer aleshores els civils contra homes que tenen molta més experiència en l'art militar? [...]. El títol de senador, que a l'Antiguitat era a ulls dels romans el màxim dels honors, s'ha convertit ara per culpa dels bàrbars en un títol abjecte. Els mateixos bàrbars rossos, que a la vida privada exerceixen el paper de criats i servidors, ens donen ordres a la vida pública [...]. Estem protegits per exèrcits formats per homes que són de la mateixa raça que els nostres esclaus. Teodosi, en un excés de clemència, els ha tractat amb dolcesa i indulgència, els ha donat el títol d'aliats, els ha concedit drets polítics i honors i els ha donat generosament moltes terres. Però no han entès ni valorat la generositat d'aquest tracte, ans han vist en ell un signe de debilitat per part nostra, i això els ha fet arrogants, insolents i fanfarrons fins a un punt mai imaginable.

Abans de res caldria separar els bàrbars de les funcions superiors i prendre'ls els títols de senadors [...]. L'emperador ha de depurar l'exèrcit [...]. Hem de reclutar soldats entre els nostres connacionals [...]. Que aquests bàrbars treballin la terra tal com feien els messenis a l'Antiguitat, o bé que aquests fastigosos bàrbars se'n tornin pel mateix camí que han arribat, i que anunciïn a l'altra banda del Danubi que els romans ja no gasten els mateixos tractes ni són tan suaus com alguna hora.

Títol Els germànics a l'Imperi

Autor i obra Sinesi de Ptolemaida

Cronologia 365-415

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Els regnes germànics. A2: La percepció des de l'Imperi bizantí. A3: La figura de Procopi de Cesarea.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Amb l'or de les Gàl·lies encunyen sous sobre els quals han gravat la pròpia efigie [del rei], en lloc del bust de l'emperador romà [Justinià]. Ni el rei de Pèrsia, que gaudeix de total llibertat en l'emissió de la seva moneda d'argent, s'ha atrevit mai a gravar la seva imatge sobre una moneda d'or; aquesta és una regalia que els és prohibida, de la mateixa manera que ho és també a tots els altres reis bàrbars. I això és més destacable pel fet que aquesta gent [els francs] tenen or abundós, però mai podran aconseguir que els pobles amb els quals els seus súbdits comercien i negocien acceptin aquesta moneda, encara que aquests pobles siguin estrangers a l'Imperi Romà. Allò que els perses no s'han atrevit a fer ho fan ara els francs de la Gàl·lia.

Títol Sobre l'encunyació de moneda franca

Autor i obra Procopi de Cesarea

Cronologia v. 554 d.C.

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

A1: Els pobles germànics.
A2: Expansió pel territori europeu.
A3: L'entrada dins del l'Imperi.
A4: Col·lapse de l'Imperi.

Competències

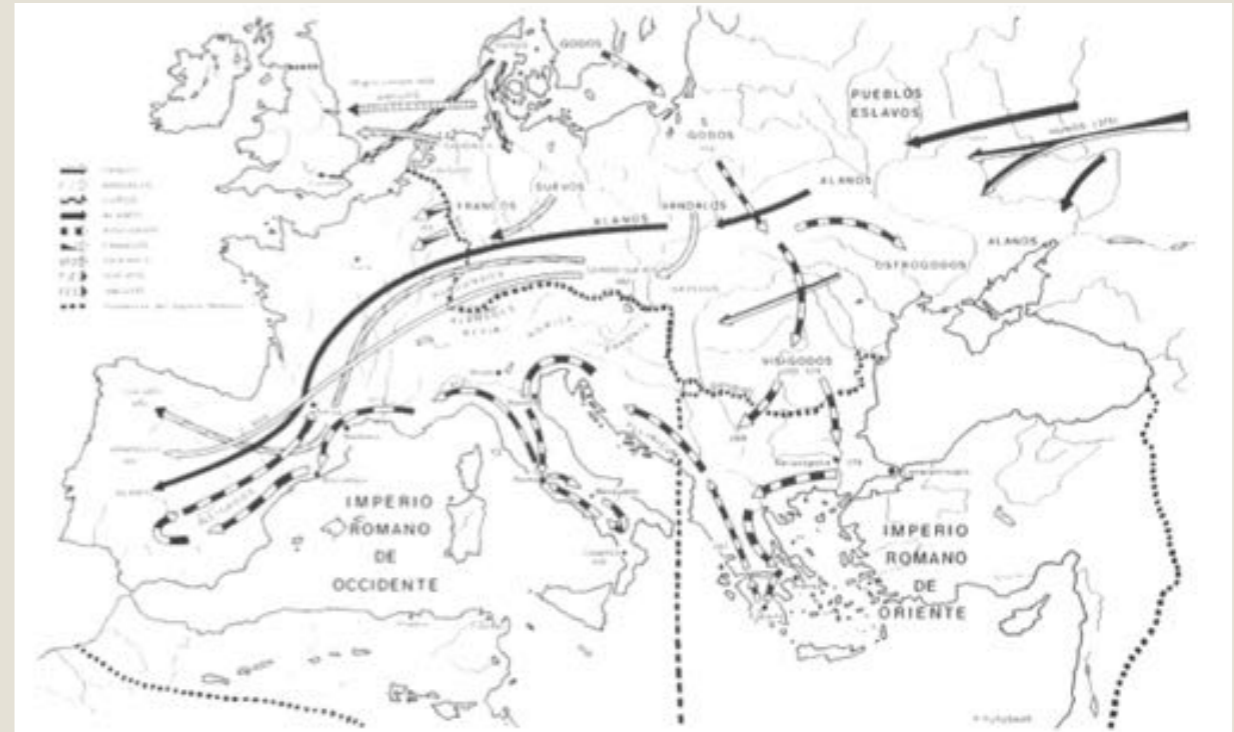
CTUB 2, 5
CEE 2, 5
CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa Les migracions germàniques

Espai cronològic Segles IV-V

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprentatges

- A1: Els regnes germànics.
- A2: Mosaïc de regnes a la desaparició de l'Imperi.
- A3: Diversitat de regnes.
- A3.1: Regne visigot.
- A3.2: Regne franc.
- A3.1: Regne vàndal.
- A3.2: Regne burgundi
- A3.1: Regne ostrogot.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 127.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa Regnes germànics

Espai cronològic Final segle V

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics
Tipus recurs	☐ Document ☒ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Els regnes germànics. A2: Evolució de la diversitat de regnes. A3: Relació amb els espais bizantins i del nord-est.
Competències	CTUB 2, 5 CEE 2, 5 CPA 2, 5
Font	Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 139.
Autor fitxa	PID

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Mapa

Títol Mapa Regnes germànics

Espai cronològic Final segle VI

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi bizantí. A2: L'emperador Justinià i la seva esposa Teodora. A3: Figura i obra de Procopi de Cesarea.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Dels molts fets que he referit en els llibres precedents ["De bello gotico"] m'he vist obligat a silenciar-ne les causes, i el motiu fou que no podia parlar, ja que vivien encara els protagonistes. No em podia amagar del gran nombre d'informadors; si algú m'hagués descobert no hauria escapat d'una mort segura i atroç. Ni tan sols podia tenir confiança en els que semblaven més íntims del meu entorn. Per això vull deixar escrit tot allò que fins ara ha estat amagat, i quines foren les causes dels esdeveniments que he narrat en els llibres precedents. Però el repte que m'he proposat és insòlit i quasi impossible de dur a terme: tractar la vida de Justinià i Teodora. Per això tremolo, dubto, sobretot quan penso que tot el que ara escriuré podrà semblar inverosímil i increïble als futurs que ho llegiran. [...] Fins i tot he tingut molts dubtes a l'hora de tirar endavant, perquè he pensat que, amb el temps, aquesta obra podria ser ben inoportuna, perquè si arribés a la vista dels tirans els podria servir d'exemple i de molta utilitat [...].

Però al final vaig decidir que, a l'inrevés, podria servir d'escarment als futurs tirans que veurien com la història pot castigar i condemnar allò que no ho poden fer la gent del seu temps, cosa que passa amb aquests dos personatges [Justinià i Teodora]. Veure com es recorden de les pròpies malvestats i veure com queda fixat el teu retrat pot servir per frenar els malvats i evitar que tinguin tanta tendència a fer el mal.

Títol Pròleg. Justinià i Teodora

Autor i obra "Historia secreta", Procopi de Cesarea

Cronologia v. 565

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi bizantí. A2: L'emperadriu Teodora. A3: Figura i obra de Procopi de Cesarea. A4: Reflexió sobre la utilitat d'aquest font escrita.
Competències	CTUB 2, 5, 6, 7 CEE 2, 5, 6, 7 CPA 2, 5, 6, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

En cuanto llegó a la pubertad y sus formas estuvieron suficientemente desarrolladas, fue destinada por su madre a la escena y, desde entonces, permaneció entre cortesanias que los antiguos llamaron Planípedas o mímicas. Pues Teodora no era danzarina ni cantante, ni participaba en los juegos del anfiteatro, sino que, como todo el mundo sabe, hizo en él exhibición de su belleza, mostrando su cuerpo desnudo. Luego se erigió en directora de las escenas mímicas del teatro, interviniendo en su preparación y actuando como actriz en ciertas chanzas cómicas. Porque era muy ingeniosa y de agradable presencia. Cuando salía a escena, todas las miradas convergían sobre ella y mucho más porque no era nada vergonzosa, ni menos pudorosa, sino que se entregaba con facilidad a toda suerte de impudicias. Tenía tal dominio de sí misma que, si le daban palmadas en las caderas, las recibía sonriéndose y aun a veces contestaba con sonoras carcajadas. Por lo cual, los hombres de vida más sana, si tropezaban con ella de cerca en el foro, se desviaban de su ruta para evitrla, con objeto de que no los mancillara el contacto con vestidos de tanta ignominia [...].

Y además, como hubiese llegado a aquella provincia el prefecto de la Pentápolis, Hecebolo Tirio, muy pronto se entregó con él al placer; y lo hizo con tal reiteración que quedó encinta de él e, impedida por las molestias de la gestación, no dudó en provocarse el aborto para poder entregarse de nuevo a la acostumbrada prostitución. Marchó primero a Alejandría, recorrió después todo el Oriente y, por último, regresó a Constantinopla, ciñendo en todas partes

Títol Teodora

Autor i obra "Historia secreta", Procopi de Cesarea

Cronologia v. 565

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi bizantí. A2: L'emperadriu Teodora. A3: La revolta de Niké. A4: Reflexió sobre la figura de l'Emperador.
Competències	CTUB 1, 2, 4, 5, 7 CEE 1, 2, 4, 5, 7 CPA 1, 2, 4, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Mientras tanto, el emperador y su consejo discutían acerca de si sería preferible resistir [a los amotinados] o darse a la fuga, embarcándose en las naves. Los pareceres estaban divididos entre una y otra opinión, cuando la Augusta Teodora habló de este modo: "A mi entender, no debe de juzgarse impropcedente, en un trance como éste, la intervención de una mujer en los asuntos de los hombres, puesto que si ella no habla animosa, a los ánimos deprimidos, no cabe esperar una resolución certera y apropiada a las actuales circunstancias [...].

Yo, por mi parte, entiendo que la fuga redundaría en mayor daño para nosotros; ahora más que nunca, aunque en ella econtráramos la salvación. El que ha nacido ilustre, debe saber afrontar la muerte; quien ha ascendido al solio imperial no ha de querer sobrevivir a su dignidad, viviendo en el exilio. Dios no permita que nunca me vea despojada de esta púrpura, o que llegue un día que mi presencia no sea saludada con aclamaciones de emperatriz. Tú, Augusto, si prefieres la fuga, puedes hacer lo que te plazca: tienes dinero suficiente; he aquí el mar y he aquí las naves. Pero ten mucho cuidado, no sea que, después de tu huida, se mude tu actual esplendor en una muerte ignominiosa. En cuanto a mi, me atengo al viejo proverbio que dice: la púrpura es el mejor sudario.

Con estas palabras la Augusta levantó el ánimo [de los reunidos] y enardeció las fuerzas de todos de tal modo que acordaron unánimes defenderse si se intentaba el asalto [al palacio].

Títol La influència política de Teodora

Autor i obra "Historia secreta", Procopi de Cesarea

Cronologia v. 565

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi bizantí. A2: Obra jurídica de justinià. A3: El Codex Iustinianeus. A4: La societat bizantina.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

La más importante división, acerca del derecho de las personas, es ésta: que todos los hombres son o libres o esclavos.

[III,1] La libertad, de la cual viene la denominación de libres, es la facultad natural de hacer lo que uno quiera, a menos que se lo impidan la fuerza o el derecho.

[III,2] La esclavitud es una institución del derecho de gentes, por la que, contra natura, alguno es sometido al dominio de otro.

[III,3] Los siervos son llamados así, porque los generales no suelen matar a los prisioneros, sino que ordenan venderlos y por esto dan orden de conservarlos.

[III,4] Los esclavos, o nacen o se hacen. Nacen de nuestras esclavas; se hacen, ya por derecho de gentes, o sea, por el cautiverio; ya por el derecho civil, cuando un hombre libre mayor de veinte años consiente en ser vendido para participar del precio.

[III,5] No hay ninguna diferencia en la condición de los esclavos. Entre los libres, en cambio, hay muchas diferencias: unos son ingenuos y otros son libertos.

Títol Sobre la condició de les persones

Autor i obra Codex Iustinianeus

Cronologia v. 530

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☒ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi bizantí. A2: La representació de l'emperador. A3: L'art bizantí.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció Justinià i el seu sèquit. Mosaïc de l'església de Sant Vital de Ravenna

Cronologia 546-548

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☒ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: L'imperi bizantí. A2: La representació de l'esposa de l'emperador. A3: L'art bizantí.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

[Document](#)[Arqueologia](#)[Imatge](#)[Mapa](#)[Article](#)[Activitat](#)

Imatge

Descripció Teodora i el seu sèquit. Mosaïc de l'església de Sant Vital de Ravenna

Cronologia 546-548

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'imperi bizantí.
- A2: La ciutat de Constantinoble.
- A3: El llegat romà i les construccions bizantines.
- A4: Geografia i defensa de la ciutat.

Competències

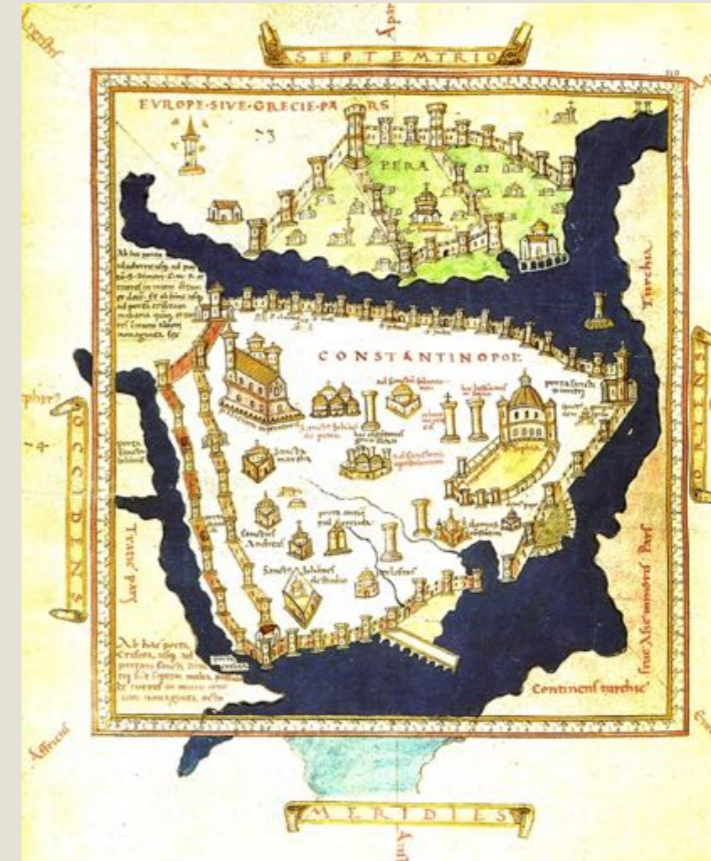
- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 147.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció La ciutat de Constantinoble

Cronologia segle XVI

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'imperi bizantí.
- A2: L'exercit bizantí.
- A3: El foc grec.

Competències

- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font "Codex Skylizès Matritensis, Biblioteca Nacional de Madrid, Vitr. 26-2, Bild-Nr. 77, f34 v. B.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Descripció El foc grec

Cronologia Segle XII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'imperi bizantí.
- A2: L'exercit bizantí.
- A3: El foc grec.
- A4: Reconstrucció històrica.

Competències

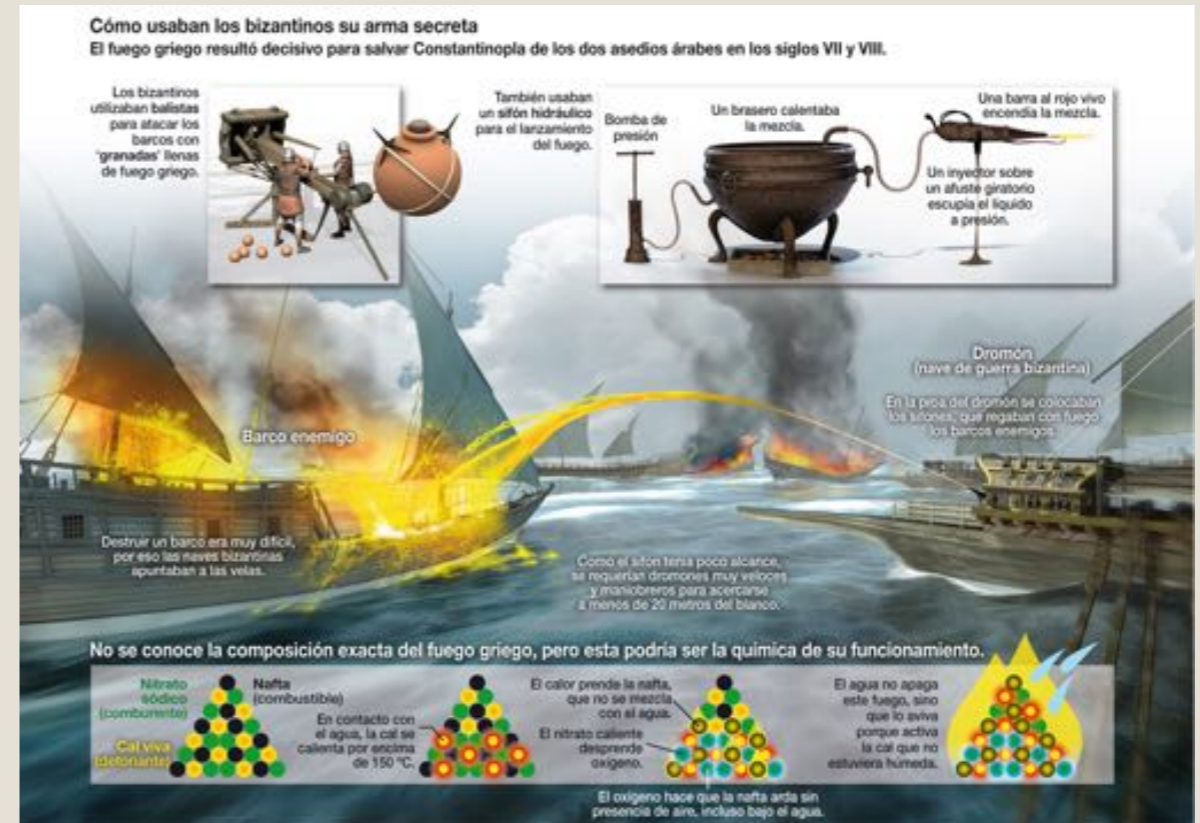
- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia **Imatge** Mapa Article Activitat

Imatge

Jaciment Recreació de l'ús del foc grec

Cronologia Segles VII-VIII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi bizantí. A2: L'exercit bizantí. A3: Les maneres de fer la guerra. A4: El foc grec.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

En aquel año, la flota de los enemigos de Dios, a la que me he referido ya, abordó en Tracia, desde la extremidad del Hebdemon, conocido todavía como Magnauras, hasta el promontorio de Kuklo, en el extremo este. Todos los días los combates se alargaban desde la mañana hasta el atardecer, entre la Puerta de Oro y Kurlobien. Atacaban y eran rechazados, y así desde el mes de abril hasta el de septiembre. Una vez rechazados, los atacantes árabes se dirigieron hacia Cyzico, la tomaron y pasaron allí el invierno. Pero con la llegada de la primavera volvieron de nuevo a entablar combate naval contra los cristianos. Durante siete años actuaron de esta forma y, para su vergüenza, gracias a la ayuda de Dios y de la Madre de Dios, perdieron gran número de soldados, padecieron grandes sufrimientos y huyeron muy a su pesar. En su huida, aquella flota que estaba predestinada al castigo divino, fue desviada a la región de Sylea (*costa de Pamfilia*) por una tempestad y huracán impetuosos y allí quebró y fue enteramente destruida. Por su parte, Sufián, hermano de Auf, entabló combate contra Floras, Petrenas y Cyprianos, que mandaban la flota romana. Perecieron treinta mil árabes. Por entonces había huido a territorio romano un arquitecto de Heliópolis de Siria llamado Calinikos, inventor del fuego marino, gracias al cual los navíos árabes se incendiaron y todas sus tripulaciones se quemaron. De esta forma, los romanos volvieron vencedores y descubrieron el fuego marino.

Títol Setge naval a Constantinoble

Autor i obra "Cronografia" de Teòfan

Cronologia v. 780

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi bizantí. A2: La querella iconoclasta. A3: Origen de l'avversió a les imatges. A4: Característiques del conflicte i conseqüències.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Con apoyo en las Sagradas Escrituras y los Padres, declaramos unánimemente, en el nombre de la Santísima Trinidad, que se rechazarán y se quitarán y maldecirán de las iglesias cristianas cada imagen que se haya hecho de cualquier material y color cualquiera que sea el malvado arte de los pintores [...]. Si cualquiera se atreve a representar la imagen divina (χαράκτηρ, *charaktēr*) del mundo después de la Encarnación con colores materiales, ¡será anatema! [...]. Si cualquiera pretende representar las formas de los Santos en pinturas sin vida con colores materiales que no son valiosas (pues esta idea es vana y la ha creado el demonio), y no representa más bien sus virtudes como imágenes vivas en sí mismas, ¡será anatema!”.

Títol Querella iconoclasta

Autor i obra "Epítome"

Cronologia 754

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi bizantí. A2: Crisi i progressiva desmembració. A3: Dinastia dels Angelo. A4: Tercera croada dirigida per Frederic I Barbaroja. A5: Saqueig de la ciutat i conseqüències.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Destrozaron las santas imágenes y arrojaron las sagradas reliquias de los mártires a lugares que me avergüenza mencionar, esparciendo por doquier el cuerpo y la sangre del Salvador [...] En cuanto a la profanación de la Gran Iglesia, destruyeron el altar mayor y repartieron los trozos entre ellos [...] E introdujeron caballos y mulas en la iglesia para poder llevarse mejor los recipientes sagrados, el púlpito, las puertas y todo el mobiliario que encontraban; y cuando algunas de estas bestias se resbalaban y caían, las atravesaban con sus espadas, ensuciando la iglesia con su sangre y excrementos.

Una vulgar ramera fue entronizada en la silla del patriarca para lanzar insultos a Jesucristo y cantaba canciones obscenas y bailaba inmodestamente en el lugar sagrado [...] tampoco mostraron misericordia con las matronas virtuosas, las doncellas inocentes e incluso las vírgenes consagradas a Dios.

Títol Saqueig croat a Santa Sofia

Autor i obra Niceas Coniates

Cronologia 1204

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'imperi bizantí.
- A2: Definició territorial.
- A3: L'estret dels Dardanelos.
- A4: L'imperi bizantí i els regnes germànics.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 127.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa Regnes germànics

Espai cronològic Final del segle V

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'imperi bizantí.
- A2: Definició territorial.
- A3: L'expansió justiniana.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 145.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'Imperi d'Orient en època de Justinia

Espai cronològic 527-565

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'imperi bizantí.
- A2: Definició territorial.
- A3: La mort de Justinià.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 139.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa Europa a final del segle VI

Espai cronològic Final segle VI

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprentatges

- A1: L'imperi bizantí.
- A2: Definició territorial.
- A3: Crisi i desmembrament territorial.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 173.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'imperi bizantí a final del segle XI

Espai cronològic Final segle XI

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'imperi bizantí.
- A2: Definició territorial.
- A3: Crisi i desmembrament territorial.
- A4: Enemics exteriors.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 210-211.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Mapa

Títol Mapa L'Imperi Bizantí a meitat del segle XIV

Espai cronològic Meitat del segle XIV

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'imperi bizantí.
- A2: Definició territorial.
- A3: Crisi i desmembrament territorial.
- A4: Desaparició a mans dels Turcs.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 232-233.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'Imperi Bizantí a meitat del segle XV

Espai cronològic Segle XV

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'Islam.
- A2: Mahoma.
- A3: Predicació inicial.

Competències

- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font KLEIN, Fernando: "La representación de Mahoma: lo prohibido y lo permitido". *Nómadas. Revista Crítica de Ciencias Sociales y*

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Descripció Mahoma predicant l'Alcorà a la Meca

Cronologia Segle XV

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: Mahoma. A3: Predicació inicial.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Dormia al costat de Jadiya quan Gabriel em portà una roba de seda curulla de lletres i em digué: iqr! [Llegeix!]. Vaig preguntar què havia de llegir i llavors l'àngel m'estrenyé amb la roba de tal manera que em semblà que em moriria. Em deixà anar i em tornà a dir tres vegades més que llegís. Amb por que hi tornés per quarta vegada, vaig preguntar-li de nou què havia de llegir i em recità: "Predica! en el nom del teu Senyor, que ha creat l'home de sang quallada. Predica! El teu Senyor és el Generós que ha ensenyat l'ús del càm i que ha ensenyat a l'home el que no sabia".

En despertar-me, em semblà que aquelles paraules havien quedat gravades en el meu cor. Vaig sortir de la cova i, dret a la muntanya, vaig sentir una veu que em deia: "Muammad, tu ets l'Enviat de Déu i jo sóc Gabriel". Vaig alçar el cap i vaig veure un home amb ales que recolzava els seus peus en l'horitzò i que anava dient: "Muammad, tu ets l'Enviat de Déu i jo sóc Gabriel". Vaig restar immòbil observant-lo sense poder anar endavant ni endarrere. Després, vaig apartar la vista i, mirés en la direcció que mirés, el seguia veient sota el mateix aspecte. Vaig fer saber Jadiya el que li havia succeït; ella em va creure i fou la primera musulmana.

Títol L'inici de la revelació

Autor i obra "Tradició islàmica"

Cronologia v. 610

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: Mahoma i l'expansió de l'Islam. A3: Percepció des de l'espai cristià.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Mahoma, en efecto, inmediatamente después del bienaventurado Gregorio, y poco antes de la época del emperador Heraclio, había extendido su abominable doctrina. Primero en Arabia, de donde era originario. Luego en medio de un pueblo bruto como los animales, en las regiones vecinas, ya predicando ante hombres groseros e ignorantes, ya empleando la violencia y el terror para hacer adoptar sus errores a los que se rehusaban a ello. Sus sucesores fueron abrasados por un odio tal y un fervor tan diabólico que no solamente sus palabras y sus exhortaciones llevaron a pueblos insensatos a abrazar la pestilente doctrina de su maestro sino que luego la fuerza, el temor y la espada subyugaron miserablemente tanto a los árabes como a los otros pueblos de Oriente. Ese seductor que fue llamado Mahoma infectó mortalmente no sólo a árabes, sirios, persas, egipcios, etíopes y otros pueblos de Oriente, sino también corrompió el Africa y muchas regiones de Occidente e incluso se insinuó en España [...]. Llegado a la adolescencia, convertido luego en un joven, se ganaba penosamente la vida, como los pobres, trabajando con su persona. Entonces Mahoma entró al servicio de cierta dama viuda. Guardaba un asno que le pertenecía y con el cual transportaba viajeros, acompañándolos a través de las diversas regiones del Asia. Recibía además la paga de sus diligencias por cuenta de su ama. Más tarde, ella le confió también sus camellos. Llegado a negociante, Mahoma transportó mercaderías a las ciudades vecinas y a los burgos cercanos. Logró por sus servicios y por sus operaciones comerciales, ganar la benevolencia y la intimidad de la viuda. Ambos, inflamados por los mismos deseos, anudaron lazos al principio secretos y criminales, pero luego esta mujer casó públicamente con él y le dio mucho dinero.

En un primer momento reunió hombres pobres, despojados de todo recurso; agobiados

Títol Mahoma

Autor i obra Descripció feta per Jacques de Vitry, bisbe d'Acre

Cronologia v. 1216

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: Els califes ortodoxos. A3: Abu Badr i la seva mort. A4: La cronística musulmana.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document **Arqueologia** Imatge Mapa Article Activitat

Text

Me contó Abu Zayd procedente de Alí ibn Muhammad: "Murió Abu Bakr cuando tenía sesenta y tres años, en Chumada, el lunes, cuando quedaban ocho noches del mismo (22 de agosto del 634). Fue causante de su muerte un judío que envenenó su arroz o un bocado de otra cosa. También lo probó el médico al-Harit ibn Kalada. Se abstuvo enseguida y dijo a Abu Bakr: "Comes comida envenenada. Hará efecto dentro de un año". Abu Bakr murió un año después. Estuvo enfermo quince días. Se le dijo: "Si hubieras enviado a buscar un médico!". Replicó: "Me vió". "Y qué te dijo?". "Dijo que hiciera lo que quisiera". Refiere Abu Chafar: "Murió Attab ibn Asid en La Meca el mismo día en que murió Abu Bakr, pues ambos fueron envenenados al mismo tiempo". "Después murió Attab en la Meca". Otros [tradicioneros] dicen: "La causa de la enfermedad de Abu Bakr es que un lunes, a siete de Chumada, que era un día frío, se bañó y se puso enfermo, con fiebre, durante quince días; no acudió a la oración. Había mandado a Umar ibn al-Jattab que la dirigiera. La gente entraba a visitarle, pero él estaba cada día peor y permanecía en su casa, la que le había dado el enviado de Dios, enfrente de la de Umar ib Affan hoy. Utman le visitó durante la enfermedad. Abu Bakr murió en la tarde del martes, cuando quedaban ocho noches de Chumada del año 13 de la hégira. Su califato había durado dos años y tres meses y diez noches. Difiere Abu Masar, quién decía que su califato había durado dos años y cuatro meses menos cuatro noches. Cuando fue enterrado tenía sesenta y tres años. En esto están de acuerdo todos los tradicioneros: murió a la misma edad que el Profeta.

Títol Mort d'Abu Bakr

Autor i obra Segons Tabari: "Anales", 1, 2127-2128

Cronologia Segle IX

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: Estructura social. A3: Les relacions amoroses.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Me decían, insistiendo en censurarme porque le amo: -Si no te hubieses enamorado de un muchacho vil, de baja condición ...

Es una pequeña gacela cuyos dedos no cesan
De moverse entre los hilos, como mi pensamiento, al verlo, se mueve siempre entre galanterías.

Sus dedos juguetean alegres con la lanzadera
sobre el telar, como juegan los días con la esperanza.
Oprimiendo la trama con sus manos o apretándola
con sus pies, parece una gamo que se debate preso
entre las redes.

Títol Poema d'amor

Autor i obra Muhammad ibn Galib al Rusafí

Cronologia Segle XI

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: La dinastia Abbasida. A3: El Califa Harun al-Raixid.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Este califa cumplió con fidelidad escrupulosa los deberes de peregrinación y guerra. Empezó obras de utilidad pública: pozos, cisternas, fortalezas en el camino de la Meca, así en esta ciudad, en Mina, Arafat y Medina. Expandió su generosidad y los tesoros de su justicia sobre todos sus súbditos. Puso en condiciones las fronteras militares, organizó la defensa de varias ciudades, por ejemplo Tarso y Adana, restableció la prosperidad en Massinah y Marach. Multiplicó las obras de defensa militar, los caravansares y hospederías. Fue imitado por sus funcionarios, el pueblo se inspiró en su conducta y siguió sus huellas, obedeciendo el impulso que él daba. El error fue sojuzgado, la verdad reapareció y el islam, brillante con nuevo resplandor, eclipsó a las otras religiones [...] Fue el primero, entre los califas abbasidas, que jugó al ajedrez [...] El esplendor, las riquezas y la prosperidad de su reinado fueron tales que se ha llamado a aquella época 'los días de boda'.

Títol El Califa Harun al-Raixid

Autor i obra al-Mascudi

Cronologia a. 956

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: La religió islàmica. A3: L'Alcorà. A4: El Ramadà.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

En el mes de Ramadán se hizo descender el Corán como guía para los hombres [...]. Quien de vosotros vea el creciente del mes, pues ayune; quien esté enfermo o de viaje, ayunará un número igual de otros días. Dios quiere para vosotros lo fácil y no os quiere lo difícil. ¡Terminad el período de ayuno! ¡Ensalzad a Dios por lo que os ha dirigido!.

Os declaro lícito, la noche del ayuno, la visita a vuestras mujeres: ellas son vuestro vestido y vosotros sois su vestido. Dios supo que os traicionabais a vosotros mismos, pero volvió a vosotros y os perdonó. Ahora cohabitad con ellas y pedid lo que Dios os ha prescrito. Comed y bebed hasta que os parezca distinto el hilo blanco del negro en la aurora. A continuación ayunad completamente hasta la noche. No cohabitéis con ellas de día. Vosotros permaneced en oración en las mezquitas. Ésas son las prescripciones de Dios. No os acerquéis a ellas para transgredirlas. Así declara Dios sus aleyas a los hombres.

Títol El Ramadà

Autor i obra "Alcorà", II, 181-183

Cronologia

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: La religió islàmica. A3: La Jihad. A4: Precepte o manipulació política?
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

La Jihad es una obligación de institución divina. Nosotros, consideramos que es preferible no comenzar las hostilidades con el enemigo antes de haberle exhortado a convertirse al Islam, a no ser que el enemigo inicie la ofensiva. Puede elegir entre dos posibilidades: o se convierte al islamismo, o pagan la capitación (*jizya*). De lo contrario se guerreará contra ellos.

Del botín conseguido en operaciones de guerra, el imam tomará el quinto y distribuirá el resto entre los miembros del ejército. Este reparto deberá efectuarse, de forma preferente, en territorio del enemigo. El enemigo que se convierte al Islam siendo poseedor de bienes que habían pertenecido a musulmanes, los conservará lícitamente.

Títol La Guerra Santa

Autor i obra Ibn Ali Zayd al Qayrawani, "Risala", cap. XXX

Cronologia Segle X

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: La religió islàmica. A3: La pietat.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

La piedad no consiste en volver la cara hacia oriente o hacia occidente. Piadoso es el que cree en Dios, en el día del juicio, en los ángeles, en la Escritura y en los profetas, el que da dinero, por amor, a los que le rodean, a los huérfanos, a los pobres, al viajero, a los mendigos, o para redimir esclavos, el que cumple la oración y da limosna. Y los que cumplen sus promesas, los constantes en la adversidad, en la desgracia, en el momento de la calamidad; éstos son los que tienen fe y los que son piadosos.

Títol La pietat islàmica

Autor i obra "Alcorà", II, 172

Cronologia

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: La religió islàmica. A3: La usura.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Quienes comen de la usura no se incorporarán el día del Juicio, sino como se incorpora aquel a quien le ha dañado, tocándole, Satanás. Eso porque dicen: "La venta es similar a la usura". Pero Dios ha declarado lícita la venta y ha prohibido la usura. A quien le alcanza una exhortación de su Señor y termina de practicar la usura, ése conservará lo que adquirió con anterioridad, y su caso se remitirá a Dios. Quienes reinciden, éstos serán los dueños del fuego y ellos vivirán en él eternamente.

Dios anula la usura y hace crecer las limosnas. Dios no ama a ningún infiel pecador. Oh, los que creéis! Temed a Dios y renunciad a lo que falta por cobrar proveniente de la usura, si sois creyentes. Si el deudor está apurado, dadle un plazo hasta que viva con desahogo.

Títol Contra la usura

Autor i obra "Alcorà", II, 276-281

Cronologia

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☐ Document ☒ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: L'expansió de l'Islam. A3: Causes i conseqüències.
Competències	CTUB 2, 5 CEE 2, 5 CPA 2, 5
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'Islam en època de Mahoma

Espai cronològic 580-632

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☐ Document ☒ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Islam. A2: L'expansió de l'Islam. A3: Els califes ortodoxos. A4: Causes i conseqüències.
Competències	CTUB 2, 5 CEE 2, 5 CPA 2, 5
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'Islam en època d'Abu Bakr

Espai cronològic 632-634

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.
Tipus recurs	☐ Document ☒ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: L'Islam. A2: L'expansió de l'Islam. A3: Els califes ortodoxos. A4: Causes i conseqüències.
Competències	CTUB 2, 5 CEE 2, 5 CPA 2, 5
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'Islam en època d'Umar

Espai cronològic 634-644

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

Tipus recurs

Document Mapa

Arqueologia Article

Imatge Activitat

Aprentatges

A1: L'Islam.
 A2: L'expansió de l'Islam.
 A3: El Califat Abbassida.
 A4: Causes i conseqüències.

Competències

CTUB 2, 5

CEE 2, 5

CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'Islam en època Abbasida

Espai cronològic 750-1055

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

A1: L'Islam.
 A2: L'expansió de l'Islam.
 A3: El Califat Omeia.
 A4: Causes i conseqüències.

Competències

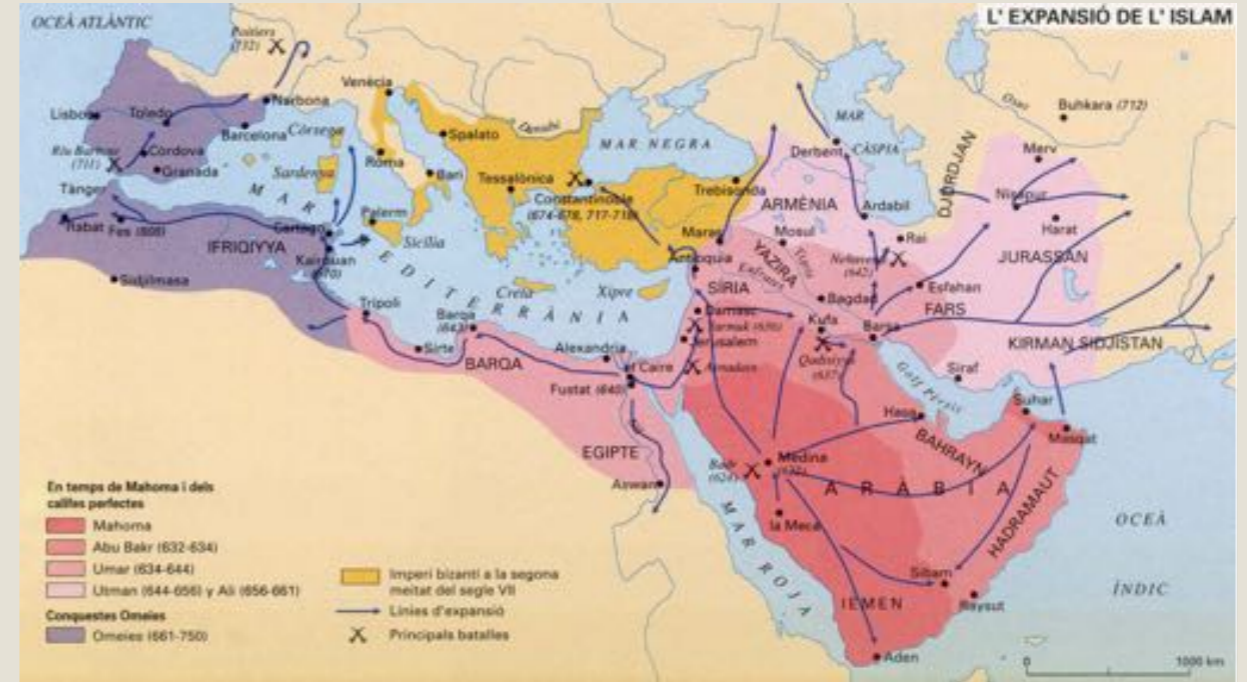
CTUB 2, 5
 CEE 2, 5
 CPA 2, 5

Font Materials de l'assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'islam en època Omeia

Espai cronològic 661-750

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

A1: L'Islam.
 A2: L'expansió de l'Islam.
 A3: El Califat Abbassida.
 A4: Causes i conseqüències.

Competències

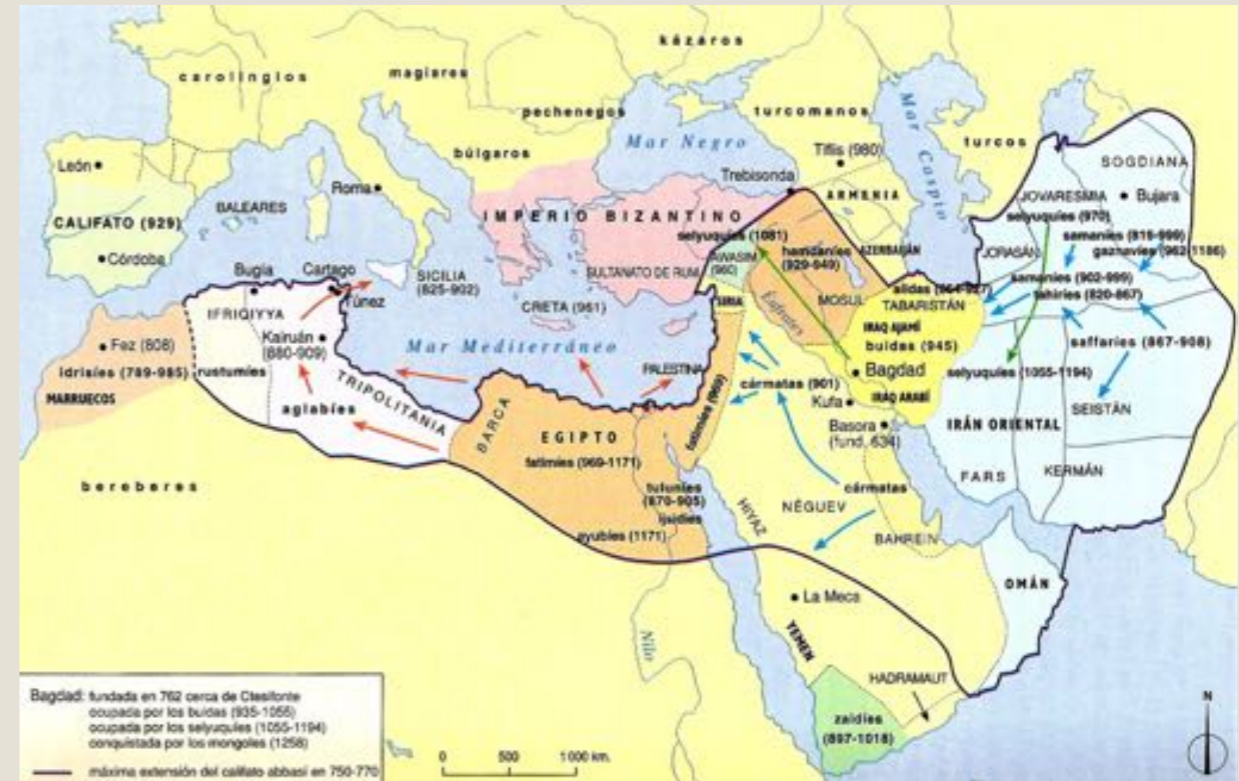
CTUB 2, 5
 CEE 2, 5
 CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 155.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'Islam en època Abbasida

Espai cronològic 750-1055

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☐ Document ☒ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'espai religiós. A2: Organització territorial de l'espai cristià. A3: Diferències entre Orient i Occident. A3: Els patriarcats. A4: Els bisbats. A5: El Papat.
Competències	CTUB 2, 5 CEE 2, 5 CPA 2, 5
Font	Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 141.
Autor fitxa	PID

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Mapa

Títol Mapa Expansió del cristianisme

Espai cronològic Segles IV-VII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprentatges

A1: L'Europa dels segles VIII-IX.
 A2: Els Estats Pontificis.
 A3: El paper dels carolingis.

Competències

CTUB 2, 5
 CEE 2, 5
 CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 159.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa Creació dels Estats Pontificis

Espai cronològic Segles VIII-IX

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Persistència de les creences paganes. A2: Origen i tipologia de les mateixes. A3: Acció de l'Església per eradicar-les.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

He aquí cómo fueron en aquel tiempo aquellos hombres depravados a quienes los ignorantes campesinos honraban gracias a sus detestables engaños, cuyos nombres se pusieron los demonios para que les adorasen como a Dioses, les ofrecieran sacrificios, e imitaran las acciones de los mismos cuyos nombres invocaban. Los demonios les persuadieron también a que les edificaran templos, a que pusieran allí imágenes o estatuas de hombres infames y a que les erigieran altares sobre los que vertieran sangre no sólo de animales sino también de hombres [...]. Y son tan vacilantes que dan los propios nombres de los demonios a cada día, y a un día le llaman de Marte, de Mercurio, de Júpiter, de Venus y de Saturno, quienes no hicieron ningún día sino que fueron hombres detestables e infames de la nación de los griegos.

Por otra parte, ¿qué puede dolorosamente decirse de aquel error tan craso, de que celebren los días de las polillas y de los ratones y, si está permitido decirlo, de que el hombre cristiano venere como a un dios a ratones y polillas? Crean que si no se les ofrece, para salvaguarda del tonel o de la arquita, pan o paño, no respetarán de ninguna manera nada de lo que encuentren en pago de los obsequios que se les han tributado. Pero el pobre hombre no tiene motivo para forjarse estas prefiguraciones como si creyera que si en el comienzo del año está satisfecho y feliz con todas las cosas, le iba a ocurrir igualmente a lo largo del año entero. Todas estas observancias de los paganos se sacan de entre los inventos de los demonios.

Títol Persistència de paganisme

Autor i obra Martí de Braga, "Sermón contra las supersticiones rurales"

Cronologia v. 580

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Persistència de les creences paganes. A2: Origen i tipologia de les mateixes. A3: Acció de l'Església per eradicar-les.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Los templos de los ídolos de ese país no deben ser destruidos, sino solamente los ídolos que están en ellos; prepárese agua bendita y rocíense con ella esos templos, constrúyanse altares, colóquense reliquias: pues si esos templos están bien contruidos, es de necesidad que se transformen del culto de los demonios al servicio del verdadero Dios; pues la gente no debe ver sus templos arruinados, para que con mayor disposición abandone su error y acuda a los lugares que acostumbraba para conocer y adorar al verdadero Dios. Y ya que están habituados a matar muchos bueyes y sacrificarlos a los ídolos, se les deberá conceder también a cambio alguna solemnidad. En el día de la fiesta o del aniversario de los mártires cuyas reliquias se conservan en dichas iglesias, hagan grandes celebraciones, adornen el entorno, maten bueyes y toros, pero no para ofrecerlos al diablo sino para consumirlos y alimentarse debidamente, como corresponde a un día de fiesta, y den gracias a Dios por los favores recibidos.

Títol Persistència de paganisme

Autor i obra Gregorio Magno, "Epístola a los misioneros enviados a Inglaterra"

Cronologia v. 580

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Persistència de les creences paganes. A2: Origen i tipologia de les mateixes. A3: Acció de l'Església per eradicar-les.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Me he tomado la libertad de sugerir a tu prudencia una serie de cosas que pueden serte útiles para vencer rápidamente la resistencia de estas gentes toscas y primitivas. Nunca debes empezar tu misión oponiéndote directamente a sus dioses, por más falsos y malvados que sean. Déjalos que afirmen, según su criterio, que algunos de ellos han sido engendrados por otros mediante la unión de marido y mujer, para que puedas al menos probar que los dioses nacidos según la forma humana, no pueden ser auténticos dioses, sino hombres, que tuvieron un principio y un fin. ¿Piensan que a los dioses se les rinde culto por lo temporal y presente, o más bien por la felicidad eterna y futura? Si es por cosas temporales, que digan en qué son más felices los paganos que los cristianos. Pues ¿qué ganancia creen los paganos que obtienen sus dioses de sus sacrificios, si ya lo tienen todo en su poder, o por qué dejan los dioses a su potestad decidir qué es lo que se les ha de tributar? Si carecen de estas cosas, ¿por qué no eligen ellos otros dioses más poderosos?

Títol Persistència de paganisme

Autor i obra Sant Bonifaci, "Consells d'un bisbe anglès per convertir els

Cronologia v. 720

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Església. A2: La figura del Papa. A3: Origen i dificultats inicials.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

I jo et dic a tu que tu ets Pere, i sobre aquesta pedra edificaré la meva Església, i les portes del reialme de la mort no la dominaran. Et donaré les claus del Regne del cel, i allò que lliguis a la terra serà lligat al cel, i allò que deslliguis a la terra serà deslligat al cel.

Títol La institució papal

Autor i obra Sant Mateu (16, 18-19)

Cronologia 80-90

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Universalitat pontifícia vs. Cesaropapisme imperial. A2: Separació del poder civil respecte del poder religiós. A3: Figures de Gelasi I i Anastasi I.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Crist, en veure la fragilitat humana i a causa de la salvació dels seus, establí que cada potestat disposarà d'accions pròpies i de dignitat diferent [...] que els emperadors cristians necessitessin dels pontífexs en allò que fa referència a la salvació eterna, i que els pontífexs es servissin de les disposicions imperials estipulades per al govern d'allò que és temporal [...].

Hi ha, certament, augustíssim emperador, dos poders, pels quals aquest món és particularment governat: la sagrada autoritat dels papes i el poder reial. Dels dos, el poder sacerdotal és tant més important que ha de donar compte fins dels propis reis davant del tribunal de Déu. Doncs ja saps, clement fill nostre, que tot i que ocupes el lloc de més gran dignitat sobre la raça humana, has de sotmetre't fidelment a aquells que tenen al seu càrrec les coses divines i defensar-los amb l'objectiu d'aconseguir la teva salvació. Saps que en tot allò que té a veure amb la recepció i l'administració reverent dels sagraments, has d'obeir l'autoritat eclesiàstica, més que no pas dirigir-la. Així les coses, en aquestes assumptes, t'has de sotmetre al judici eclesiàstic, en lloc de tractar de doblegar-lo segons la teva pròpia voluntat.

Títol El paper del Papa

Autor i obra Carta del Papa Gelasi I a l'emperador Anastasi I

Cronologia 494

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

A1: El monacat medieval.
A2: Els monestirs benedictins.
A3: L'església, el claustre i la resta de dependències.
A4: Economia monàstica.
A5: La vida dins d'un monestir.

Competències

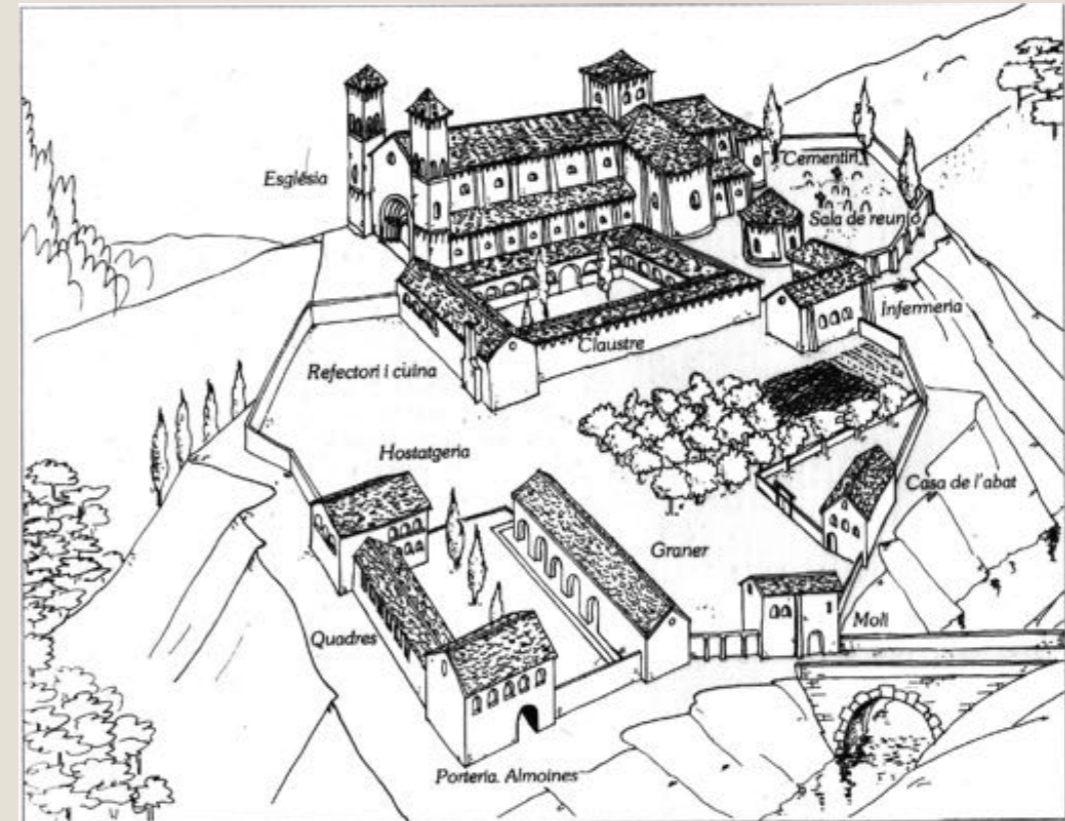
CTUB 2, 5, 7
CEE 2, 5, 7
CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia **Imatge** Mapa Article Activitat

Imatge

Jaciment Recreació d'una abadia benedictina

Cronologia Segle XI

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: Sant Benet de Nursia. A2: La regla benedictina. A3: El concepte de "bona obra". A4: Les virtuts del monjo.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document **Arqueologia** Imatge Mapa Article Activitat

Text

1. Primero, amar al Señor Dios con todo el corazón, con toda el alma y con todas las fuerzas;
2. después, al prójimo como a sí mismo.
3. Luego, no matar;
4. no cometer adulterio,
5. no hurtar,
6. no codiciar,
7. no levantar falso testimonio,
8. honrar a todos los hombres,
9. no hacer a otro lo que uno no quiere para sí.
10. Negarse a sí mismo para seguir a Cristo.
11. Castigar el cuerpo,
12. no entregarse a los deleites,
13. amar el ayuno.
14. Alegrar a los pobres,
15. vestir al desnudo,
16. visitar al enfermo,
17. sepultar al muerto.
18. Socorrer al atribulado,
19. consolar al afligido.
20. Hacerse extraño al proceder del mundo,
21. no anteponer nada al amor de Cristo.
22. No ceder a la ira,
23. no guardar rencor.

Títol Los instrumentos de las buenas obras

Autor i obra Sant Benet de Nursia, "La regla de Sant Benet", Capítol IV

Cronologia Principis segle VI

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: Sant Benet de Nursia. A2: La regla benedictina. A3: La vida dins del monestir. A4: El silenci.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

1. Hagamos lo que dice el Profeta: "Yo dije: guardaré mis caminos para no pecar con mi lengua; puse un freno a mi boca, enmudecí, me humillé y me abstuve de hablar aun cosas buenas". El Profeta nos muestra aquí que si a veces se deben omitir hasta conversaciones buenas por amor al silencio, con cuanta mayor razón se deben evitar las palabras malas por la pena del pecado.

2. Por tanto, dada la importancia del silencio, rara vez se dé permiso a los discípulos perfectos para hablar aun de cosas buenas, santas y edificantes, porque está escrito: "Si hablas mucho no evitarás el pecado", y en otra parte: "La muerte y la vida están en poder de la lengua". Pues hablar y enseñar le corresponde al maestro, pero callar y escuchar le toca al discípulo.

3. Por eso, cuando haya que pedir algo al superior, pídase con toda humildad y respetuosa sumisión. En cuanto a las bromas, las palabras ociosas y todo lo que haga reír, lo condenamos a una eterna clausura en todo lugar, y no permitimos que el discípulo abra su boca para tales expresiones.

Títol El silenci

Autor i obra Sant Benet de Nursia, "La regla de Sant Benet", Capítol VI

Cronologia Principis segle VI

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Sant Benet de Nursia. A2: La regla benedictina. A3: La vida dins del monestir. A4: Normes sobre el menjar.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Nos parece suficiente que en la comida diaria, ya se sirva ésta a la hora sexta o a la hora nona, se sirvan en todas las mesas dos platos cocidos a causa de las flaquezas de algunos, para que el que no pueda comer de uno, coma del otro. Sean, pues, suficientes dos platos cocidos para todos los hermanos, y si se pueden conseguir frutas o legumbres, añádase un tercero.

Baste una libra bien pesada de pan al día, ya sea que haya una sola comida, o bien almuerzo y cena. Si han de cenar, reserve el mayordomo una tercera parte de esa misma libra para darla en la cena.

Pero si el trabajo ha sido mayor del habitual, el abad tiene plena autoridad para agregar algo, si cree que conviene, evitando empero, ante todo, los excesos, para que nunca el monje sufra una indigestión, ya que nada es tan contrario a todo cristiano como la glotonería, como dice el Señor: "Miren que no se graven sus corazones con la voracidad". A los niños de tierna edad no se les dé la misma cantidad que a los mayores, sino menos, guardando en todo la templanza.

Y todos absténganse absolutamente de comer carne de cuadrúpedos, excepto los enfermos muy débiles.

Títol La mesura del menjar

Autor i obra Sant Benet de Nursia, "La regla de Sant Benet", Capítol XXXIX

Cronologia Principis segle VI

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: Sant Benet de Nursia. A2: La regla benedictina. A3: La vida dins del monestir. A4: Normes sobre el beure.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Cada cual ha recibido de Dios su propio don, uno de una manera, otro de otra, por eso establecemos con algún escrúpulo la medida del sustento de los demás. Teniendo, pues, en cuenta la flaqueza de los débiles, creemos que es suficiente para cada uno una hémina de vino al día. Pero aquellos a quienes Dios les da la virtud de abstenerse, sepan que han de tener un premio particular.

Juzgue el superior si la necesidad del lugar, el trabajo o el calor del verano exigen más, cuidando en todo caso de que no se llegue a la saciedad o a la embriaguez. Aunque leemos que el vino en modo alguno es propio de los monjes, como en nuestros tiempos no se los puede persuadir de ello, convengamos al menos en no beber hasta la saciedad sino moderadamente, porque "el vino hace apostatar hasta a los sabios".

Pero donde las condiciones del lugar no permiten conseguir la cantidad que dijimos, sino mucho menos, o nada absolutamente, bendigan a Dios los que allí viven, y no murmuren. Ante todo les advertimos ésto, que no murmuren.

Títol La mesura del beure

Autor i obra Sant Benet de Nursia, "La regla de Sant Benet", Capítol XL

Cronologia Principis segle VI

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Sant Benet de Nursia. A2: La regla benedictina. A3: La vida dins del monestir. A4: Normes sobre el dormir.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Duerma cada cual en su cama. Reciban de su abad la ropa de cama adecuada a su género de vida. Si es posible, duerman todos en un mismo local, pero si el número no lo permite, duerman de a diez o de a veinte, con ancianos que velen sobre ellos. En este dormitorio arda constantemente una lámpara hasta el amanecer.

Duerman vestidos, y ceñidos con cintos o cuerdas. Cuando duerman, no tengan a su lado los cuchillos, no sea que se hieran durante el sueño. Estén así los monjes siempre preparados, y cuando se dé la señal, levántense sin tardanza y apresúrense a anticiparse unos a otros para la Obra de Dios, aunque con toda gravedad y modestia.

Los hermanos más jóvenes no tengan las camas contiguas, sino intercaladas con las de los ancianos. Cuando se levanten para la Obra de Dios, anímense discretamente unos a otros, para que los soñolientos no puedan excusarse.

Títol Com han de dormir els monjos

Autor i obra Sant Benet de Nursia, "La regla de Sant Benet", Capítol XXII

Cronologia Principis segle VI

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Sant Benet de Nursia. A2: La regla benedictina. A3: La vida dins del monestir. A4: Normes sobre el vestit.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Els vestits s'han de donar als germans segons les condicions i el clima del lloc on viuen, ja que a les regions fredes se'n necessita més i a les càlides menys. L'abat, per tant, ho ha de tenir present.

Nosaltres creiem, tanmateix, que als llocs temperats són suficients per als monjos una cogulla i una túnica per a cada un –la cogulla pelfada a l'hivern, llisa o usada a l'estiu-, i un escapulari per al treball; per calçat, peücs i sandàlies.

Del color o de la tosquetat de totes aquestes coses, que no en facin un problema els monjos, sinó que s'acontentin amb les que es poden trobar a la regió on viuen o amb allò que es pot adquirir a més bon preu. Però, que l'abat vetlli per la mida dels vestits, perquè no siguin curts, sinó a la mida dels qui els porten. [...]

Però que l'abat escorcolli sovint aquests llits, per si s'hi trobava res que s'haguessin apropiat. I si trobaven a algú quelcom que no ha rebut de l'abat, l'han de sotmetre a un càstig gravíssim. I perquè aquest vici de la propietat sigui extirpat de soca-rel, que l'abat doni totes les coses necessàries, o sigui: cogulla, túnica, peücs, sandàlies, cenyidor, coltell, estil, agulla, mocador, taletes, per treure qualsevol pretext de necessitat.

Títol El vestit i el calçat dels germans

Autor i obra Sant Benet de Nursia, "La regla de Sant Benet", Capítol LV

Cronologia Principis segle VI

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Sant Benet de Nursia. A2: La regla benedictina. A3: La vida dins del monestir. A4: Normes sobre l'organització diària.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

L'ociositat és enemiga de l'ànima, i per això els germans s'han d'ocupar a unes hores determinades en el treball manual i a unes altres també ben determinades en la lectura divina.

Així, creiem que ambdues ocupacions poden ser regulades d'aquesta manera: De Pasqua fins al primer d'octubre, al matí, en sortir de prima, han de treballar en allò que calgui, fins a prop de l'hora quarta. Des de l'hora quarta fins a l'hora de celebrar la sexta, que es dediquin a la lectura. Després de sexta, en aixecar-se de taula, que reposin als seus llits amb un silenci absolut, o bé, si algú per ventura vol llegir, que llegeixi per a ell sol de manera que no molesti ningú. S'ha de celebrar la nona més aviat, cap a la mitja hora vuitena, i que tornin a treballar en el que calgui fins a vespres. Si les condicions del lloc o la pobresa exigien que ells mateixos es fessin les collites, que no s'entristeixin, perquè és aleshores que són monjos de debò, quan viuen del treball de les seves mans, com els nostres Pares i els apòstols. Que totes les coses, però, es facin amb moderació pensant en els més febles.

Títol El treball manual de cada dia

Autor i obra Sant Benet de Nursia, "La regla de Sant Benet", Capítol XLVIII

Cronologia Principis segle VI

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Scriptorium dels monestirs. A2: El valor de l'escriptura. A3: Actualitat del text.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Estimat lector, agafa el llibre només després d'haver-te rentat les mans, gira els fulls amb delicadesa, procura que els teus dits no toquin les lletres escrites per no desfigurar-les i escampar-ne la tinta. Aquells que no saben escriure els sembla que res té importància i que no cal posar cap atenció, en canvi, què n'és d'afatigant l'art d'escriure!, cansa els ulls, fa mal a l'esquena, tots els membres del cos se'n ressenten! Tres dits escriuen, però és el cosa sencer qui se'n ressent.

Títol Els manuscrits, segons la nota d'un copista

Autor i obra M.G.H., Leges, III, 589

Cronologia Segle VIII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 5: L'Europa carolíngia.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'imperi carolingi.
- A2: Procés de "dilatatio regni".
- A3: Les "marques".

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Materials de l'assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa La formació de l'Imperi de Carlemany

Espai cronològic 768-814

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 5: L'Europa carolíngia.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

- A1: L'imperi carolíngi.
- A2: Procés de "dilatatio regni".
- A3: Definició territorial.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 159.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'imperi carolíngi

Espai cronològic Segles VIII-IX

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 5: L'Europa carolíngia.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprentatges

- A1: L'imperi carolíngi.
- A2: La mort de Carlemany.
- A3: Mort de Lluís el Pietós i repartiment de l'Imperi.
- A4: El Tractat de Verdún.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Mapa

Títol Mapa El repartiment de Verdun

Espai cronològic 843

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 5: L'Europa carolíngia.

Tipus recurs Document Mapa
 Arqueologia Article
 Imatge Activitat

Aprenentatges A1: L'imperi otònida.
 A2: L'expansió cap a l'Est.
 A3: Gestió territorial.

Competències

CTUB 2, 5

CEE 2, 5

CPA 2, 5

Font Julià, J.R.: Atlas de Historia Universal. Barcelona, Planeta, 2000, p. 165.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'Imperi otònida

Espai cronològic Final segle X

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 5: L'Europa carolíngia.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: El regne franc. A2: Dels merovingis als carolingis. A3: Intervenció del Papa. A4: Pipí el Breu.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Año 749.

Burcardo, obispo de Wurzburg, y Folrado, capellán, fueron enviados al papa Zacarías para interrogarle si estaba bien que fuese rey de los francos el que ahora no ejercitaba el poder real. Y el papa respondió a Pipino que era preferible proclamar rey al que detentaba el poder, antes que al que lo tenía sólo de nombre, y, con su autoridad apostólica, ordenó que se hiciera rey a Pipino, a fin de no turbar el orden público.

Año 750.

Pipino fue proclamado rey según la costumbre de los francos, ungido por manos del arzobispo Bonifacio, de santa memoria, y ensalzado a la monarquía de los francos en la ciudad de Soissons. Childerico, que sin derecho se llamaba rey, fue tonsurado y enviado al monasterio.

Títol L'adveniment de Pipí el Breu

Autor i obra "Annales Laurissenses"

Cronologia Meitat segle VIII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 5: L'Europa carolíngia.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La figura de Carlemany. A2: La biografia d'Eginard. A3: Descripció física. A4: Salut i alimentació. A5: Cultura.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Era de cos ample i robust, de notable estatura i tanmateix no ultrapassava la justa –és sabut que la seva alçada feia la mida de set dels seus peus. Tenia la closca del cap rodona, els ulls molt grossos i vius, el nas una mica més gros del normal, formosos cabells blancs, el rostre agradable i somrient, i per això, l'autoritat i la dignitat del seu aspecte guanyaven molt, tant si estava dret com assegut. Tot i que el seu coll semblava gras i massa curt i la seva panxa massa sortida, també és cert que la proporció dels altres membres ho dissimulaven. El seu pas era segur, i tota l'expressió del seu cos era viril; tenia la veu clara, però no del tot adient a l'aspecte del seu cos.

Tingué bona salut, tret dels quatre anys abans de morir que sovint fou atacat per les febres, i al final també coixejava d'un peu. També en aquell moment féu més el que li agradava que el que els metges li recomanaven, car aquests li semblaven gairebé odiosos, perquè li aconsellaven que evités els rostits als quals estava avesat, i que s'acostumés a menjar bullit. El seu sopar de cada dia consistia en quatre plats, a part del rostit que els caçadors solien enfilear en els asts i que ell preferia a qualsevol altre menjar. Mentre sopava, escoltava alguna actuació o un lector. Hom li llegia les històries i les gestes dels antics. A l'estiu, havent dinat, menjava una mica de fruita i només bevia un cop, es treia la roba i el calçat, com feia a la nit, i reposava dues o tres hores. De nit, quan dormia, no solament se li trencava el son quatre o cinc vegades, sinó que fins i tot es llevava.

Títol Retrat de l'emperador Carlemany

Autor i obra Eginard, "Vita Karoli"

Cronologia v. 830

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 5: L'Europa carolíngia.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Carlemany i la cultura. A2: El Renaixement carolíngi. A3: La figura d'Alcuí de York.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Si mucha gente se identificara con vuestras ideas, una nueva Atenas se fundaría en Francia; no, un Atenas mejor que la Atenas de antaño, pues estaría ennoblecida por las enseñanzas de Cristo, y nuestra sabiduría superaría a toda la de la antigua Academia. Pues ésta no tenía para su instrucción más que a los discípulos de Platón; pero, moldeada con las siete artes liberales, brilló con permanente esplendor. Mas la nuestra estaría también dotada por septuplicado de la plenitud del espíritu y superaría en dignidad a toda la sabiduría secular.

Títol El renaixement carolíngi

Autor i obra Carta d'Alcuí de York a Carlemany

Cronologia 799

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 5: L'Europa carolíngia.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La "dilatatio regni". A2: Les guerres contra els Saxons. A3: Sotsmissió política i religiosa dels Saxons. A4: Conversió al cristianisme.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Si algun dels saxons s'atrevis a entrar per la força i amb violència dins d'una església per fer-hi furts o rapinyes o s'atrevis a cremar la mateixa església, sigui condemnat a mort. Si algun saxó, per menyspreu envers la religió cristiana, deixés de practicar l'obligat dejuni i abstinències quaresmals i s'atrevis a menjar carn en dies prohibits, també sigui condemnat a mort. Si algun saxó cremés el cadàver d'algun difunt segons el ritus pagà dels seus avantpassats, i convertís els seus ossos en cendra, sigui condemnat a mort. Si algú entre els saxons s'atrevis a escapolir-se de l'obligació de rebre el baptisme, i continués vivint d'acord amb els ritus pagans, sigui condemnat a mort.

Títol Capítular contra els Saxons

Autor i obra

Cronologia 785

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 5: L'Europa carolíngia.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi carolingi. A2: La figura de Carlemany. A3: Coronació com a emperador.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

El darrer viatge no fou tan sols necessari per aquests motius, sinó també pel fet que els romans havien sotmès el pontífex Lleó [III] a moltes iniquitats, injúries i, entre altres coses, li havien arrancat els ulls i tallat la llengua, i per tot això s'havia vist obligat a demanar l'auxili del rei.

Fou per aquest motiu, doncs, que Carles anà a Roma, per tal de resoldre la situació de l'església, que era molt complexa, i allí hi romangué durant tot l'hivern. En aquest temps [Nadal del 800] va rebre el títol d'Emperador i d'August. En un principi això li va desagradar profundament, fins al punt que — deia— no hauria entrat a l'església si hagués conegut a l'avançada les intencions del pontífex.

Títol Coronació de Carlemany com a Emperador

Autor i obra Eginard, "Vita Karoli"

Cronologia v. 830

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 5: L'Europa carolíngia.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi carolingi. A2: La figura de Carlemany. A3: Coronació com a emperador.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

El sant dia de Nadal el rei va anar a la basílica del benaurat Pere, apòstol, per assistir a la celebració de la missa. En el moment en què, situat davant l'altar, s'inclinava per resar, el papa Lleó va col·locar-li la corona damunt la testa i tot el poble va cridar alhora: "A Carles, August, coronat per Déu, emperador gran i pacífic dels romans, vida i victòria". Després d'aquesta proclamació, el pontífex va agenollar-se davant d'ell i l'adorà, d'acord amb el costum establert en els temps dels antics emperadors, i des d'aleshores Carles abandonà el títol de "Patrici" per prendre els d'"Emperador i August".

Títol Coronació de Carlemany com a Emperador

Autor i obra "Annales Regni francorum"

Cronologia 800

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 5: L'Europa carolíngia.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi carolíngi. A2: Organització administrativa. A3: Els "misi dominici". A4: Prerrogatives civils i regioses
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

És així que el molt sereníssim i molt cristià el senyor emperador Carles ha escollit entre els seus notables i savis els més reflexius i raonats, tant arquebisbes com bisbes, així com venerables abats i pietosos laics. I tots ells els ha enviat arreu del seu regne i ha manat que mitjançant la seva acció hom visqui d'acord amb l'equitat i la llei [...].

I que en qualsevol lloc on algun home protestés contra la injustícia que qualsevol li hagués pogut fer, que els "*missi*" se n'informin adequadament, de manera que ells representin la justícia i la llei arreu on vagin, segons la voluntat i el temor de Déu, tant en les esglésies com en els homes, en els infants, les vídues, els desvalguts, i el poble sencer. I si hi hagués alguna cosa que ells no poguessin reformar amb l'ajut dels comtes, ni restablir la justícia, que ho comuniquin, d'acord amb el que és just i equitatiu, als seus tribunals. I que ningú s'oposi al recte camí de la justícia, i menys per complaure injustament a algú o per esperar-ne alguna compensació, ni tampoc per protegir cap parent o per temor a persones influents.

Títol Els "misi dominici"

Autor i obra "Capitulària regni Francorum"

Cronologia

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 5: L'Europa carolíngia.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: L'imperi otònida. A2: La figura d'Otó I. A3: Coronació com a emperador.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Quan regnaven, més ben dit, rigoritzaven, o encara més exactament, tiranejaven a Itàlia Berenguer i Adalbert, el Summe Pontífex i papa universal, Joan XII, l'església del qual havia experimentat recentment la crudeltat dels referits Berenguer i Adalbert, envià a Otó, aleshores sereníssim i piíssim rei, i ara august emperador, com a llegats de la Seu Romana, el cardenal diaca Joan i l'escrinari Azzó, pregant-li i suplicant-li, per escrit i de paraula que, per a mor de Déu i dels sants apòstols Pere i Pau alliberés de les garres d'aquells mals homes, i ell mateix i la santa Església a ell confiada, i li retornés la salvació i la llibertat.

Per això el piíssim rei, convençut per les llagrimoses lamentacions dels nuncis, cuidadós no dels seus interessos sinó dels interessos de Crist, nomenà, contràriament al que era costum, rei el seu fill Otó [II], que encara era un infant, i el deixà a les seves terres de Saxònia, i reunides les milícies, corregué ràpidament vers Itàlia. I allí hi expulsà ràpidament Berenguer i Adalbert, gràcies a què tenia com a companys els sants apòstols Pere i Pau. I així, el bon rei, reunint allò que era dispers i consolidant allò que estava fragmentat, restituí a cadascú el seu i després corregué vers Roma per fer el mateix.

Allí, acollit amb admirable magnificència, rebé la unció de l'Imperi del mateix pontífex i papa universal, Joan [XII], i el rei no sols li restituí allò que era seu, sinó que l'ornà amb nombrosos dons de gemmes, d'or i d'argent. I a més rebé, tant del papa com dels grans de la ciutat de Roma, el jurament damunt del cos de sant Pere [1]. Després d'això retornà a Baviera tant aviat com li fou possible.

Títol Coronació d'Otó I

Autor i obra Liutprand de Cremona, "Gestes d'Otó I"

Cronologia Segle X

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 5: L'Europa carolíngia.
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Imperi carolingi A2: Moneda carolíngia. A3: Anàlisi i interpretació.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Jaciment Moneda carolíngia

Cronologia

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 6: La societat feudal.

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprentatges

- A1: El Feudalisme.
- A2: La Societat Feudal.
- A3: Les relacions de vassallatge.
- A4: El jurament de fidelitat.
- A5: Liber Feudorum Maior.

Competències

- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font Liber Feudorum Maior.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Descripció Jurament de fidelitat. Alfons II d'Aragó.

Cronologia Segle XII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 6: La societat feudal.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: El Feudalisme. A2: La Societat Feudal. A3: El vassallatge. A4: Deures i obligacions.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Al muy glorioso duque de Aquitania Guillermo, de Fulberto obispo.

Invitado a escribir sobre la esencia de la fidelidad, he escrito brevemente para vos esto que sigue, sacado de libros de notable autoridad.

Aquel que jura fidelidad a su señor debe tener siempre presentes las seis palabras siguientes: sano y salvo, seguro, honesto, útil, fácil y posible. Sano y salvo con el fin de no causar ningún daño corporal a su señor. Seguro, a fin de no dañar a su señor revelando su secreto. Honesto, a fin de que no perjudique sus derechos de justicia, ni otras causas en las cuales su honor pueda verse comprometido. Útil, a fin de que no experimenten ningún daño sus posesiones. Fácil y posible, a fin de que el bien que su señor podría hacer fácilmente no se lo convierta en difícil, y que aquel que era posible no se lo haga imposible. Es justo que el fiel se abstenga de estos actos perniciosos; pero con sólo esto no se hace digno de su feudo: pues no basta con abstenerse de hacer mal, es preciso también hacer el bien.

Queda además, que en los seis mencionados conceptos, el vasallo dé fielmente a su señor consejo y ayuda, si quiere ser digno del feudo y de respetar la fe que ha jurado. El señor también debe devolver por todas estas cosas algo equivalente a su vasallo fiel. Si no lo hiciese, será tachado con justo título de mala fe, de igual modo que el vasallo que fuere sorprendido en trance de faltar a sus deberes por acción o por consentimiento será culpable de perfidia y de perjurio.

Os hubiere escrito más ampliamente, sino hubiese estado ocupado en otras muchas

Títol Definició del contracte de vassallatge

Autor i obra Fulbert de Chartres

Cronologia 1020

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 6: La societat feudal.

Tipus recurs

- Document Mapa
- Arqueologia Article
- Imatge Activitat

Aprenentatges

A1: La Societat Feudal.
 A2: Jurament de fidelitat.
 A3: Estructura del document.

Competències

CTUB 2, 5, 7
 CEE 2, 5, 7
 CPA 2, 5, 7

Font Liber Feudorum Maior, II, doc. 510.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Jo Bernat Guillem, fill de Sança, dona, juro sobre l'altar consagrat, a tu Ramon Berenguer, comte de Barcelona, que d'ara endavant et seré fidel, tant de cos, vida i membres, com també de l'honor que tens i que després adquiriràs amb el meu consell, especialment pel castell de Besalú i tots els castells i fortaleses d'aquell comtat, i de Castellnou i els castells i fortaleses, terres cultivades i ermes del comtat del Vallespir i del castell de Fonollet de les seves fortaleses i pertinences, i del castell de Perapertusa i les seves fortaleses i del castell de Pena, tot això no t'ho prendré, ni te'n prendré cap part. I si algun home o homes, dona o dones, t'ho prenen t'ajudaré a recuperar-ho, els defensaré i guerrearé contra tots els homes o dones, fins que no recuperis el perdut, fidelment i sense engany. I del castell de Besalú i de tots els citats castells i fortaleses des d'ara te'n donaré potestat i te'n faré senyor, tant en guerra com en pau, tantes vegades com tu m'ho demanessis personalment o pels teus enviats, fidelment i sense engany. Tal com està escrit aquí ho tindrè i atendré amb ple coneixement per Déu i aquestes santes.

Títol Jurament de fidelitat fet per Bernat Guillem de Cerdanya a Ramon Berenguer

Autor i obra Liber Feudorum Maior

Cronologia 1112

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 6: La societat feudal.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

- A1: La Societat Feudal.
- A2: Jurament de fidelitat.
- A3: Cerimònia de l'homenatge.

Competències

- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font Li livre de justice et de plet

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Quien tome homenaje debe tomarlo así: El que lo presta debe juntar las manos y decir: 'Señor, me convierto en vuestro hombre para siempre; os seré fiel y leal, como señor mío; me convierto en vuestro hombre según las rentas que el feudo proporcione'. Y el señor debe responder: 'Yo os recibo como hombre; y os daré fe como a tal; y os beso en fe de ello.'

Títol L'homenatge

Autor i obra "Li livre de justice et de plet"

Cronologia Segle XII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 6: La societat feudal.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La Societat Feudal. A2: La propietat de la terra. A3: Definició del feu.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Les "Partidas" d'Alfons X el Savi
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Qué cosa es feudo, et onde tomó este nombre. Et cuántas maneras son de él.

Feudo es bienfecho que da el señor al algunt home porque se torna su vasallo, et le face homenatge de serle leal: et tomó este nombre de fe que debe siempre guardar el vasallo al señor. Et son dos maneras de feudo: la una es quando es otorgado sobre villa, o castiello o otra cosa que sea raíz: et este feudo a tal non puede ser tomado al vasallo, fueras ende si fallesciere al señor las posturas que con él puso, e sil feciese algunt yerro tal por que lo debiese perder, así como se muestra adelante. Et la otra manera es la que dicen feudo de cámara: et este se face quando el rey pone maravedís a algunt su vasallo cada año de su cámara: et este feudo atal puede el rey toller [quitar] cada que quisiere.

Títol El feu

Autor i obra Alfons X el Savi, les "Partidas"

Cronologia Segle XIII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 6: La societat feudal.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

- A1: La Societat Feudal.
- A2: Poder creixent dels senyors feudals.
- A3: Declivi de les monarquies.
- A4: Percepció des d'Al-Andalus.

Competències

- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

El emperador tu señor no guarda para sí el poder que le viene de su propia virtud, sino que tolera que los suyos usen cada uno de su poder personal; por consiguiente reparte entre ellos las regiones de su reino, creyendo que así le serán más fieles y sumisos; pero ¡qué distinta es la realidad...!

Títol Carta d'Alhakam II de Còrdova a l'abat Jean de Gorze

Autor i obra Alhakam II de Còrdova

Cronologia p. 974

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 6: La societat feudal.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La Societat Feudal. A2: La propietat de la terra. A3: Definició d'alou, feu i emfiteusi.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Alou és allò que és propi i no està sotmès a ningú excepte a Déu. Existeix, doncs, l'alou quan algú posseeix alguna cosa com a pròpia i no fa ni presta per elles cap pensió ni servei, encara que tota la terra estigui sota l'autoritat del rei, i aleshores s'anomena alou franc. També pot anomenar-se alou franc encara que es pagui per ell un tribut al fisc. També tenim el feu, pel qual es presta un servei i es diferencia de l'emfiteusi perquè el feu es dóna més per l'amor i l'honor del senyor i no pas per afany de lucre. Però l'emfiteusi es dóna per afany de lucre i de millora. Al feu, segons el dret comú, les dones no succeeixen habitualment, perquè no poden prestar serveis, però a l'alou i a l'emfiteusi, sí.

Títol L'alou, el feu i l'emfiteusi

Autor i obra Tomàs Mieres, "Costums de Girona", cap. XXXVIII

Cronologia

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 6: La societat feudal.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La Societat Feudal. A2: Els tres ordres. A3: Configuració i funcions.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

El orden eclesiástico no compone sino un solo cuerpo. En cambio la sociedad está dividida en tres órdenes. Aparte del ya citado, la ley reconoce otras dos condiciones: el noble y el siervo que no se rigen por la misma ley. Los nobles son los guerreros, los protectores de las iglesias. Defienden a todo el pueblo, a los grandes lo mismo que a los pequeños y al mismo tiempo se protegen a ellos mismos. La otra clase es la de los siervos. Esta raza de desgraciados no posee nada sin sufrimiento. Provisiones y vestidos son suministrados a todos por ellos, pues los hombres libres no pueden valerse sin ellos. Así pues la ciudad de Dios que es tenida como una, en realidad es triple. Unos rezan, otros luchan y otros trabajan. Los tres órdenes viven juntos y no sufrirían una separación. Los servicios de cada uno de estos órdenes permite los trabajos de los otros dos. Y cada uno a su vez presta apoyo a los demás. Mientras esta ley ha estado en vigor el mundo ha estado en paz. Pero, ahora las leyes se debilitan y toda esperanza desaparece. Cambian las costumbres de los hombres y cambia también la división de la sociedad.

Títol Els tres ordres

Autor i obra Adalberó de Laon

Cronologia 998

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 6: La societat feudal.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La Societat Feudal. A2: Els tres ordres. A3: Configuració i funcions.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Demostrà que des dels seus orígens el gènere humà estava dividit en tres, entre els que resen (*oratoribus*), els pagesos (*agricultoribus*) i els guerrers (*pugnatoribus*); oferí la prova evident de que cadascun d aquests tres és per als altres objecte de la mateixa i recíproca atenció i estima.

Títol Els tres ordres

Autor i obra Gerard de Cambrai, "Gesta episcoporum cameracensium"

Cronologia 1024

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 6: La societat feudal.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La Societat Feudal. A2: Les prestacions pageses. A3: Anàlisi sobre la diversitat i tipologia de les que apareixen al document estudiat.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

El primer servicio del año lo deben por San Juan: han de segar el heno, reunirlo y amontonarlo en medio de los prados, transportarlo después al manoir cuando se les indique. Después han de ocuparse del trigo. Si sus tierras son en champart han de hacer las cuentas exactas, so pena de fuerte multa, y llevar al granero la parte del propietario mientras su trigo resta en el campo expuesto al viento y a la lluvia, sin perder gavilla ni cosa alguna so pena de multa. Viene luego la feria del Prado y Santa María de septiembre, cuando hay que pagar el derecho sobre los cerdos: si el campesino tiene ocho cochinitos, tomará los dos que más le plazcan y el señor cogerá el tercero que no será el peor... Si pasan de dicha cifra hay que pagar un denario también. Luego llega la fiesta de San Dionisio, momento espantoso en el que los campesinos han de pagar su censo y más adelante el derecho para poner cercas en sus campos. Ya cultiven cebada o trigo, ya compren o vendan, si no pagan puntualmente están a merced del señor. Deben, también, la corvea una vez que hayan arado su tierra: deben meter el trigo (de la reserva). Y aún deben la Oublie u ofrenda navideña, pagada tres semanas antes de Navidad, por San Andrés, que es el momento de la matanza del cerdo (la baconnel). En Navidad dan además gallinas y han de ser buenas o el mayordomo tomará su valor en dinero, y deben también los bressages: dos setiers de cebada y tres cuartillos de trigo cada uno... Les grava, además, el ban del horno.

Títol Prestacions dels pagesos de Verson

Autor i obra

Cronologia Principis segle XIII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 6: La societat feudal.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La Societat Feudal. A2: La propietat de la terra. A3: Contractes agraris. A4: Definició d'emfiteusi.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Vegem quina cosa és l'emfiteusi, de què deriva el nom, per què s'anomena així, quines són les seves variants i qui fa i com es fa la concessió emfitèutica. L'emfiteusi és la concessió perpètua o per un determinat període de temps i renovable, d'un bé immoble, a canvi del pagament d'un cànon en diner o en natura (o en producte) que ha de satisfer l'emfiteuta al concedent (o atorgant).

Es diu "enfiteusi" en grec, en llatí "meliora", perquè en origen amb aquesta mena de contracte es concedien només terrenys erms, per tal que qui els rebés els millorés i els fes productius. Avui, però, encara que es manté l'antiga denominació, fins i tot es concedeixen en emfiteusi terrenys força fèrtils.

L'emfiteusi varia segons les condicions i les denominacions que assumeix. De fet, com s'ha dit, de vegades aquesta mena de contracte és designat amb el seu nom genèric i comunament s'anomena "enfiteusi" o "enponema", de vegades se li diu "precaria", altres vegades canon, altres census, a voltes "fitto", també breve, altres vegades "scritto", també "commutazione" i de moltes altres maneres segons la llengua dels diferents països. Crec que per aquesta raó no s'ha de pensar que hi hagi cap diferència entre aquestes denominacions sinó només diferències de caràcter lingüístic, i aquests noms es poden emprar indistintament segons l'ús i costum de cada lloc i segons la voluntat de les parts.

Títol L'emfiteusi

Autor i obra Rainieri da Perugia, "Ars Notariae"

Cronologia Segle XIII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 6: La societat feudal.

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

A1: La Societat Feudal.
 A2: La propietat de la terra.
 A3: Distribució territorial i econòmica.

Competències

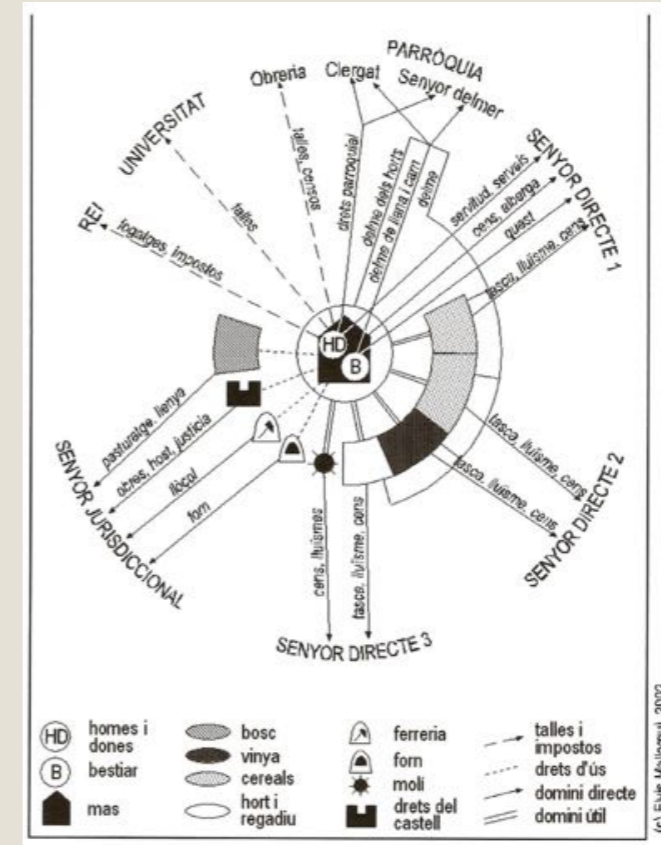
CTUB 2, 5
 CEE 2, 5
 CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa Esquema sobre la distribució de la propietat de la terra. Autor: Elvis

Espai cronològic 2002

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 6: La societat feudal.
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Societat feudal. A2: Prestació d'homenatge. A3: Les Almoïnes medievals. A4: L'Almoïna de Girona.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Sàpiga tothom que jo Pere de Maruny, de la parròquia de Santa Maria de Camós, hereu i propietari del mas Maruny de la predita parròquia, fill de Berenguer Maruny i de la seva esposa Berenguera, ambdós difunts de la mateixa parròquia, propietari del predit mas, us reconec Pere de Casadevall, paborde de l'Almoïna del Pa de la Seu de Girona, que per raó del meu mas Maruny que per a vostè tinc i del que heu de tenir homes i dones allà residents amb les seves pertinences, que jo sóc i he de ser home propi i sòlid de la predita Almoïna amb tota la meva prole nascuda i per néixer. Us prometo ser fidel, lleial i obedient amb tot i per tot, com qualsevol home ha de ser i tenir amb el seu senyor natural [...] Us prometo sota pena de cent sous que no aniré a poblar a cap ciutat, vila, castell ni altre lloc privilegiat. [...] Per a major seguretat faig el present homenatge a Francesc Andreu, procurador de la predita Almoïna de boca i mans. [...] Jo juro per Déu i pels Quatre Sants Evangelis que compliré el que he dit i no ho contravindré per cap dret o raó. [...]

Títol Homenatge prestat per Pere de Maruny a l'Almoïna del Pa de Girona

Autor i obra

Cronologia 1352, març, 31.

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Ensenyament i cultura. A2: L'origen de les Universitats. A3: Reflexió sobre l'actualitat del text.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

L'estudiant que desitja treure profit de les seves lliçons ha de tenir ben presents sis regles essencials:

- 1) Dedicar una hora diària a cada assignatura, tal com aconsellava sant Bernat en els seves epístoles als confreres de Mont-Dieu;
- 2) fixar l'atenció en allò que es llegeix, i no pas passar-hi per sobre lleugerament. Hi ha –diu sant Bernat– la mateixa diferència entre la lectura i l'estudi que entre un hoste i un amic, entre la salutació creuada al carrer i l'afecte inalterable;
- 3) extreure de la lectura diària algun pensament, alguna reflexió, alguna veritat, i fixar-la en la memòria amb especial cura;
- 4) escriure un resum, perquè les paraules que no es fixen en l'escriptura volen com la pols per l'acció del vent;
- 5) discutir la matèria amb els companys i fins i tot amb la família; aquest exercici és encara més avantatjós que la lectura, perquè té l'avantatge de clarificar dubtes i confusions que la lectura pot haver deixat;
- 6) resar; aquest és, sens dubte, un dels millors mitjans d'aprendre [...] Un bon estudiant ha de caminar cada tarda per les ribes del Sena, no pas per plaer, sinó per anar repetint i reflexionant, en un lloc tranquil, tot allò que fa la lliçó del dia.

Títol Sobre les maneres d'estudiar

Autor i obra Robert de Sorbon

Cronologia v. 1213

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Ensenyament i cultura. A2: L'origen de les Universitats. A3: Els universitaris medievals. A4: Reflexió sobre l'actualitat del text.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Us agraeixo de tot cor els diners que m'heu enviat. Però voldria fer-vos saber que encara sóc pobre, ja que he hagut de gastar amb els estudis tot allò que tenia i he rebut, fins al punt que bona part dels vostres diners els he gastat ja fa dies, per a pagar molts dels meus deutes, però encara sóc deutor dels més grossos i els creditors em persegueixen. Us suplico, per tant, que me n'envieu una altra vegada uns quants més. Si no ho feu o no ho podeu fer, em veuré obligat a perdre els llibres que he empenyorat a la botiga d'un jueu, i em veuré obligat a tornar a casa abans que s'acabi el curs, essent la riota de tots els meus veïns.

Títol Carta d'un estudiant alemany a Bolònia als seus pares

Autor i obra

Cronologia v. 1250

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Cultura i ensenyament. A2: Les Universitats. A3: Els universitaris medievals. A4: Reflexió sobre l'actualitat del text.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Aquesta carta és per informar-vos que encara sóc a Oxford a estudiar amb gran delit i dedicació. Però la qüestió dels diners és de la més gran importància per a afavorir la meva promoció, ja que de dos mesos ençà he esgotat tot allò que em vàreu donar. La ciutat és caríssima i tinc moltes despeses: he de pagar-me el menjar, l'hostal, comprar les coses de primera necessitat, i proveir-me de mil coses més que ara no us puc explicar ni descriure. Per tant, jo respectuosament suplico a la vostra amorosa paternitat que vulgueu assistir-me d'acord amb allò que us suggereixi la divina misericòrdia, per tal que pugui acabar amb èxit els estudis que he iniciat.

Títol Carta d'un estudiant d'Oxford als seus pares

Autor i obra

Cronologia v. 1250

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: Renovació de la cristiandat llatina. A2: Les corrents heterodoxes. A3: L'heretgia dels valdesos.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document **Arqueologia** Imatge Mapa Article Activitat

Text

Entre todas las sectas que existen o que han existido, no hay ninguna más perniciosa para la Iglesia que la secta de los Lyoneses; y esto por tres razones. La primera, por su gran antigüedad, pues algunos dicen que los valdeses se remontan al tiempo de Silvestre y hasta hay quien asegura que al tiempo de los apóstoles. La segunda, porque es la más extendida y apenas si hay un país donde no exista esta secta. La tercera razón es que, mientras todas las demás sectas despiertan horror y la repulsa de sus oyentes por sus blasfemias en contra de Dios, ésta demuestra una gran semblanza de piedad; tanto que sus adherentes viven justamente delante de todos los hombres y creen en todos los artículos del Credo, respetando en todo a Dios. Solamente basfeman de la Iglesia y del clero romanos; por esto tan grandes multitudes de laicos les prestan atención.

Los herejes valdenses se distinguen por su comportamiento y el habla. Son impasibles y sensatos. No se esfuerzan en llamar la atención con vestidos extravagantes o indecorosos. No son comerciantes con el fin de evitar mentir, jurar o engañar. Viven únicamente del trabajo artesano de sus manos. También sus maestros son tejedores y zapateros. No acumulan riquezas, sino que se contentan con lo necesario para vivir. Comen y beben con moderación, no frecuentan posadas ni van a bailes u otros lugares de mala reputación. Son lentos para la ira. Son trabajadores, se dedican a aprender y a enseñar. Les reconocerán por su manera de hablar: con cordura y veracidad. No difaman, no hablan con palabras vulgares o sucias. Evitan toda expresión que pueda ser

Títol Els valdesos

Autor i obra Reinierius, inquisidor

Cronologia Segle XIII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Renovació de la cristiandat llatina. A2: Les corrents heterodoxes. A3: L'heretgia dels valdesos. A4: La figura de Pere Valdès.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Hi ha certs heretges que fingeixen ésser justos i són en realitat llops vestits d'ovelles [...] Aquests són els anomenats Valdesos, del nom de l'heresiarca Valdo, qui, per pròpia iniciativa, no enviat per Déu, inventà una nova secta, és a dir, sense autorització del seu prelat, sense inspiració divina, sense ciència, sense cap text, s'atribuí el dret de predicar. Filòsof sense raó, profeta sense visió, apòstol sense missió, mestre sense ordre d'ensenyar, els deixebles del qual [...] sedueixen als incautes, els aparten d'allò vertader i no els condueixen a la veritat [...] En fer això, naveguen contra la divina autoritat i contra les advertències de la Sagrada Escripura, perquè prediquen no havent estat enviats pel seu prelat superior ni per Déu. Les seves obres no proven que hagin estat enviats per Déu, ni els miracles ho confirmen. Ja que una missió feta per Déu es demostra amb obres bones i es comprova amb miracles.

Títol Contra els valdesos

Autor i obra Alain de Lille

Cronologia Segle XII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Renovació de la cristiandat llatina. A2: Les corrents heterodoxes. A3: L'heretgia del Càtars.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Han estat descoberts recentment a les nostres terres, prop de la ciutat de Colònia, diversos heretges, dels quals, alguns per satisfacció nostra, han tornat al bon camí. Però altres dos d'aquest grup, a un dels quals denominaven "bisbe" i l'altre era el seu company, s'han resistit aferrissadament davant d'una assemblea de clergues i laics, presidits personalment per l'arquebisbe [de Colònia], i altra gent de l'aristocràcia. Defensaven amb arrogància la seva heretgia, emprant paraules i textos de Crist i dels apòstols [...]

Escoltat això, se'ls advertí per tres vegades, però ells continuaren contumaços en la seva perversa idea. Aleshores se'ls va fer fora, a pesar nostre, i lliurats al poble zelós de la veritable doctrina, el qual els va llençar al foc i els va cremar davant tothom. Però allò que em va colpir més fou que aquesta gent va entrar dins del foc i ho va suportar tot, contents i sense lamentacions, amb paciència i fins i tot amb joia. Sobre això, pare, m'agradaria sentir una resposta de la vostra boca: ¿Com és possible que aquests fills del diable puguin trobar en la seva heretgia tal coratge i ànim, similar al que dóna la fe de Crist als seus seguidors?

Títol Carta d'Everví de Steinfeld a Bernat de Claravall**Autor i obra** Everví de Steinfeld**Cronologia** Segle XII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Renovació de la cristiandat llatina. A2: Les corrents heterodoxes. A3: L'heretgia del Càtars.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Entenen que hi ha dues esglésies, una la bona, que segons ells és la seva secta i que declaren que és l'església de Crist. L'altra, la malvada, que segons ells és l'església romana, a la que denominen sense pudor ni vergonya "Mare dels fornicadors", "gran Babilònia", "gran meretriu" i "basílica del diable". En menyspreen i en combaten tota la jerarquia, els ordres, l'organització i els estatuts; defineixen heretges i errants a tots aquells que conserven la seva fe, i ensenyen que ningú es pot salvar si es queda dins de l'església romana.

Títol Manual de l'Inquisidor Bernard Guy

Autor i obra Bernard Guy, "Manual d'Inquisidor"

Cronologia Segle XIII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Renovació de la cristiandat llatina. A2: Les corrents heterodoxes. A3: Les beguines.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

En aquel tiempo, especialmente en Germania, gentes de ambos sexos, pero especialmente mujeres, emprendieron vidas religiosas de una forma más leve, llamándose a si mismos 'religiosos', profesando continencia y simplicidad de vida a través de un voto privado, sin atarse a ninguna regla ni encerrarse en un monasterio.

Títol Mateu de París parla a les beguines

Autor i obra Mateu de París, "Crònica"

Cronologia 1240

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Renovació de la cristiandat llatina. A2: Les corrents heterodoxes. A3: Les beguines.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Hay entre nosotros mujeres llamadas beguinas. A un cierto número de ellas les atraen las sutilidades del pensamiento y se complacen en las novedades. Han interpretado en lengua vulgar los misterios de las Escrituras. Las leen en común, con irreverencia, con audacia, en pequeñas asambleas, en los talleres y en plena calle. Yo personalmente he visto, leído y tenido entre mis manos la Biblia en lengua vulgar [...] Hay que destruir los libros peligrosos para que el verbo divino no se vulgarice en lengua vulgar, las cosas santas no se les den a los perros y las margaritas a los cerdos.

Títol Gilbert de Tournai informa al Papa Gregori X sobre les beguines

Autor i obra Gilbert de Tournai

Cronologia 1274

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Renovació de la cristiandat llatina. A2: Les corrents heterodoxes. A3: Les beguines.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Dones atacades per una certa bogeria, que es posen a discutir sobre la Santíssima Trinitat i sobre l'essència divina, i que sobre altres qüestions de fe i sacraments opinen en contra del que ensenya la fe catòlica. Viuen sense prometre obediència a ningú, no renuncien a les seves propietats, no segueixen una regla aprovada.

Títol Les beguines segons el Papa Climent V

Autor i obra Papa Climent V

Cronologia 1305-1314

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☒ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Renovació de la cristiandat llatina. A2: La lluita pel "Dominium mundi". A3: El "Dictatus Papae". A4: La figura de Gregori VII.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció Gregori VII, miniatura d'un manuscrit anònim del segle XI

Cronologia Segle XI

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

A1: Renovació de la cristiandat llatina.
 A2: La lluita pel "Dominium mundi".
 A3: El "Dictatus Papae".
 A4: La figura de Gregori VII.

Competències

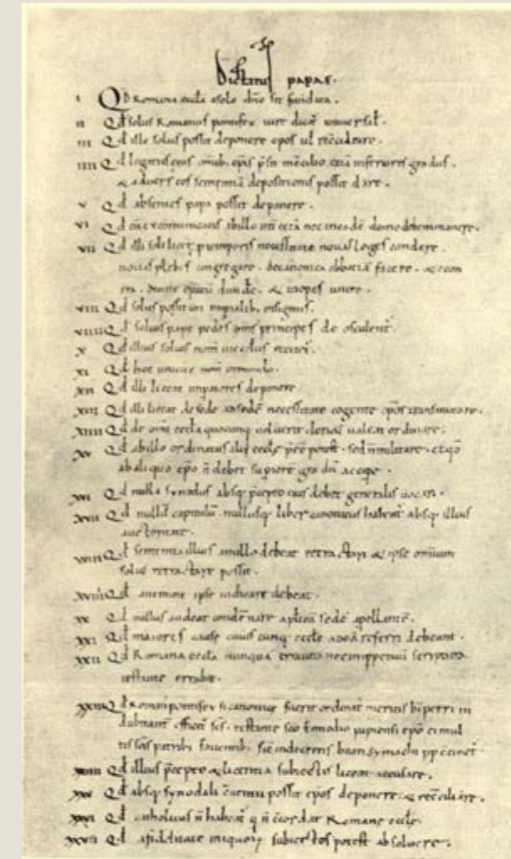
CTUB 2, 5, 7
 CEE 2, 5, 7
 CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció "Dictatus papae", Arxiu del Vaticà

Cronologia Segle XI

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprentatges

- A1: Les ordes monàstiques.
- A2: El monestir benedictí.
- A3: La planta del monestir de Saint Gall.

Competències

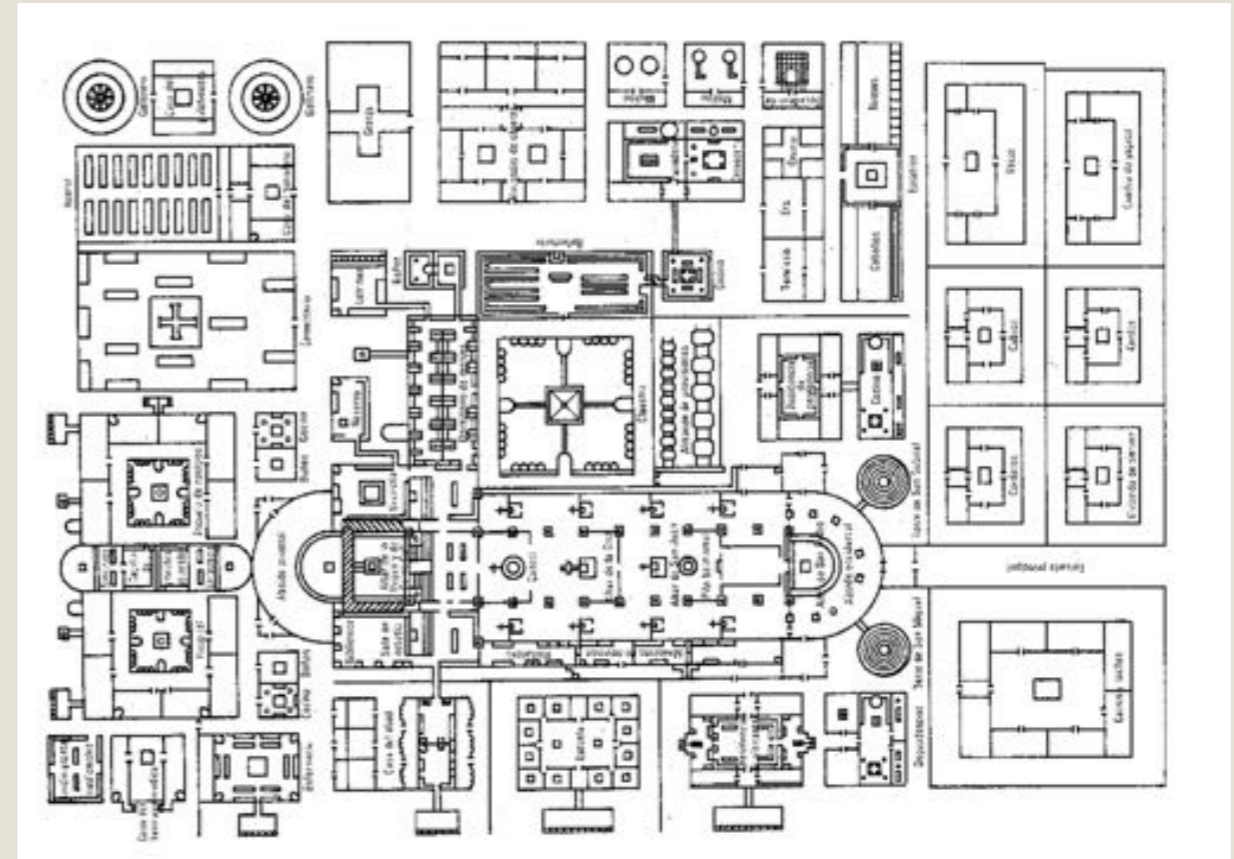
- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció Planta del monestir de Saint Gall

Cronologia Segle IX

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

A1: La renovació de la cristiandat llatina.
 A2: Les ordes monàstiques.
 A3: La reforma cluniacena.
 A4: Expansió territorial.

Competències

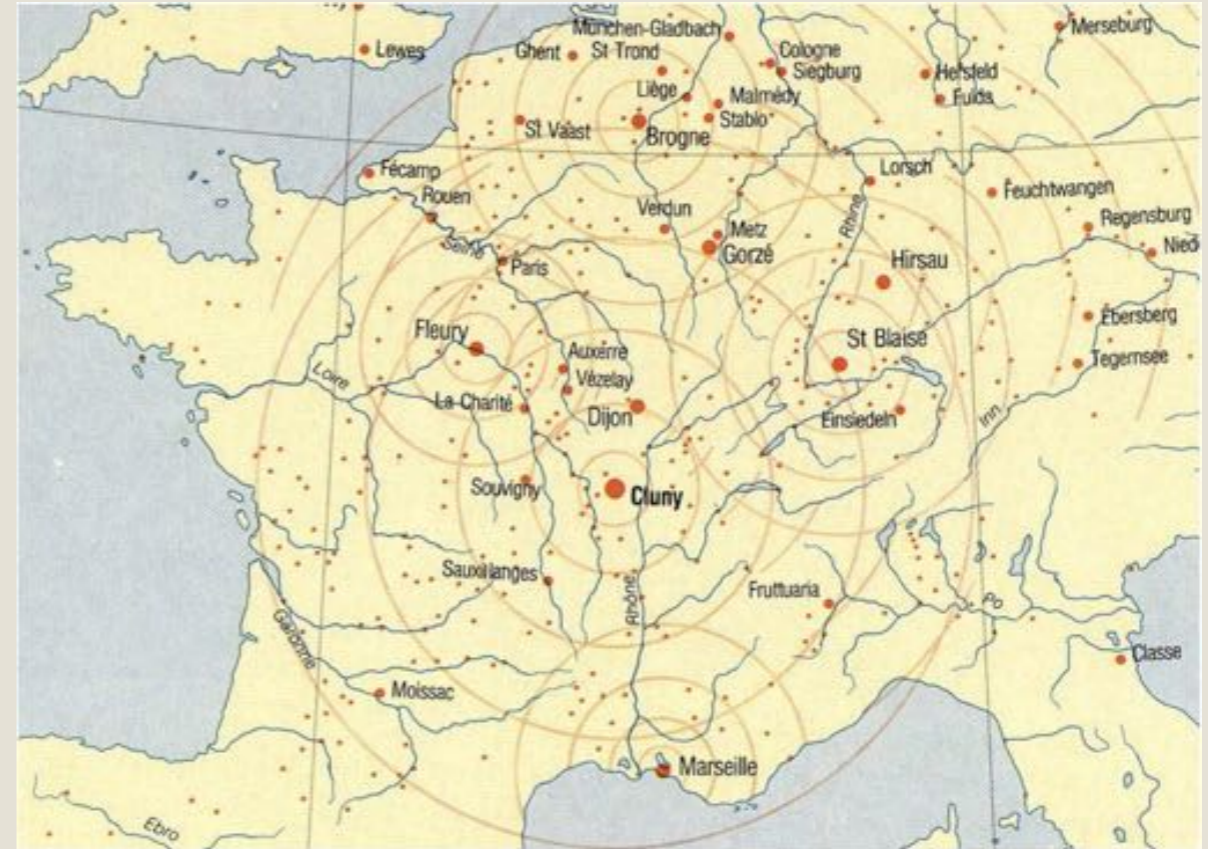
CTUB 2, 5
 CEE 2, 5
 CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa La reforma cluniacena

Espai cronològic Segle XII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

- A1: La renovació de la cristiandat llatina.
- A2: Les ordes monàstiques.
- A3: La reforma cluniacenca.
- A4: Expansió territorial.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa Expansió de Cluny

Espai cronològic Segles XI-XII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprentatges

- A1: La renovació de la cristiandat llatina.
- A2: Les ordes monàstiques.
- A3: La reforma cluniacena.
- A4: L'abadia de Cluny.

Competències

- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

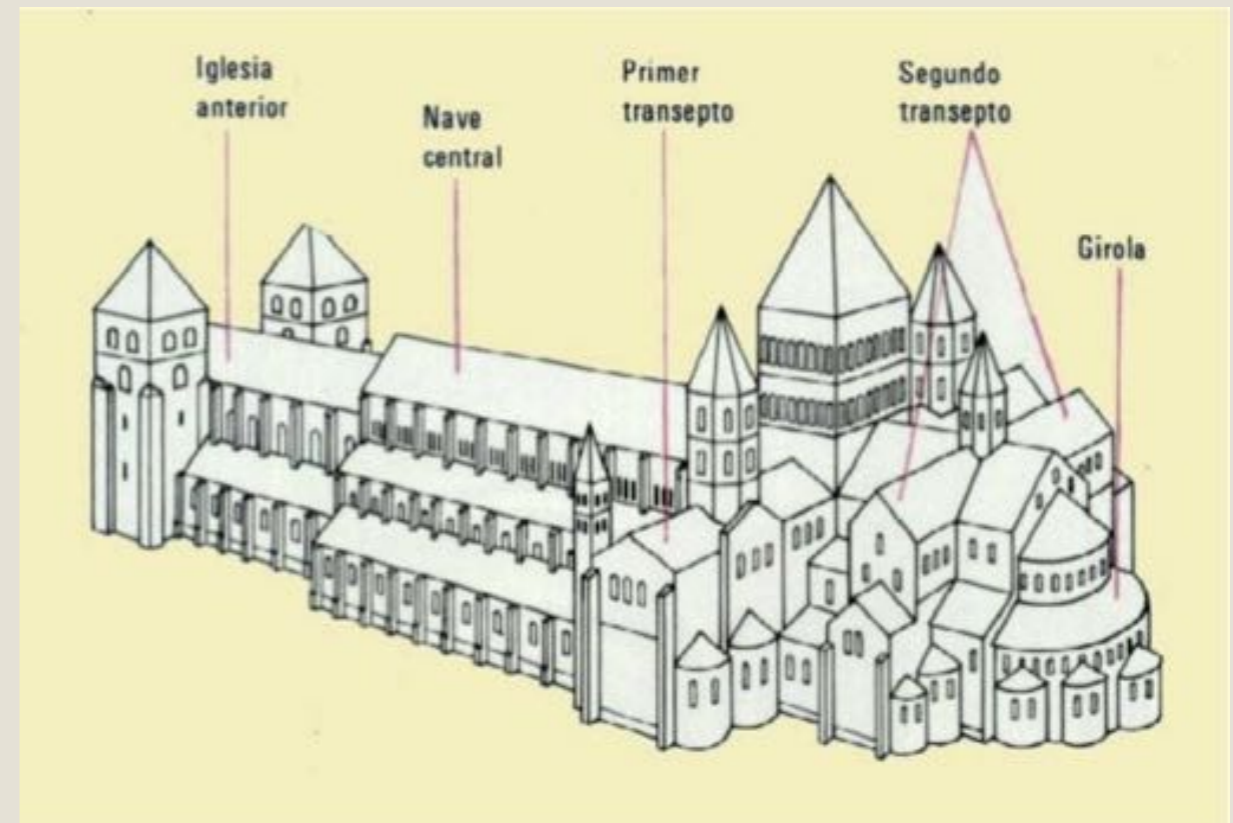
Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Jaciment Abadia de Cluny

Cronologia Segles XI-XII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La renovació de la cristiandat llatina. A2: Les ordes monàstiques. A3: La reforma cisterenca. A4: L'Abadia de Fontenay.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

[Document](#)[Arqueologia](#)[Imatge](#)[Mapa](#)[Article](#)[Activitat](#)

Imatge

Jaciment Sala Capitular de l'Abadia de Fontenay

Cronologia Segle XII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La renovació de la cristiandat llatina. A2: Les ordes monàstiques. A3: La reforma cisterenca. A4: L'Abadia de Fontfreda.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

[Document](#)[Arqueologia](#)[Imatge](#)[Mapa](#)[Article](#)[Activitat](#)

Imatge

Jaciment L'abadia de Fontfreda, casa mare del monestir de Poblet

Cronologia Segle XII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La renovació de la cristiandat llatina. A2: Les ordes monàstiques. A3: La reforma cisterenca. A4: El monestir de Poblet.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Jaciment Vista aèria del monestir de Poblet

Cronologia Segle XII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: La renovació de la cristiandat llatina. A2: Les ordes monàstiques. A3: La reforma cisterenca. A4: El monestir de Poblet.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

[Document](#)[Arqueologia](#)[Imatge](#)[Mapa](#)[Article](#)[Activitat](#)

Imatge

Jaciment Monestir de Poblet

Cronologia Segle XII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprentatges

A1: La renovació de la cristiandat llatina.
 A2: Les ordes monàstiques.
 A3: La reforma cistercenca.
 A4: El monestir de Poblet.
 A5: Economia cistercenca: granges i ramaderia.

Competències

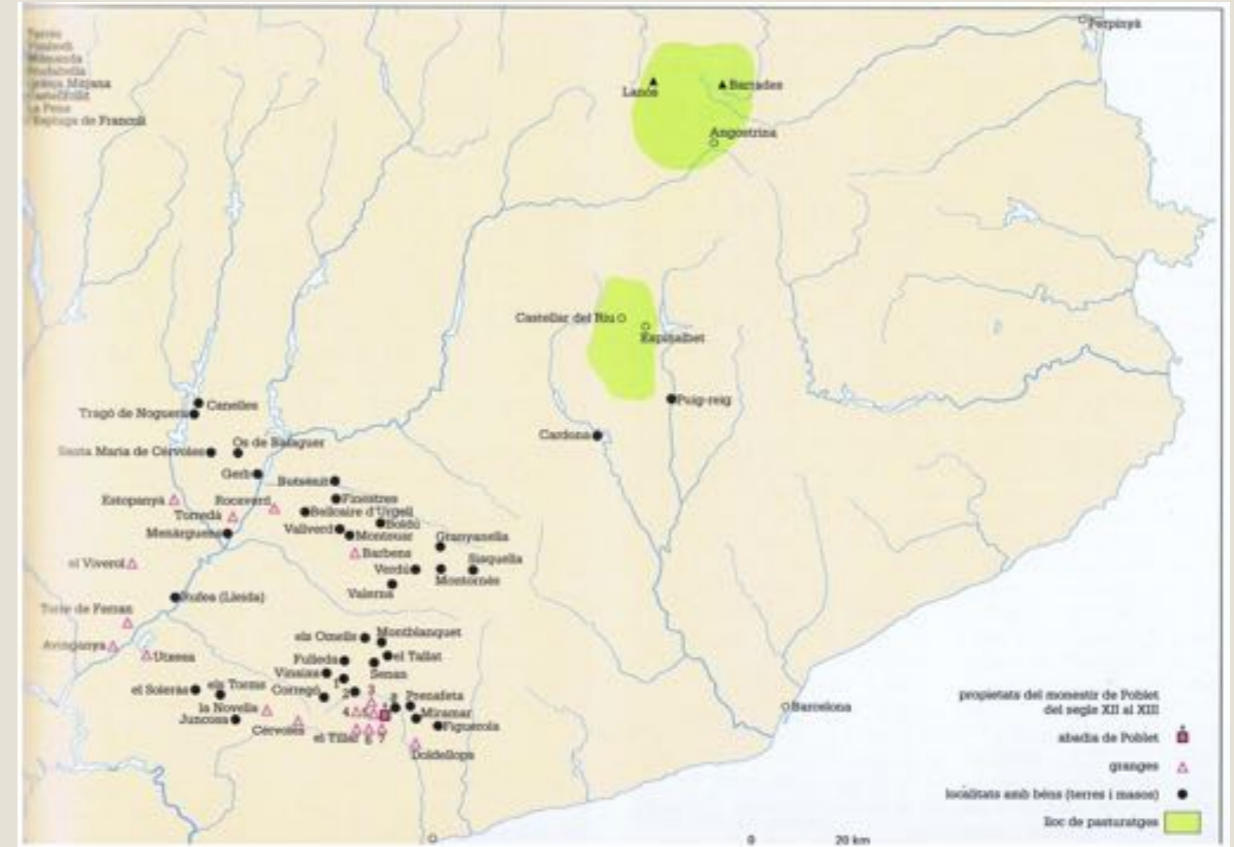
CTUB 2, 5
 CEE 2, 5
 CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'economia del monestir de Poblet: granges i ramaderia

Espai cronològic Segles XII-XIII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprentatges

- A1: Renovació de la cristiandat llatina.
- A2: Les corrents heterodoxes.
- A3: L'heretgia del Càtars.
- A4: Expansió territorial.

Competències

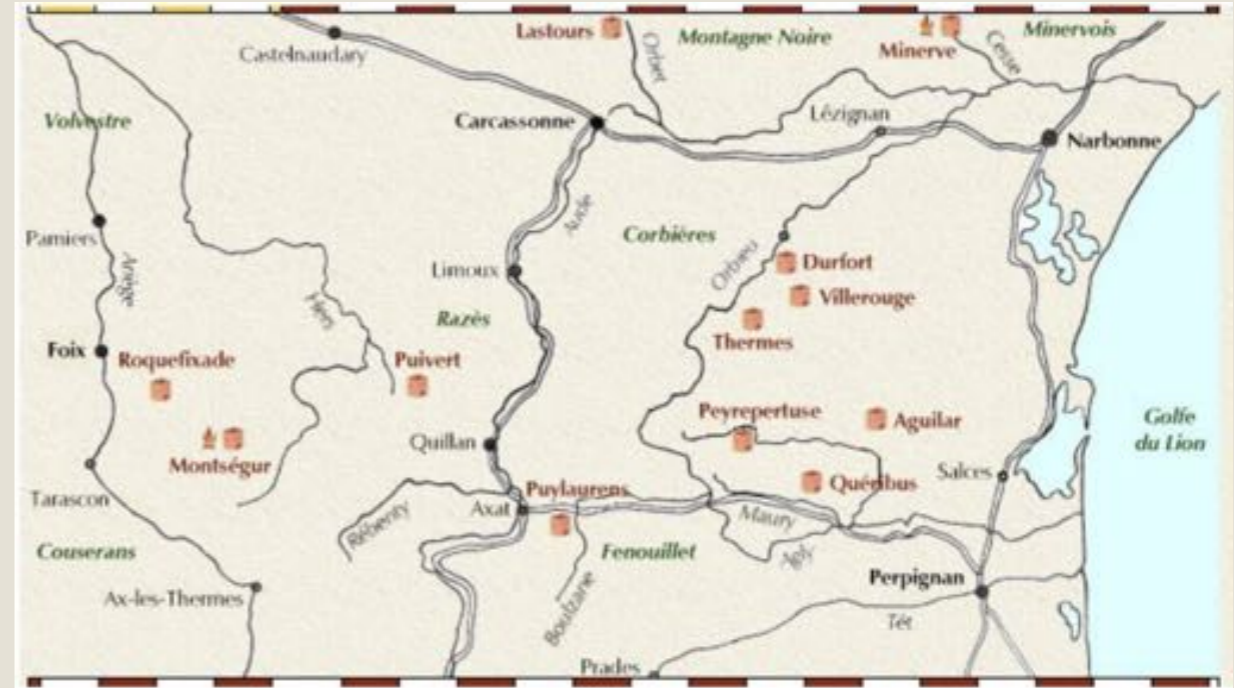
- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa L'expansió càtara

Espai cronològic Segle XII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☒ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Renovació de la cristiandat llatina. A2: Les ordes mendicants. A3: Els Dominics. A4: La figura de Domingo de Guzmán. A5: L'intent de conversió dels càtars.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

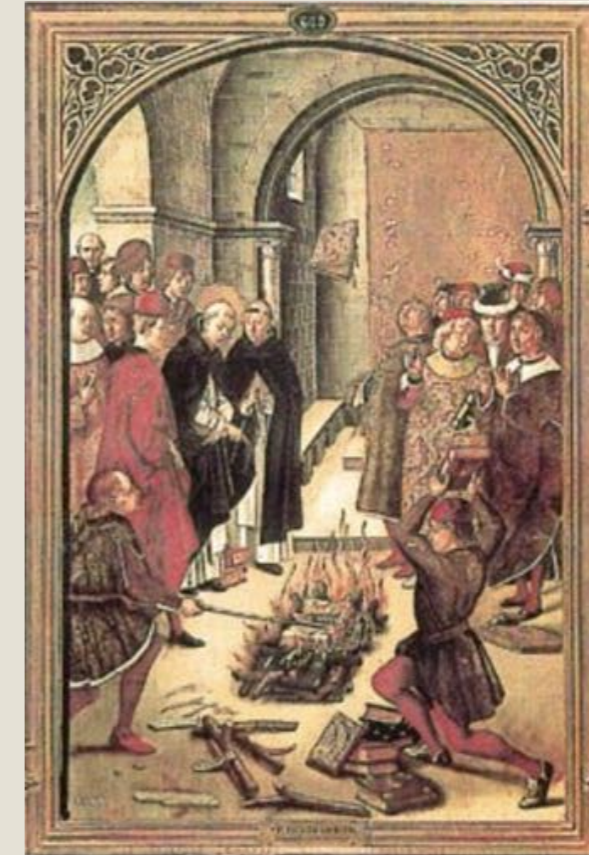
Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Descripció "La prova del foc" o "Santo Domingo i els albigesos". Pintor: Pedro Berruguete. Museu del Prado, Madrid.

Cronologia Segle XV

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprentatges

- A1: Renovació de la cristiandat llatina.
- A2: Les ordes mendicants.
- A3: Els Franciscans.
- A4: La figura de Francesc d'Assís.
- A5: Els frescos de Giotto a la basílica d'Assís.

Competències

- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Descripció "Expulsió dels dimonis d'Arezzo", frescos de Giotto de la basílica d'Assís.

Cronologia 1290-1300

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Els moviments comunals. A3: El cas de la comuna de Cambrai.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

[...] Els ciutadans de la ciutat, inspirats per mals consellers, juraren la comuna conspirada i desitjada des de feia temps. El jurament que els unia especificava que si el bisbe no reconeixia la conjuració feta, el rebutjarien a la seva tornada a la ciutat de Cambrai [...] però el bisbe preferint servir-se de la pietat més que no pas de la venjança enfront dels seus vassalls, oferí per jurament tractar a la seva cúria i en el moment adequat aquest problema de la conjuració que s'havia organitzat en contra seva. Els juraments foren intercanviats i els ciutadans se'n tornaren contents i confiats a les seves cases [...]

[...] Per manament del bisbe i per iniciativa no se sap ben bé de qui, els soldats que desitjaven apoderar-se dels diners i dels béns d'aquells orgullosos ciutadans, entraren subtilment a les seves cases; en les topades fortuïtes cada home es converteix en enemic d'un altre home, i se'l fereix o se'l mata. Els ciutadans, espantats per l'evolució que tenien els fets, es refugiaren a l'abadia de Saint-Gery; però fins i tot allí foren reduïts completament, i es lliuraren ells mateixos com a presoners al bisbe per evitar danys més grans [...]; fou així que la ciutat quedà devastada, els ciutadans perderen els seus béns, la iniquitat fou castigada, la conjuració fou completament abolida i els ciutadans feren un altre cop homenatge de fidelitat al seu bisbe.

Títol Constitució de la Comuna de Cambrai

Autor i obra "Gesta episcoporum Cameracensium"

Cronologia

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Els moviments comunals. A3: El cas de la comuna de Laon.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

La “comuna”, paraula nova i menyspreable, consisteix en això: que tots els servents paguin una vegada a l’any els seus senyors per tot allò que pertoca a la condició servil, i pagar el “ban” legal si han comès algun delicte. Desapareixen, en canvi, la resta de tributacions que són habitualment exigibles als servents. El poble, un cop obtinguda la concessió, va farcir les boques d’aquella gentota [clergues i nobles] àvida de riqueses i de diners, que obrien els seus morros per tal que els poble els els omplissin, i d’aquesta manera, ben satisfets i calmats, confirmaven al poble que mantindrien la paraula donada.

Així, doncs, un cop feta aquesta *coiniuratio* [pacte] entre clergues, nobles i poble, el bisbe retornà d’Anglaterra carregat de riqueses fins a vessar. Com que era absolutament contrari a aquell pacte es mantingué al marge de la ciutat i de la seva gent [...].

Però encara que es mostrava oposat i menyspreava els membres del pacte, i aquells que el varen realitzar, l’oferta d’una forta quantitat de diners, d’or i de plata, va ser prou convincent per a que es calmés i fins i tot canviés d’opinió. Fou així que també va prometre d’acceptar els acords i els drets de la comuna, tal com havien estat redactats a la ciutat de Noyon i al burg de Sant Quintí. També el rei s’avingué a acceptar aquests compromisos, a canvi d’una generosa donació pecuniària del poble [...].

Títol La comuna de Laon

Autor i obra Girbert de Nogent, "De vita sua", Llibre III, cap. VII

Cronologia 1053-1124

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Les ciutats italianes. A3: Relació amb el poder imperial.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Els llatins imiten encara avui la saviesa dels antics romans en l'administració de les ciutats i en el govern de l'Estat. Aquests llatins, estimen tant la llibertat que per defugir la prepotència de l'autoritat es regeixen amb el govern de cònsols en lloc del de senyors. [...].

Aquestes ciutats italianes tenen també el costum d'anomenar el seu territori "comtat". No tenen mitjans per contenir els seus veïns, permeten arribar fins a la condició de cavaller i als càrrecs més alts, joves de baixa condició social, àdhuc artesans procedents de les menyspreables arts mecàniques, cosa que en altres llocs rebutgen com la pesta, encara que també hi ha persones procedents dels oficis honorables i liberals.

Així resulta que les ciutats italianes són, amb molt, superiors a totes les ciutats del món en riquesa i poder. Per aconseguir-ho, s'ajuden no tan sols amb la saviesa de les seves institucions sinó també hi fa molt l'absència física dels seus sobirans que habitualment resideixen més enllà dels Alps [és a dir, a Alemanya]. Però en un punt es mostren encara seguidors de l'antiga noblesa i mostren senyals de la seva rudesia bàrbara, i és que, mentre presumeixen de viure segons les lleis, per contra no les obeeixen. Doncs mai o quasi mai acullen amb el degut respecte el sobirà, al qual li haurien de reconèixer la seva autoritat i manifestar obediència voluntàriament, però no ho fan, llevat que hi siguin obligats per la presència d'un fort exèrcit.

Títol Els "comuni" italians

Autor i obra Odó de Freising

Cronologia 1154

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Les ciutats italianes. A3: La ciutat de Milà.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

La ciutat està envoltada d'una immensa plana conreada. El perímetre urbà està envoltat d'una muralla que, per la part de fora, té un ampli fossar ple d'aigua corrent com la d'un riu. L'any passat, els cònsols, malgrat l'oposició de molts, l'havien fet construir, pel temor d'una guerra futura. No tenen torres altes com tantes altres ciutats; en efecte, els milanesos havien pensat que davant la seva grandesa i la seva força, juntament amb les altres ciutats confederades, Milà mai hauria pogut ser assetjada per un rei o per un emperador. Per tant, aquesta ciutat, des de feia molt temps, estava enemistada amb el seu rei, i de manera temerària tramava rebel·lions contra els seus prínceps, sabia aprofitar-se de les divisions del regne i preferia tenir dos sobirans enlloc d'un de sol. D'aquestes coses qui en vulgui saber, ha d'acudir a Liutprand que ha escrit les gestes dels longobards.

Títol La ciutat de Milà

Autor i obra Odó de Freising

Cronologia 1154

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Les ciutats italianes. A3: La ciutat de Gènova. A4: El govern dels còsols. A5: Compromisos i normes en l'exercici del càrrec. A6: Convivència dins la ciutat.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

En el nom de Déu amen. Des de la pròxima festa de la Purificació de Maria (2 de febrer) per un any, nosaltres còsols elegits pel municipi ("*comune*") prometem que treballarem per l'honor del nostre arquebisbat i de la nostra santa Mare Església i de la nostra ciutat en totes les coses mobles i immobles.

No disminuïrem voluntàriament l'honor de la nostra ciutat, ni el de la nostra santa Mare Església.

No perjudicarem a cap dels nostres conciutadans per beneficiar el *Comune*, ni al *Comune* en benefici de qualsevol nostre conciutadà, sinó que procedirem amb igualtat, tal com reconeixem de bona fe i raonablement just.

Per cap raó deixarem d'intervenir en les discòrdies que hi haurà entre les esglésies (*pievi*) de l'arquebisbat per coses d'interès comú o relatives al nostre municipi. En primer lloc, anirem a venjar i a restablir la justícia i l'honor del nostre arquebisbat i de la nostra Santa Mare Església i de totes les altres esglésies, dels sacerdots, dels vells, dels orfes, de les vídues, dels menors d'edat i de les dones de la nostra ciutat. Si algun home o dona intencionadament cometrà algun homicidi contra algun dels nostres, enviarem l'homicida a l'exili i li confiscarem tots els seus béns i els concedirem als familiars de la persona assassinada (pare, mare, fills, filles, germans, germanes) si els volen, i si no els volen els cedirem a l'església de Sant Llorenç i decidirem que els familiars de l'homicida no puguin heretar res. Aquesta serà la nostra sentència. Si un genovès haurà estat convidat per un de nosaltres a formar part de la nostra companyia i al cap de 40 dies d'haver estat avisat encara no hi ha entrat, no tindrem el

Títol Breu dels Còsols de Gènova

Autor i obra Còdex diplomàtic de la República de Gènova

Cronologia 1143

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Les ciutats italianes. A3: La ciutat de Bolònia. A4: Concessió de privilegis.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Enric per la gràcia de Déu emperador romà. És propi de la clemència imperial acollir les pregàries dels nostres fidels, concedint beneficis com a recompensa de la seva devoció. Per això prenem sota la nostra especial protecció i defensa les persones i les coses mobles i immobles adquirides i les que s'estan adquirint per tots els ciutadans bolonyesos, allà on es trobin o es traslladin, de tal manera que ningú presumeixi de poder-los molestar o injuriar les seves persones o els seus bens.

Concedim a ells el lliure trànsit per tots els camins terrestres i fluvials i especialment la lliure navegació del Po, descendint vers Venècia i ascendint vers la Llombardia, de manera que d'ara en endavant ningú gosi posar cap impediment ni molèstia en aquests camins als seus viatges. Ningú els obligui, ningú els demani cap prestació per qualsevol raó, per qualsevol motiu. Això ho prohibim especialment a Ferrara i al seu territori, excepte el que és degut als nostres llegats, segons el dret i els costums en els diversos llocs.

Ordenem que els seus costums antics restin perpètuament intactes i il·lesos i gaudeixin les pastures dels boscos de la Pieve de Buida, fins als aiguamolls i fins a Cento. Que no es faci en tot el Reno cap treball que empitjori la navegabilitat. Els mercaders de la Toscana, per al seu comerç, no passin més enllà de la via Emília més de dues vegades l'any, és a dir per la fira del Diumenge de Rams i la de Sant Martí. Que cap comte gosi molestar llurs colons o lloraters per obtenir-ne l'ulhergeu. Durant tot el temps en el que corren en una

Títol Diploma de l'emperador Enric V als ciutadans de Bolonya

Autor i obra Emperador Enric V

Cronologia 1116

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

A1: Feudalisme i ciutats.
A2: Les ciutats italianes.
A3: La ciutat de Florència.

Competències

CTUB 2, 5, 7
CEE 2, 5, 7
CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció Florencia a finals del Quattrocento. Gravat publicat a Nuremberg.

Cronologia 1493

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

Tipus recurs

Document Mapa
 Arqueologia Article
 Imatge Activitat

Aprenentatges

A1: Feudalisme i ciutats.
 A2: Ciutats comercials nord europees.
 A3: La ciutat de Lübeck.

Competències

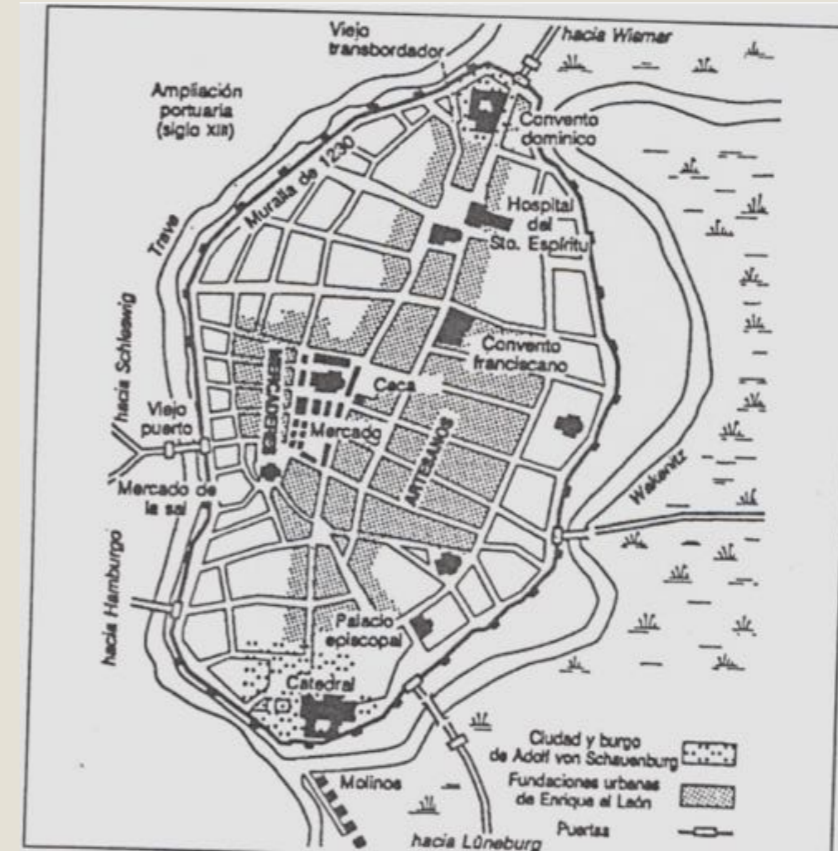
CTUB 2, 5
 CEE 2, 5
 CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa Evolució urbana de la ciutat de Lübeck

Espai cronològic Segle XII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprentatges

A1: Feudalisme i ciutats.
A2: Ciutats comercials nord europees.
A3: La ciutat de Lübeck.

Competències

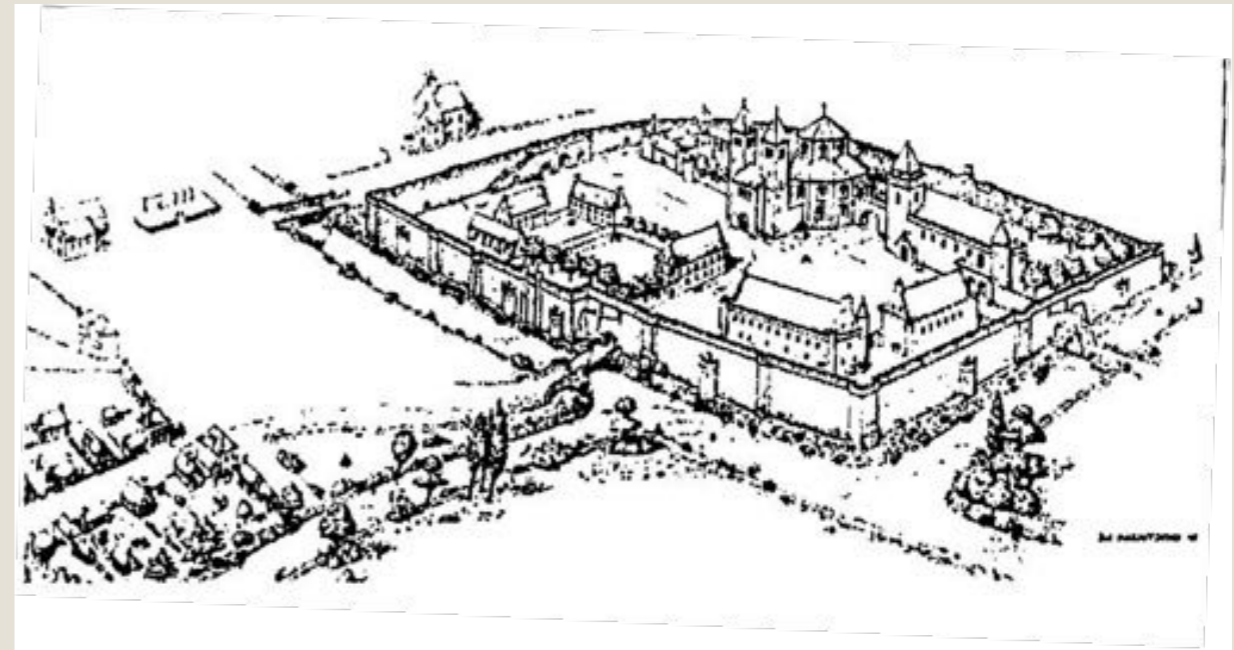
CTUB 2, 5
CEE 2, 5
CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Mapa

Títol Mapa La ciutat de Bruges

Espai cronològic Segle XII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

A1: Feudalisme i ciutats.
A2: Ciutats comercials nord europees.
A3: La ciutat de Lübeck.

Competències

CTUB 2, 5

CEE 2, 5

CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa La ciutat de Bruges

Espai cronològic Segle XVI

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

A1: Feudalisme i ciutats.
 A2: La ciutat de Vic.
 A3: Formes d'organització municipal.
 A4: La insaculació.

Competències

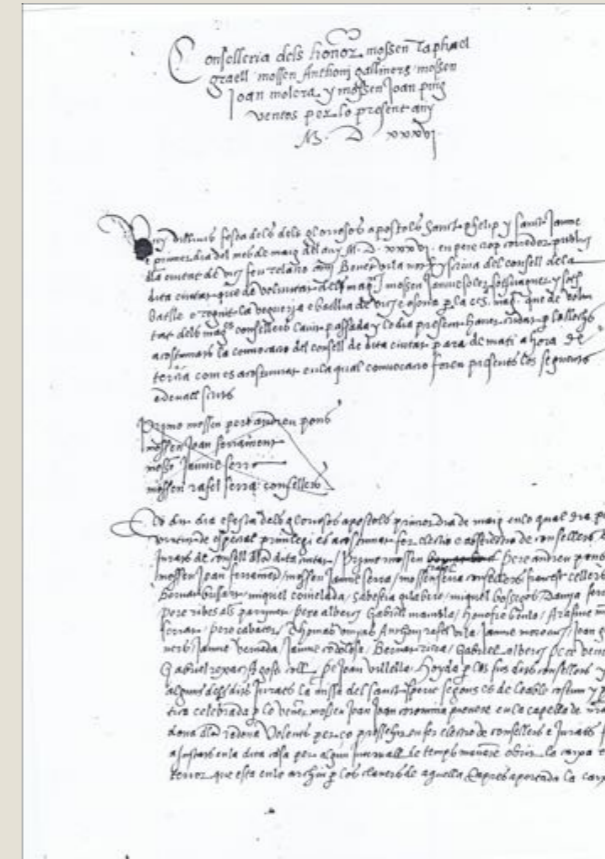
CTUB 2, 5, 7
 CEE 2, 5, 7
 CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia **Imatge** Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció Procés d'insaculació a la ciutat de Vic. Arxiu municipal de Vic. Manual d'acords, f. 74r

Cronologia 1536

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

A1: Feudalisme i ciutats.
 A2: La ciutat de Barcelona.
 A3: Formes d'organització municipal.
 A4: El Consell de Cent.

Competències

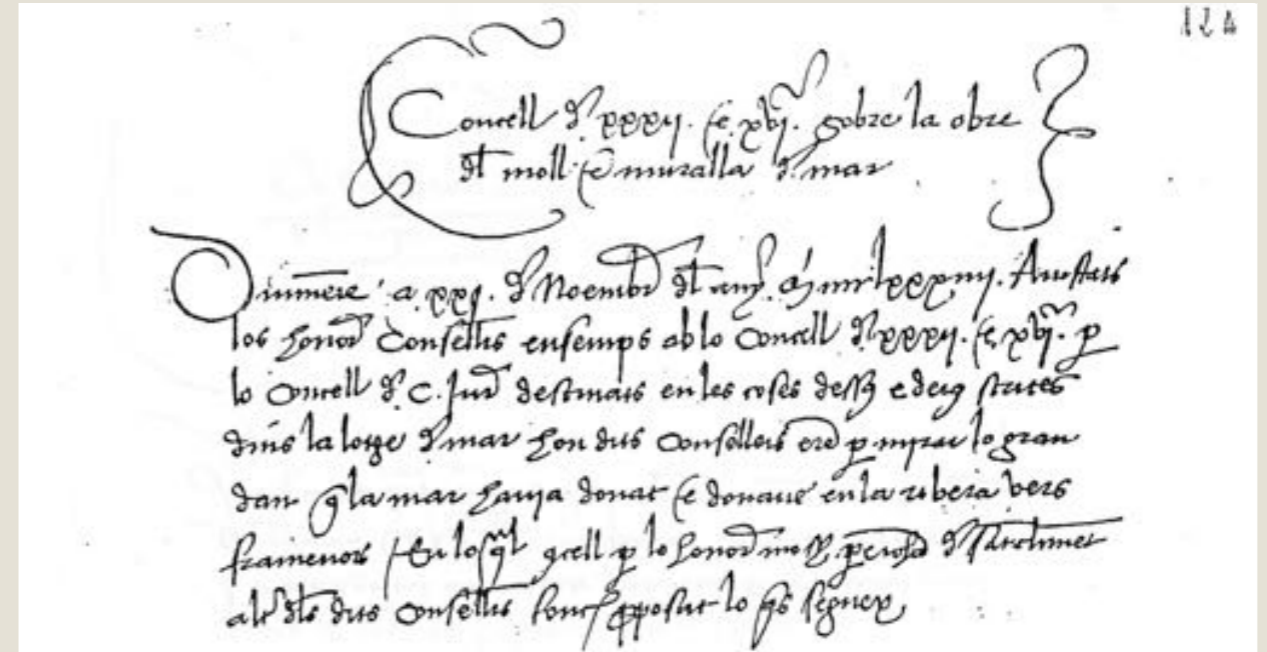
CTUB 2, 5, 7
 CEE 2, 5, 7
 CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Imatge

Descripció Deliberacions del Consell de Cent. AHCB. Consell de Cent. Reg. de Deliberacions II-27, (30-XI-1483 | 29-XI-1485), folis 105v.-106v.

Cronologia Segle XV

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprentatges

A1: Formes d'organització municipal.
 A2: La vila de Cubells.
 A3: Percepció d'imposicions i sises.

Competències

CTUB 2, 5, 7
 CEE 2, 5, 7
 CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció Pere el Cerimoniós dóna llicència als paers de la vila de Cubells per percebre imposicions i sises sobre la carn, el pa i altres productes de

Cronologia 1374, gener, 2

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

- A1: La ciutat i el comerç.
- A2: Rutes comercials.
- A3: Territorialització.

Competències

- CTUB 2, 5
- CEE 2, 5
- CPA 2, 5

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge **Mapa** Article Activitat

Mapa

Títol Mapa Principals àrees i rutes comercials

Espai cronològic Segles XIV-XV

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☐ Document ☒ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: El coneixement del món. A2: Les cartes geogràfiques. A3: La figura d'Abraham Cresques.
Competències	CTUB 2, 5 CEE 2, 5 CPA 2, 5
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

[Document](#)[Arqueologia](#)[Imatge](#)[Mapa](#)[Article](#)[Activitat](#)

Mapa

Títol Mapa El portolà d'Abraham Cresques

Espai cronològic Segle XIV

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: El coneixement del món. A2: Instruments de navegació. A3: Els astrolabis.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

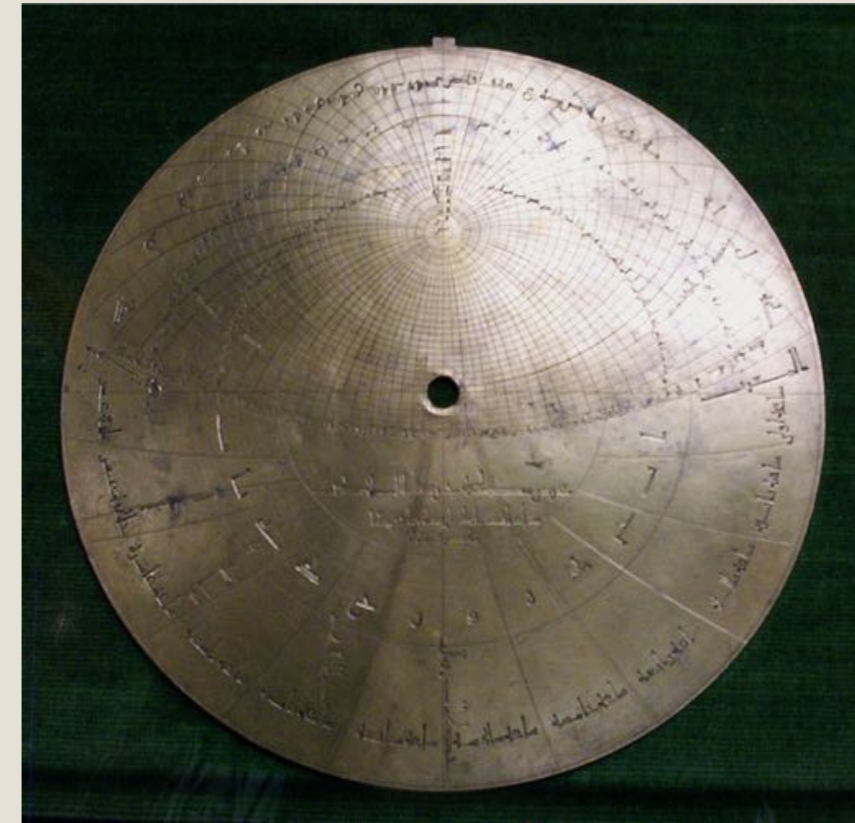
Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Jaciment Làmina d'un astrolabi andalusí.

Cronologia 1067

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

A1: La ciutat i el comerç.
 A2: Concessió de mercat i fira.
 A3: El cas de la ciutat de Balaguer.

Competències

CTUB 2, 5, 7
 CEE 2, 5, 7
 CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

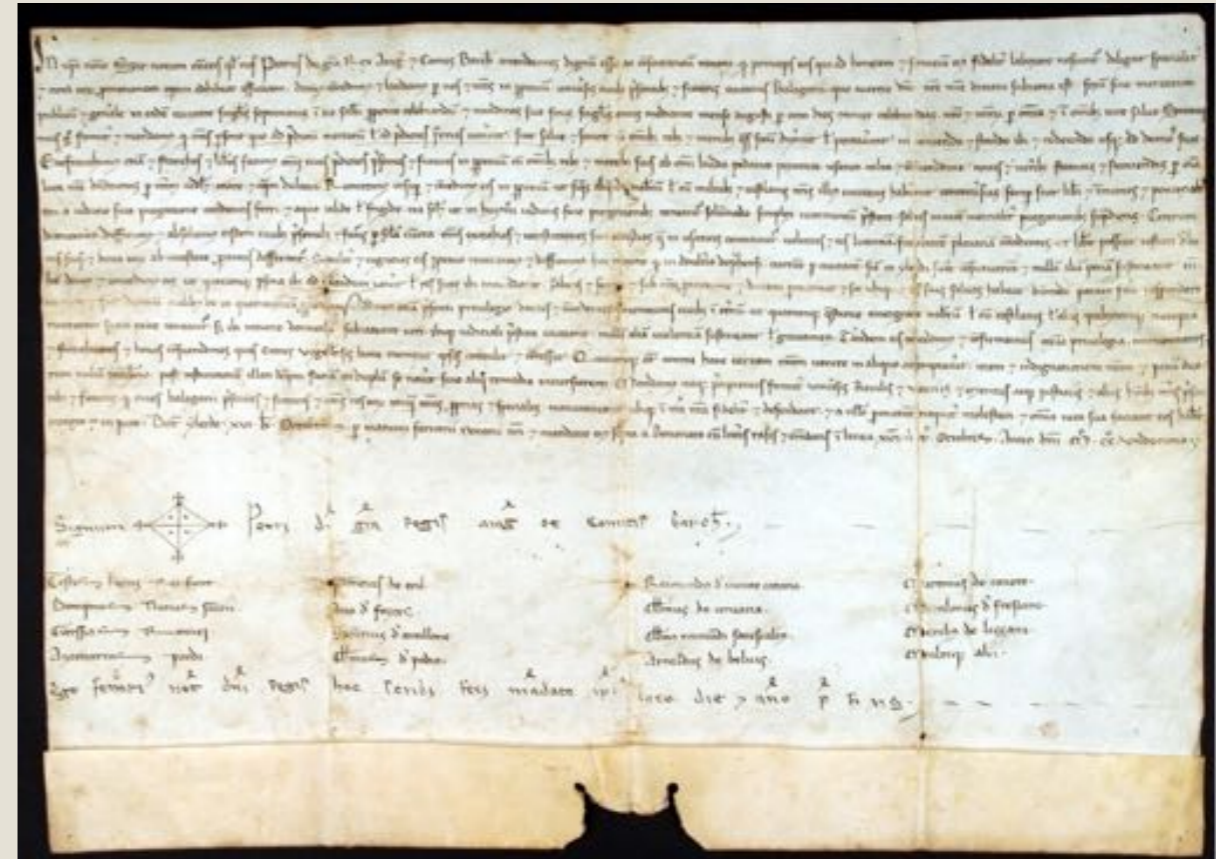
Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Descripció Pere I atorga a la ciutat de Balaguer el privilegi de celebrar mercat setmanal cada dissabte i una fira anual de vuit dies a mig agost.

Cronologia 1211, setembre, 16

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Ciutats comercials nord europees. A3: La ciutat de Lübeck.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

Adolf [comte de Holstein] va començar a reconstruir el castell de Segeberg i el va envoltar amb un mur. Però el País estava desert i va enviar missatgers a tots els països: a Flandes, Holanda, Utrech, Westfàlia i Frísia. Va convidar a tots aquells que no tenien terres a anar-hi amb les seves famílies. Van rebre una bona terra, extensa i fèrtil, que produïa carn i peix en abundància, així com excel·lents pastures [...]. Després d'haver sentit aquesta crida, una multitud enorme de gent sortida de molt diversos pobles van emprendre el camí amb les seves famílies i béns i van arribar al país dels wagrans, amb el comte Adolf, per a prendre possessió de la terra que se'ls havia promès [...].

Després, el comte Adolf va arribar a un lloc anomenat Bucu i allà hi va trobar la muralla d'un castell abandonat que en un altre temps havia edificat Cruto, l'enemic de Déu, i una gran illa rodejada per dos rius: per una banda hi corre el Trave i per l'altra el Wakenitz, cadascun d'ells amb ribes pantanoses i de difícil accés; però de la banda que porta a la terra hi ha un turó bastant estret, davant la muralla. Havent-la vist, en la seva clarividència, com el lloc apropiat i el port excel·lent, el comte va començar a edificar una ciutat a la que va anomenar Lübeck, perquè no era lluny de l'antic port i ciutat d'aquest nom, que en un altre temps havia edificat el príncep [eslau] Enric [...].

Títol Fundació de Lübeck, a l'entorn de 1143

Autor i obra "Crònica dels esclaus"

Cronologia c. 1171

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Ciutats comercials nord europees. A3: La ciutat de Bruges.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

A continuación, para satisfacer los deseos y necesidades de los de la fortaleza, comenzaron a afluir ante la puerta, cerca de la salida del castillo, negociantes, es decir, mercaderes de artículos costosos y, acto seguido, taberneros, luego hospederos para dar alimento y habitación a los que llevaban adelante sus negocios, y a los que construían casas y preparaban albergues para las personas que no eran admitidas en el interior del recinto fortificado. Su lema era: 'Vamos al puente'. Los habitantes aumentaron de tal forma que pronto nació una ciudad importante que conserva hasta hoy su nombre vulgar de Puente, porque brujas significa puente, en lengua vulgar.

Títol Naixement de Bruges al segle XI

Autor i obra Crònica

Cronologia Segle XIII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Ciutats comercials nord europees. A3: La ciutat de Lübeck.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

En nom de la santa i indivisible Trinitat [...] Frederic [II], per la gràcia i clemència divina emperador de romans, sempre august, rei de Jerusalem i de Sicília. [...] Nos hem atorgat i fermament establert que la ciutat de Lübeck sigui lliure a perpetuïtat, això és, subjecta de manera immediata a la casa imperial i vinculada per sempre més a la sobirania imperial, i que mai en pugui ser separada. Nòs decidim també que, si alguna vegada l'emperador volgués nomenar un "rector" per governar la ciutat, només pugui nomenar una persona originària de la ciutat o del seu territori [...] Tots els mercaders que arribin a la ciutat per terra o per aigua, en allò que pertoqui als seus afers han de gaudir de perpètua seguretat, tant a l'anada com a la tornada.

També Nòs confirmem de manera perpètua tots els drets, usos i costums que avui gaudeixen els seus habitants, des dels temps de l'emperador Frederic [I Barba-roja] el nostre avi, de gloriosa memòria [...]

Títol Privilegi atorgat per Frederic II a la ciutat de Lübeck

Autor i obra Frederic II

Cronologia 1226

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 9: Les monarquies feudals
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☒ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Les monarquies feudals. A2: L'imperi germànic. A3: La monarquia anglesa. A4: La monarquia francesa.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Referència article

J.A. Cortázar; J.A. Sesma, *Historia de la Edad Media: Una síntesis interpretativa*, Madrid, Alianza editorial, 2002.

Descripció article

Estudi de síntesi sobre les Monarquies Feudals.

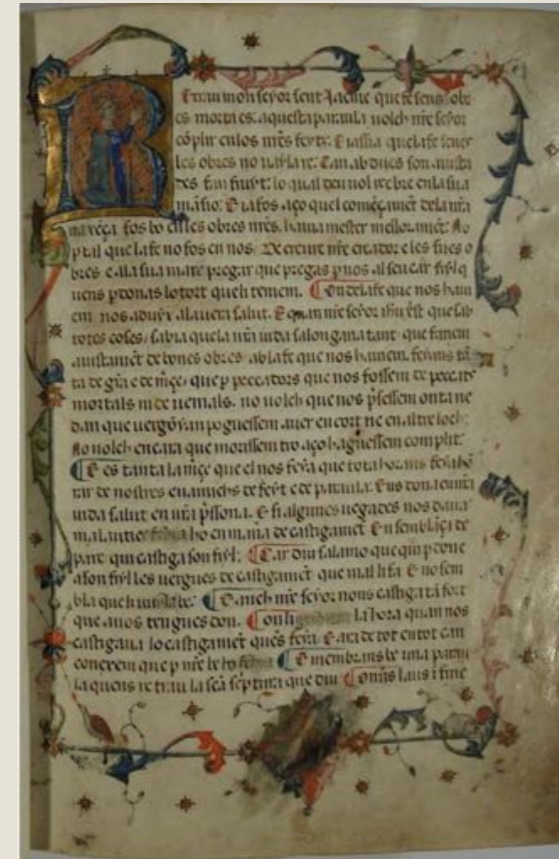
PDF Article

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 9: Les monarquies feudals
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☒ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Les monarquies feudals. A2: El regnat de Jaume I. A3: El "Llibre dels Feys".
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Imatge

Descripció "Llibre dels Feys" de Jaume I

Cronologia Segle XIII (tot i que les còpies que han arribat fins a nosaltres són

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 9: Les monarquies feudals
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Les monarquies feudals i l'Imperi. A2: L'emperador Frederic II. A3: Tomba a la Catedral de Palerm.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia **Imatge** Mapa Article Activitat

Imatge

Jaciment Tomba de Frederic II. Catedral de Palerm.

Cronologia Segle XIII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 9: Les monarquies feudals

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

A1: Les monarquies feudals.
A2: El rei Pere el Gran.
A3: La tomba de Pere el Gran a Santes Creus.

Competències

CTUB 2, 5, 7
CEE 2, 5, 7
CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Jaciment Santes Creus. Tomba de Pere el Gran (relacionat amb fitxa 141).

Cronologia Segle XIII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 9: Les monarquies feudals
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Les monarquies feudals. A2: El rei Pere el Gran. A3: La tomba de Pere el Gran. A4: Anàlisi genètica de les restes.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Jaciment Mòmia de Pere el Gran (relacionat amb fitxa 140).

Cronologia Segle XIII

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 9: Les monarquies feudals
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Les monarquies feudals. A2: L'espai de la memòria. A3: El panteó reial de Poblet.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

[Document](#)[Arqueologia](#)[Imatge](#)[Mapa](#)[Article](#)[Activitat](#)

Imatge

Jaciment Panteó reial de Poblet

Cronologia Segle XIV

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 9: Les monarquies feudals
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: Les monarquies feudals. A2: L'espai de la memòria. A3: El panteó reial de San Juan de la Peña.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

[Document](#)[Arqueologia](#)[Imatge](#)[Mapa](#)[Article](#)[Activitat](#)

Imatge

Jaciment San Juan de la Peña. Tombes dels reis d'Aragó.

Cronologia Segle XII

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 9: Les monarquies feudals

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprenentatges

- A1: Les monarquies feudals.
- A2: Les vicissituds de la monarquia anglesa.
- A3: La Carta Magna.
- A4: Significació en la història del parlamentarisme europeu.

Competències

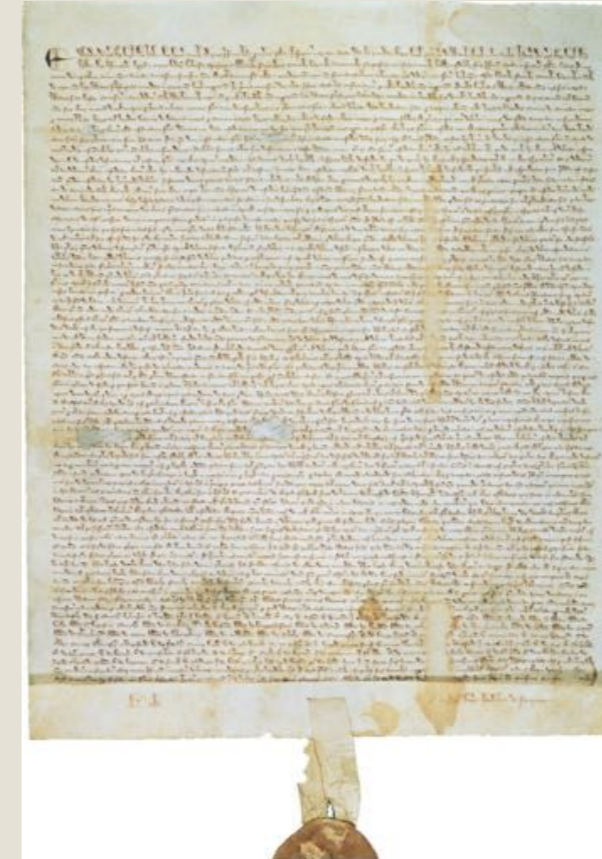
- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia **Imatge** Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció La Carta Magna

Cronologia 1215

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☒ Activitat
Aprenentatges	A1: La Crisi Baixmedieval. A2: Abast i repercussió. A3: Anàlisi crític i diversitat d'interpretacions.
Competències	CTUB 1, 2, 4, 5, 7 CEE 1, 2, 4, 5, 7 CPA 1, 2, 4, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Títol activitat Exercici sobre la crisi baixmedieval

Descripció activitat

Després de llegir les lectures proposades (el dossier número 82 de la Copisteria) contesteu una de les següents preguntes en un màxim de 6.000 caràcters amb espais.

Materials

PREGUNTES

L'anomenada crisi baixmedieval, és una crisi de creixement o sistèmica?
L'anomenada crisi baixmedieval, és una crisi generalitzada?
L'anomenada crisi baixmedieval, és una crisi provocada per causes naturals?
L'anomenada crisi baixmedieval, és una crisi provocada per causes humanes?
Els elements claus de la crisi baixmedieval
És comparable la crisi baixmedieval amb l'actual?
La cronologia de la crisi
El paper del deute públic municipal e la crisi
El paper de l'endeutament de les monarquies en la crisi
Les diferències entre l'Europa Atlàntica i l'Europa Mediterrània
Darrera modificació: dilluns, 21 novembre 2016, 15:42

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprentatges

- A1: La Crisi Baixmedieval.
- A2: La Pesta Negra.
- A3: Les Danses de la Mort.
- A4: Les pintures de l'església de Clusone.

Competències

CTUB 2, 5, 7

CEE 2, 5, 7

CPA 2, 5, 7

Font Materials de l'Assignatura.

Autor fitxa PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció Dansa de la mort a l'església de Clusone (Itàlia)

Cronologia Segle XV

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☒ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La Crisi Baixmedieval. A2: La Pesta Negra. A3: Estudis arqueològics. A4: L'exemple de la ciutat de París.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Jaciment Tomba col·lectiva a la ciutat de París

Cronologia Meitat segle XIV

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☒ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: La Crisi Baixmedieval. A2: La Pesta Negra. A3: Les imatges de la mort. A4: L'exemple de Tournai.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Descripció Sepultura dels apestats de Tournai. Crònica de Gilles Li Muisis

Cronologia Segle XIV

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

Tipus recurs

- Document
- Mapa
- Arqueologia
- Article
- Imatge
- Activitat

Aprenentatges

A1: La Crisi Baixmedieval.
A2: La Pesta Negra.
A3: La transmissió de la malaltia.
A3: Les imatges de la mort.

Competències

CTUB 2, 5, 7

CEE 2, 5, 7

CPA 2, 5, 7

Font Bidon, D.A.; Lorcin, M.T., *Le quotidien au temps des fabliaux*, 2003.

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Descripció L'expansió de la pesta. La ciutat d'Ashdod.

Cronologia Segle XIV

Assignatura Història Medieval

Graus Història / Arqueologia

Curs 2on

Bloc temàtic Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

Tipus recurs

- Document
- Arqueologia
- Imatge
- Mapa
- Article
- Activitat

Aprentatges

- A1: La Crisi Baixmedieval.
- A2: La Pesta Negra.
- A3: Les imatges de la mort.

Competències

- CTUB 2, 5, 7
- CEE 2, 5, 7
- CPA 2, 5, 7

Font Miniatura de *Les Belles Heures*, dels germans Limbourg

Autor fitxa PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Imatge

Descripció L'expansió de la pesta.

Cronologia Segle XIV

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☒ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: L'esplendor de les ciutats flamenques. A2: El matrimoni Arnolfini, de Jan Van Eyck.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Imatge

Descripció El matrimoni Arnolfini, de Jan Van Eyck

Cronologia 1434

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: La Crisi Baixmedieval. A2: La Pesta Negra. A3: Els símptomes de la malaltia. A4: La cerca de culpables: els jueus.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Text

L'any del Senyor de 1348 s'estengué per quasi tota la superfície de la terra una pestilència tan gran com mai s'havia vist a tota la terra. Els vius, efectivament, només tenien temps per sepultar els morts, o bé s'escapolien d'aquesta obligació per temor. Un terror gran s'havia apoderat de tothom, fins al punt que només que un gra de pus o una ferida apareixia al cos d'algú, sovint a les ingles o sota les aixelles, la víctima es veia apartada de la comunitat, fins i tot abandonada pels parents i privada de qualsevol assistència i auxili. Els pares deixaven els fills abandonats sobre els seus bressols, i els fills als pares. Ni tant sols hi havia temps per quedar bocabadat, perquè quan en una casa hi havia algú amb els símptomes de la malaltia o en moria, la resta dels que vivien amb ell tenien probabilitats més que segures que també moririen i ben ràpid, de la mateixa horrorosa forma. I encara pitjor, els gossos, els gats, els gallins, les gallines i tota mena d'animals domèstics —fa por dir-ho— patien les mateixes conseqüències i efectes. Per això, aquells que encara estaven sans fugien, folls de la por. I molts que potser s'haurien pogut salvar, varen morir de deixadesa o per falta de previsió. Molts altres, atacats pel mal, com que es temia que contagiarien els altres, per evitar mals pitjors eren llençats directament [vius] a la fossa comuna i colgats sense compassió.

A aquest mal se n'hi afegí encara un altre. Corregué per tot arreu la brama que alguns criminals, sobretot jueus, llençaven als rius i a les fonts molts i perniciosos verins, amb els quals els efectes de la pesta creixien i creixien sense mesura ni fre. Per això, molta gent, absolutament innocent, tant cristians com

Títol La pesta negra

Autor i obra Vitae Patrum Avignonensium

Cronologia Segle XIV

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?
Tipus recurs	☒ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprentatges	A1: La Crisi Baixmedieval. A2: La Pesta Negra. A3: La difusió de la pesta. A3: Els símptomes de la malaltia. A4: L'esforç de la medicina. A5: La literatura de la mort.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Text

Y digo, pues, que ya habían los años de la fructífera encarnación del Hijo de Dios llegado al número de mil treientos cuarenta y ocho, cuando en la egregia ciudad de Florencia, bellísima entre todas las de Italia, sobrevino una mortífera peste. La cual, bien por obra de los cuerpos superiores, o por nuestros inicuos actos, fue en virtud de la justa ira de Dios, enviada a los mortales para corregirnos, tras haber comenzado algunos años atrás en las regiones orientales, en las que arrebató innumerable cantidad de vidas y desde donde, sin detenerse en lugar alguno, prosiguió, devastadora, hacia Occidente, extendiéndose de continuo. Y no valían contra ella previsión ni providencia humana alguna, como limpiar la ciudad operarios nombrados al efecto, y prohibirse que ningún enfermo entrase en la población, y darse muchos consejos para conservar la salud, y hacerse, no una, sino muchas veces, humildes rogativas a Dios, en procesiones ordenadas, y de otras maneras, por las personas devotas.

En todo caso, lo cierto fue que, al principiar la primavera del año anterior comenzaron a manifestarse, horrible y milagrosamente, los dolorosos efectos de la pestilencia. Mas no obraba como en Oriente, donde el verter sangre por la nariz era signo seguro de muerte inevitable, sino que aquí, al empezar la enfermedad, nacíanles a las hembras y varones, en las ingles o en los sobacos, unas hinchazones que a veces alcanzaban a ser como una manzana común, y otras como un huevo, y otras menores y mayores otras. Daba la gente ordinaria a estas hultas el nombre de bubas. Y a poco espacio, las mortíferas

Títol La pesta negra

Autor i obra Giovanni Boccaccio, "Il Decameron"

Cronologia 1313-1375

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 2: Antiguitat tardana i regnes germànics
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☒ Activitat
Aprenentatges	A1: L'Alta Edat Mitjana. A2: El segle VII A3: Visualització i reflexió.
Competències	CTUB 2, 5, 6, 7 CEE 2, 5, 6, 7 CPA 2, 5, 6, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Títol activitat Paul Freedman, "The Early Middle Ages, 284-1000: The Crucial

Descripció activitat

Paul Freedman, "The Early Middle Ages, 284-1000: The Crucial Seventh Century". Yale University.

Visualització i reflexió sobre classe magistral enregistrada.

Materials

<https://www.youtube.com/watch?v=afmnB0o8-jI&list=PL8F72748D968F45A3>

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☒ Article ☐ Imatge ☐ Activitat
Aprenentatges	A1: La Crisi Baixmedieval. A2: La Pesta Negra. A3: La difusió de la pesta a Europa.
Competències	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document Arqueologia Imatge Mapa Article Activitat

Referència article

Article en premsa:
"La peste llegó a Europa en oleadas desde Asia empujada por el clima", El País, 23 febrero 2015".

URL: http://elpais.com/elpais/2015/02/23/ciencia/1424711968_164020.html

Descripció article

Explicació sobre la difusió de la pesta a Europa.

http://elpais.com/elpais/2015/02/23/ciencia/1424711968_164020.html

PDF Article

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☒ Activitat
Aprentatges	A1: El monacat femení a l'Edat Mitjana. A2: La vida dins del monestir. A3: L'exemple del monestir de Sant Daniel de Girona.
Competències	CTUB 2, 5, 6, 7 CEE 2, 5, 6, 7 CPA 2, 5, 6, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document

Arqueologia

Imatge

Mapa

Article

Activitat

Títol activitat La vida al monestir.

Descripció activitat

Visualització i reflexió del documental de TV3, rodat íntegrament al convent de Sant Daniel de Girona. S'endinsa en els aspectes més profunds de les motivacions i la vida íntima de les monges d'un convent en ple s. XXI mentre explica la història mil·lenària del monestir.

Materials

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/felic-mil-aniversari/video/5582792/>

Assignatura	Història Medieval
Graus	Història / Arqueologia
Curs	2on
Bloc temàtic	Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?
Tipus recurs	☐ Document ☐ Mapa ☐ Arqueologia ☐ Article ☐ Imatge ☒ Activitat
Aprenentatges	A1: Descripció d'un edifici de d'origen medieval. A2: Contextualització. A3: Anàlisi de fonts diverses: documentació, arqueologia, territori. A4: Síntesi descriptiva i històrica.
Competències	CTUB 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 CEE 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 CPA 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Font	Materials de l'Assignatura.
Autor fitxa	PID

Document
Arqueologia
Imatge
Mapa
Article
Activitat

Títol activitat Descripció d'un edifici medieval

Descripció activitat
 Fitxa sobre un edifici medieval.

La fitxa es pot fer de manera individual o en un grup de màxim 3 alumnes. Es pot anar fent al llarg del curs i s'haurà de penjar al Campus Virtual com a molt tard abans de l'examen. Podeu triar l'edifici medieval que vulgueu del lloc que vulgueu. Pot ser una església, una catedral, un monestir, un convent, un hospital, una almoina, un palau, una casa, un pont, una muralla, etc. Abans de començar a treballar-hi, cal comunicar a la professora per escrit l'edifici, el lloc i el nom dels alumnes que faran la fitxa.

Materials

FITXA SOBRE UN EDIFICI MEDIEVAL

NOM DE L'EDIFICI: _____

Tipologia: _____

Municipi actual: _____

Municipi medieval (si existeix): _____

Localització dins la vila medieval (si pot ser en un mapa): _____

Localització actual (si ha canviat): _____

Data de construcció / Data de reconstrucció: _____

Tipologia de la construcció: _____

Tipologia de la construcció: _____

Altres tipologies: _____

Descripció: _____

Planimetria: _____

Bruc cartell històric: _____

Un medieval de l'edifici: _____

Un al llarg del temps (si ha canviat o si ha estat canviat): _____

Altres informacions rellevants: _____

Bibliografia: _____

Annex 2:

Llistat per aprenentatges i competències

Llistat de fitxes

Tema 1: Antiquitat tardana i regnes germànics

1	Document	A1: Els pobles germànics. A2: Els germànics vistos pels romans.	CTUB	2, 5, 7
			CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 1: Antiquitat tardana i regnes germànics

2	Document	A1: Els pobles germànics. A2: Els germànics vistos pels romans. A3: Usos i costums.	CTUB	2, 5, 7
			CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 1: Antiquitat tardana i regnes germànics

3	Document	A1: Els pobles germànics. A2: Els germànics vistos pels romans. A3: Els germànics i la guerra.	CTUB	2, 5, 7
			CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 1: Antiquitat tardana i regnes germànics

4	Document	A1: Els pobles germànics A2: L'arribada a la península ibèrica. A3: La percepció hispanoromana.	CTUB	2, 5, 7
			CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 1: Antiquitat tardana i regnes germànics

5	Document	A1: Els pobles germànics A2: L'arribada a les Illes Britàniques. A3: La figura de Beda el Venerable.	CTUB	2, 5, 7
			CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 1: Antiquitat tardana i regnes germànics

6	Document	A1: Els pobles germànics. A2: Els germànics vistos pels romans. A3: "Foederati" o mercenaris de l'Imperi.	CTUB	2, 5, 7
			CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics

7	Document	A1: Els regnes germànics.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La percepció des de l'Imperi bizantí.	CEE	2, 5, 7
		A3: La figura de Procopi de Cesarea.	CPA	2, 5, 7

Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics

8	Mapa	A1: Els pobles germànics.	CTUB	2, 5
		A2: Expansió pel territori europeu.	CEE	2, 5
		A3: L'entrada dins del l'Imperi.	CPA	2, 5
		A4: Col·lapse de l'Imperi.		

Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics

9	Mapa	A1: Els regnes germànics.	CTUB	2, 5
		A2: Mosaïc de regnes a la desaparició de l'Imperi.	CEE	2, 5
		A3: Diversitat de regnes.	CPA	2, 5
		A3.1: Regne visigot.		
		A3.2: Regne franc.		
		A3.1: Regne vàndal.		
		A3.2: Regne burgundi		

Tema 1: Antiguitat tardana i regnes germànics

10	Mapa	A1: Els regnes germànics.	CTUB	2, 5
		A2: Evolució de la diversitat de regnes.	CEE	2, 5
		A3: Relació amb els espais bizantins i del nord-est.	CPA	2, 5

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

11	Document	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 7
		A2: L'emperador Justinià i la seva esposa Teodora.	CEE	2, 5, 7
		A3: Figura i obra de Procopi de Cesarea.	CPA	2, 5, 7

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

12	Document	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 6, 7
		A2: L'emperadriu Teodora.	CEE	2, 5, 6, 7
		A3: Figura i obra de Procopi de Cesarea.	CPA	2, 5, 6, 7
		A4: Reflexió sobre la utilitat d'aquest font escrita.		

Llistat de fitxes

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

13	Document	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	1, 2, 4, 5, 7
		A2: L'emperadriu Teodora.	CEE	1, 2, 4, 5, 7
		A3: La revolta de Niké.		
		A4: Reflexió sobre la figura de l'Emperador.	CPA	1, 2, 4, 5, 7

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

14	Document	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Obra jurídica de justinià.	CEE	2, 5, 7
		A3: El Codex Iustinianus.		
		A4: La societat bizantina.	CPA	2, 5, 7

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

15	Imatge	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La representació de l'emperador.	CEE	2, 5, 7
		A3: L'art bizantí.	CPA	2, 5, 7

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

16	Imatge	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La representació de l'esposa de l'emperador.	CEE	2, 5, 7
		A3: L'art bizantí.	CPA	2, 5, 7

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

17	Imatge	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La ciutat de Constantinoble.	CEE	2, 5, 7
		A3: El llegat romà i les construccions bizantines.	CPA	2, 5, 7
		A4: Geografia i defensa de la ciutat.		

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

18	Imatge	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 7
		A2: L'exercit bizantí.	CEE	2, 5, 7
		A3: El foc grec.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

19	Arqueologia	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 7
		A2: L'exercit bizantí.		
		A3: El foc grec.	CEE	2, 5, 7
		A4: Reconstrucció històrica.	CPA	2, 5, 7

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

20	Document	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 7
		A2: L'exercit bizantí.		
		A3: Les maneres de fer la guerra.	CEE	2, 5, 7
		A4: El foc grec.	CPA	2, 5, 7

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

21	Document	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La querella iconoclasta.		
		A3: Origen de l'avversió a les imatges.	CEE	2, 5, 7
		A4: Característiques del conflicte i conseqüències.	CPA	2, 5, 7

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

22	Document	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Crisi i progressiva desmembració.		
		A3: Dinastia dels Angelo.	CEE	2, 5, 7
		A4: Tercera croada dirigida per Frederic I Barbaroja.		
		A5: Saqueig de la ciutat i conseqüències.	CPA	2, 5, 7

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

23	Mapa	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5
		A2: Definició territorial.		
		A3: L'estret dels Dardanels.	CEE	2, 5
		A4: L'imperi bizantí i els regnes germànics.	CPA	2, 5

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

24	Mapa	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5
		A2: Definició territorial.		
		A3: L'expansió justiniana.	CEE	2, 5
			CPA	2, 5

Llistat de fitxes

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

25	Mapa	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5
		A2: Definició territorial.	CEE	2, 5
		A3: La mort de Justinià.	CPA	2, 5

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

26	Mapa	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5
		A2: Definició territorial.	CEE	2, 5
		A3: Crisi i desmembrament territorial.	CPA	2, 5

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

27	Mapa	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5
		A2: Definició territorial.		
		A3: Crisi i desmembrament territorial.	CEE	2, 5
		A4: Enemics exteriors.	CPA	2, 5

Tema 2: Bizanci: la continuïtat de l'imperi romà.

28	Mapa	A1: L'imperi bizantí.	CTUB	2, 5
		A2: Definició territorial.		
		A3: Crisi i desmembrament territorial.	CEE	2, 5
		A4: Desaparició a mans dels Turcs.	CPA	2, 5

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

29	Imatge	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Mahoma.	CEE	2, 5, 7
		A3: Predicació inicial.	CPA	2, 5, 7

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

30	Document	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Mahoma.	CEE	2, 5, 7
		A3: Predicació inicial.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

31	Document	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Mahoma i l'expansió de l'Islam.	CEE	2, 5, 7
		A3: Percepció des de l'espai cristià.	CPA	2, 5, 7

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

32	Document	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Els califes ortodoxos.	CEE	2, 5, 7
		A3: Abu Badr i la seva mort.	CPA	2, 5, 7
		A4: La cronística musulmana.		

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

33	Document	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Estructura social.	CEE	2, 5, 7
		A3: Les relacions amoroses.	CPA	2, 5, 7

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

34	Document	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La dinastia Abbasida.	CEE	2, 5, 7
		A3: El Califa Harun al-Raixid.	CPA	2, 5, 7

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

35	Document	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La religió islàmica.	CEE	2, 5, 7
		A3: L'Alcorà.	CPA	2, 5, 7
		A4: El Ramadà.		

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

36	Document	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La religió islàmica.	CEE	2, 5, 7
		A3: La Jihad.	CPA	2, 5, 7
		A4: Precepte o manipulació política?		

Llistat de fitxes

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

37	Document	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La religió islàmica.	CEE	2, 5, 7
		A3: La pietat.	CPA	2, 5, 7

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

38	Document	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La religió islàmica.	CEE	2, 5, 7
		A3: La usura.	CPA	2, 5, 7

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

39	Mapa	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5
		A2: L'expansió de l'Islam.	CEE	2, 5
		A3: Causes i conseqüències.	CPA	2, 5

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

40	Mapa	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5
		A2: L'expansió de l'Islam.	CEE	2, 5
		A3: Els califes ortodoxos.	CEE	2, 5
		A4: Causes i conseqüències.	CPA	2, 5

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

41	Mapa	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5
		A2: L'expansió de l'Islam.	CEE	2, 5
		A3: Els califes ortodoxos.	CEE	2, 5
		A4: Causes i conseqüències.	CPA	2, 5

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

42	Mapa	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5
		A2: L'expansió de l'Islam.	CEE	2, 5
		A3: El Califat Abbassida.	CEE	2, 5
		A4: Causes i conseqüències.	CPA	2, 5

Llistat de fitxes

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

43	Mapa	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5
		A2: L'expansió de l'Islam.	CEE	2, 5
		A3: El Califat Omeia.		
		A4: Causes i conseqüències.	CPA	2, 5

Tema 4: La construcció d'un espai islàmic.

44	Mapa	A1: L'Islam.	CTUB	2, 5
		A2: L'expansió de l'Islam.	CEE	2, 5
		A3: El Califat Abbassida.		
		A4: Causes i conseqüències.	CPA	2, 5

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

45	Mapa	A1: L'espai religiós.	CTUB	2, 5
		A2: Organització territorial de l'espai cristià.	CEE	2, 5
		A3: Diferències entre Orient i Occident.		
		A3: Els patriarcats.		
		A4: Els bisbats.	CPA	2, 5
A5: El Papat.				

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

46	Mapa	A1: L'Europa dels segles VIII-IX.	CTUB	2, 5
		A2: Els Estats Pontificis.	CEE	2, 5
		A3: El paper dels carolingis.	CPA	2, 5

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

47	Document	A1: Persistència de les creences paganes.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Origen i tipologia de les mateixes.	CEE	2, 5, 7
		A3: Acció de l'Església per eradicar-les.	CPA	2, 5, 7

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

48	Document	A1: Persistència de les creences paganes.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Origen i tipologia de les mateixes.	CEE	2, 5, 7
		A3: Acció de l'Església per eradicar-les.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

49	Document	A1: Persistència de les creences paganes.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Origen i tipologia de les mateixes.	CEE	2, 5, 7
		A3: Acció de l'Església per eradicar-les.	CPA	2, 5, 7

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

50	Document	A1: L'Església.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La figura del Papa.	CEE	2, 5, 7
		A3: Origen i dificultats inicials.	CPA	2, 5, 7

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

51	Document	A1: Universalitat pontifícia vs. Cesaropapisme imperial.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Separació del poder civil respecte del poder religiós.	CEE	2, 5, 7
		A3: Figures de Gelasi I i Anastasi I.	CPA	2, 5, 7

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

52	Arqueologia	A1: El monacat medieval.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Els monestirs benedictins.	CEE	2, 5, 7
		A3: L'església, el claustre i la resta de dependències.	CPA	2, 5, 7
		A4: Economia monàstica.		
		A5: La vida dins d'un monestir.		

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

53	Document	A1: Sant Benet de Nursia.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La regla benedictina.	CEE	2, 5, 7
		A3: El concepte de "bona obra".	CPA	2, 5, 7
		A4: Les virtuts del monjo.		

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

54	Document	A1: Sant Benet de Nursia.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La regla benedictina.	CEE	2, 5, 7
		A3: La vida dins del monestir.	CPA	2, 5, 7
		A4: El silenci.		

Llistat de fitxes

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

55	Document	A1: Sant Benet de Nursia.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La regla benedictina.	CEE	2, 5, 7
		A3: La vida dins del monestir.		
		A4: Normes sobre el menjar.	CPA	2, 5, 7

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

57	Document	A1: Sant Benet de Nursia.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La regla benedictina.	CEE	2, 5, 7
		A3: La vida dins del monestir.		
		A4: Normes sobre el beure.	CPA	2, 5, 7

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

58	Document	A1: Sant Benet de Nursia.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La regla benedictina.	CEE	2, 5, 7
		A3: La vida dins del monestir.		
		A4: Normes sobre el dormir.	CPA	2, 5, 7

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

59	Document	A1: Sant Benet de Nursia.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La regla benedictina.	CEE	2, 5, 7
		A3: La vida dins del monestir.		
		A4: Normes sobre el vestit.	CPA	2, 5, 7

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

60	Document	A1: Sant Benet de Nursia.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La regla benedictina.	CEE	2, 5, 7
		A3: La vida dins del monestir.		
		A4: Normes sobre l'organització diària.	CPA	2, 5, 7

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident.

61	Document	A1: L'Scriptorium dels monestirs.	CTUB	2, 5, 7
		A2: El valor de l'escriptura.	CEE	2, 5, 7
		A3: Actualitat del text.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 5: L'Europa carolíngia.

62	Mapa	A1: L'imperi carolingi.	CTUB	2, 5
		A2: Procés de "dilatatio regni".	CEE	2, 5
		A3: Les "marques".	CPA	2, 5

Tema 5: L'Europa carolíngia.

63	Mapa	A1: L'imperi carolingi.	CTUB	2, 5
		A2: Procés de "dilatatio regni".	CEE	2, 5
		A3: Definició territorial.	CPA	2, 5

Tema 5: L'Europa carolíngia.

64	Mapa	A1: L'imperi carolingi.	CTUB	2, 5
		A2: La mort de Carlemany.		
		A3: Mort de Lluís el Pietós i repartiment de l'Imperi.	CEE	2, 5
		A4: El Tractat de Verdún.	CPA	2, 5

Tema 5: L'Europa carolíngia.

65	Mapa	A1: L'imperi otònida.	CTUB	2, 5
		A2: L'expansió cap a l'Est.	CEE	2, 5
		A3: Gestió territorial.	CPA	2, 5

Tema 5: L'Europa carolíngia.

66	Document	A1: El regne franc.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Dels merovingis als carolingis.	CEE	2, 5, 7
		A3: Intervenció del Papa.		
		A4: Pipí el Breu.	CPA	2, 5, 7

Tema 5: L'Europa carolíngia.

67	Document	A1: La figura de Carlemany.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La biografia d'Eginard.	CEE	2, 5, 7
		A3: Descripció física.		
		A4: Salut i alimentació.		
		A5: Cultura.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 5: L'Europa carolíngia.

68	Document	A1: Carlemany i la cultura.	CTUB	2, 5, 7
		A2: El Renaixement carolingi.	CEE	2, 5, 7
		A3: La figura d'Alcuí de York.	CPA	2, 5, 7

Tema 5: L'Europa carolíngia.

69	Document	A1: La "dilatatio regni".	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les guerres contra els Saxons.		
		A3: Sotsmissió política i religiosa dels Saxons.	CEE	2, 5, 7
		A4: Conversió al cristianisme.	CPA	2, 5, 7

Tema 5: L'Europa carolíngia.

70	Document	A1: L'imperi carolingi.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La figura de Carlemany.	CEE	2, 5, 7
		A3: Coronació com a emperador.	CPA	2, 5, 7

Tema 5: L'Europa carolíngia.

71	Document	A1: L'imperi carolingi.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La figura de Carlemany.	CEE	2, 5, 7
		A3: Coronació com a emperador.	CPA	2, 5, 7

Tema 5: L'Europa carolíngia.

72	Document	A1: L'imperi carolingi.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Organització administrativa.		
		A3: Els "misi dominici".	CEE	2, 5, 7
		A4: Prerrogatives civils i regioses	CPA	2, 5, 7

Tema 5: L'Europa carolíngia.

73	Document	A1: L'imperi otònida.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La figura d'Otó I.	CEE	2, 5, 7
		A3: Coronació com a emperador.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 5: L'Europa carolíngia.

74	Arqueologia	A1: Imperi carolingi A2: Moneda carolíngia. A3: Anàlisi i interpretació.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	-------------	--	--

Tema 6: La societat feudal.

75	Imatge	A1: El Feudalisme. A2: La Societat Feudal. A3: Les relacions de vassallatge. A4: El jurament de fidelitat. A5: Liber Feudorum Maior.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	--------	--	--

Tema 6: La societat feudal.

76	Document	A1: El Feudalisme. A2: La Societat Feudal. A3: El vassallatge. A4: Deures i obligacions.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	----------	---	--

Tema 6: La societat feudal.

77	Document	A1: La Societat Feudal. A2: Jurament de fidelitat. A3: Estructura del document.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	----------	---	--

Tema 6: La societat feudal.

78	Document	A1: La Societat Feudal. A2: Jurament de fidelitat. A3: Cerimònia de l'homenatge.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	----------	--	--

Tema 6: La societat feudal.

79	Document	A1: La Societat Feudal. A2: La propietat de la terra. A3: Definició del feu.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	----------	--	--

Llistat de fitxes

Tema 6: La societat feudal.

80	Document	A1: La Societat Feudal. A2: Poder creixent dels senyors feudals. A3: Declivi de les monarquies. A4: Percepció des d'Al-Andalus.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	----------	--	--

Tema 6: La societat feudal.

81	Document	A1: La Societat Feudal. A2: La propietat de la terra. A3: Definició d'alou, feu i emfiteusi.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	----------	--	--

Tema 6: La societat feudal.

82	Document	A1: La Societat Feudal. A2: Els tres ordres. A3: Configuració i funcions.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	----------	---	--

Tema 6: La societat feudal.

83	Document	A1: La Societat Feudal. A2: Els tres ordres. A3: Configuració i funcions.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	----------	---	--

Tema 6: La societat feudal.

84	Document	A1: La Societat Feudal. A2: Les prestacions pageses. A3: Anàlisi sobre la diversitat i tipologia de les que apareixen al document estudiat.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	----------	---	--

Tema 6: La societat feudal.

85	Document	A1: La Societat Feudal. A2: La propietat de la terra. A3: Contractes agraris. A4: Definició d'emfiteusi.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
-----------	----------	---	--

Llistat de fitxes

Tema 6: La societat feudal.

86	Mapa	A1: La Societat Feudal.	CTUB	2, 5
		A2: La propietat de la terra.	CEE	2, 5
		A3: Distribució territorial i econòmica.	CPA	2, 5

Tema 6: La societat feudal.

87	Document	A1: Societat feudal.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Prestació d'homenatge.	CEE	2, 5, 7
		A3: Les Almoïnes medievals.	CPA	2, 5, 7
		A4: L'Almoïna de Girona.		

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

89	Document	A1: Ensenyament i cultura.	CTUB	2, 5, 7
		A2: L'origen de les Universitats.	CEE	2, 5, 7
		A3: Reflexió sobre l'actualitat del text.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

90	Document	A1: Ensenyament i cultura.	CTUB	2, 5, 7
		A2: L'origen de les Universitats.	CEE	2, 5, 7
		A3: Els universitaris medievals.	CPA	2, 5, 7
		A4: Reflexió sobre l'actualitat del text.		

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

91	Document	A1: Cultura i ensenyament.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les Universitats.	CEE	2, 5, 7
		A3: Els universitaris medievals.	CPA	2, 5, 7
		A4: Reflexió sobre l'actualitat del text.		

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

92	Document	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les corrents heterodoxes.	CEE	2, 5, 7
		A3: L'heretgia dels valdesos.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

93	Document	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les corrents heterodoxes.	CEE	2, 5, 7
		A3: L'heretgia dels valdesos. A4: La figura de Pere Valdès.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

94	Document	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les corrents heterodoxes.	CEE	2, 5, 7
		A3: L'heretgia del Càtars.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

95	Document	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les corrents heterodoxes.	CEE	2, 5, 7
		A3: L'heretgia del Càtars.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

97	Document	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les corrents heterodoxes.	CEE	2, 5, 7
		A3: Les beguines.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

98	Document	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les corrents heterodoxes.	CEE	2, 5, 7
		A3: Les beguines.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

99	Document	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les corrents heterodoxes.	CEE	2, 5, 7
		A3: Les beguines.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

101	Imatge	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La lluita pel "Dominium mundi".	CEE	2, 5, 7
		A3: El "Dictatus Papae".		
		A4: La figura de Gregori VII.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

102	Imatge	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La lluita pel "Dominium mundi".	CEE	2, 5, 7
		A3: El "Dictatus Papae".		
		A4: La figura de Gregori VII.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

103	Imatge	A1: Les ordes monàstiques.	CTUB	2, 5, 7
		A2: El monestir benedictí.	CEE	2, 5, 7
		A3: La planta del monestir de Saint Gall.		
			CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

104	Mapa	A1: La renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5
		A2: Les ordes monàstiques.	CEE	2, 5
		A3: La reforma cluniacenca.		
		A4: Expansió territorial.	CPA	2, 5

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

105	Mapa	A1: La renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5
		A2: Les ordes monàstiques.	CEE	2, 5
		A3: La reforma cluniacenca.		
		A4: Expansió territorial.	CPA	2, 5

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

106	Arqueologia	A1: La renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les ordes monàstiques.	CEE	2, 5, 7
		A3: La reforma cluniacenca.		
		A4: L'abadia de Cluny.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

107	Arqueologia	A1: La renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les ordes monàstiques.		
		A3: La reforma cisterenca.	CEE	2, 5, 7
		A4: L'Abadia de Fontenay.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

108	Arqueologia	A1: La renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les ordes monàstiques.		
		A3: La reforma cisterenca.	CEE	2, 5, 7
		A4: L'Abadia de Fontfreda.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

109	Arqueologia	A1: La renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les ordes monàstiques.		
		A3: La reforma cisterenca.	CEE	2, 5, 7
		A4: El monestir de Poblet.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

110	Arqueologia	A1: La renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les ordes monàstiques.		
		A3: La reforma cisterenca.	CEE	2, 5, 7
		A4: El monestir de Poblet.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

111	Arqueologia	A1: La renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les ordes monàstiques.		
		A3: La reforma cisterenca.	CEE	2, 5, 7
		A4: El monestir de Poblet.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

112	Mapa	A1: La renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5
		A2: Les ordes monàstiques.		
		A3: La reforma cisterenca.	CEE	2, 5
		A4: El monestir de Poblet.		
		A5: Economia cisterenca: granges i ramaderia.	CPA	2, 5

Llistat de fitxes

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

113	Mapa	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5
		A2: Les corrents heterodoxes.	CEE	2, 5
		A3: L'heretgia del Càtars.		
		A4: Expansió territorial.	CPA	2, 5

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

114	Imatge	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les ordes mendicants.		
		A3: Els Dominics.	CEE	2, 5, 7
		A4: La figura de Domingo de Guzmán.		
		A5: L'intent de conversió dels càtars.	CPA	2, 5, 7

Tema 7: La renovació de la cristiandat (segles XI-XIII).

115	Imatge	A1: Renovació de la cristiandat llatina.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les ordes mendicants.		
		A3: Els Franciscans.	CEE	2, 5, 7
		A4: La figura de Francesc d'Assís.		
		A5: Els frescos de Giotto a la basílica d'Assís.	CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

116	Document	A1: Feudalisme i ciutats.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Els moviments comunals.		
		A3: El cas de la comuna de Cambrai.	CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

117	Document	A1: Feudalisme i ciutats.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Els moviments comunals.		
		A3: El cas de la comuna de Laon.	CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

118	Document	A1: Feudalisme i ciutats.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les ciutats italianes.		
		A3: Relació amb el poder imperial.	CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

119	Document	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Les ciutats italianes. A3: La ciutat de Milà.	CTUB	2, 5, 7
			CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

120	Document	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Les ciutats italianes. A3: La ciutat de Gènova. A4: El govern dels còsols. A5: Compromisos i normes en l'exercici del càrrec. A6: Convivència dins la ciutat.	CTUB	2, 5, 7
			CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

121	Document	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Les ciutats italianes. A3: La ciutat de Bolònia. A4: Concessió de privilegis.	CTUB	2, 5, 7
			CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

122	Imatge	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Les ciutats italianes. A3: La ciutat de Florència.	CTUB	2, 5, 7
			CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

123	Mapa	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Ciutats comercials nord europees. A3: La ciutat de Lübeck.	CTUB	2, 5
			CEE	2, 5
			CPA	2, 5

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

124	Mapa	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Ciutats comercials nord europees. A3: La ciutat de Lübeck.	CTUB	2, 5
			CEE	2, 5
			CPA	2, 5

Llistat de fitxes

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

125	Mapa	A1: Feudalisme i ciutats. A2: Ciutats comercials nord europees. A3: La ciutat de Lübeck.	CTUB 2, 5 CEE 2, 5 CPA 2, 5
------------	------	--	-----------------------------------

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

126	Imatge	A1: Feudalisme i ciutats. A2: La ciutat de Vic. A3: Formes d'organització municipal. A4: La insaculació.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
------------	--------	---	--

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

127	Imatge	A1: Feudalisme i ciutats. A2: La ciutat de Barcelona. A3: Formes d'organització municipal. A4: El Consell de Cent.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
------------	--------	---	--

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

128	Imatge	A1: Formes d'organització municipal. A2: La vila de Cubells. A3: Percepció d'imposicions i sises.	CTUB 2, 5, 7 CEE 2, 5, 7 CPA 2, 5, 7
------------	--------	---	--

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

129	Mapa	A1: La ciutat i el comerç. A2: Rutes comercials. A3: Territorialització.	CTUB 2, 5 CEE 2, 5 CPA 2, 5
------------	------	--	-----------------------------------

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

130	Mapa	A1: El coneixement del món. A2: Les cartes geogràfiques. A3: La figura d'Abraham Cresques.	CTUB 2, 5 CEE 2, 5 CPA 2, 5
------------	------	--	-----------------------------------

Llistat de fitxes

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

131	Arqueologia	A1: El coneixement del món.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Instruments de navegació.	CEE	2, 5, 7
		A3: Els astrolabis.	CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

132	Imatge	A1: La ciutat i el comerç.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Concessió de mercat i fira.	CEE	2, 5, 7
		A3: El cas de la ciutat de Balaguer.	CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

134	Document	A1: Feudalisme i ciutats.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Ciutats comercials nord europees.	CEE	2, 5, 7
		A3: La ciutat de Lübeck.	CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

135	Document	A1: Feudalisme i ciutats.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Ciutats comercials nord europees.	CEE	2, 5, 7
		A3: La ciutat de Bruges.	CPA	2, 5, 7

Tema 8: El món urbà i el comerç (segles XI-XIII)

136	Document	A1: Feudalisme i ciutats.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Ciutats comercials nord europees.	CEE	2, 5, 7
		A3: La ciutat de Lübeck.	CPA	2, 5, 7

Tema 9: Les monarquies feudals

137	Article	A1: Les monarquies feudals.	CTUB	2, 5, 7
		A2: L'imperi germànic.	CEE	2, 5, 7
		A3: La monarquia anglesa.	CEE	2, 5, 7
		A4: La monarquia francesa.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 9: Les monarquies feudals

138	Imatge	A1: Les monarquies feudals.	CTUB	2, 5, 7
		A2: El regnat de Jaume I.	CEE	2, 5, 7
		A3: El "Llibre dels Feyts".	CPA	2, 5, 7

Tema 9: Les monarquies feudals

139	Arqueologia	A1: Les monarquies feudals i l'Imperi.	CTUB	2, 5, 7
		A2: L'emperador Frederic II.	CEE	2, 5, 7
		A3: Tomba a la Catedral de Palerm.	CPA	2, 5, 7

Tema 9: Les monarquies feudals

140	Arqueologia	A1: Les monarquies feudals.	CTUB	2, 5, 7
		A2: El rei Pere el Gran.	CEE	2, 5, 7
		A3: La tomba de Pere el Gran a Santes Creus.	CPA	2, 5, 7

Tema 9: Les monarquies feudals

141	Arqueologia	A1: Les monarquies feudals.	CTUB	2, 5, 7
		A2: El rei Pere el Gran.	CEE	2, 5, 7
		A3: La tomba de Pere el Gran.	CEE	2, 5, 7
		A4: Anàlisi genètica de les restes.	CPA	2, 5, 7

Tema 9: Les monarquies feudals

142	Arqueologia	A1: Les monarquies feudals.	CTUB	2, 5, 7
		A2: L'espai de la memòria.	CEE	2, 5, 7
		A3: El panteó reial de Poblet.	CPA	2, 5, 7

Tema 9: Les monarquies feudals

143	Arqueologia	A1: Les monarquies feudals.	CTUB	2, 5, 7
		A2: L'espai de la memòria.	CEE	2, 5, 7
		A3: El panteó reial de San Juan de la Peña.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 9: Les monarquies feudals

144	Imatge	A1: Les monarquies feudals.	CTUB	2, 5, 7
		A2: Les vicissituds de la monarquia anglesa.	CEE	2, 5, 7
		A3: La Carta Magna.		
		A4: Significació en la història del parlamentarisme europeu.	CPA	2, 5, 7

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

145	Activitat	A1: La Crisi Baixmedieval.	CTUB	1, 2, 4, 5, 7
		A2: Abast i repercussió.	CEE	1, 2, 4, 5, 7
		A3: Anàlisi crític i diversitat d'interpretacions.	CPA	1, 2, 4, 5, 7

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

146	Imatge	A1: La Crisi Baixmedieval.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La Pesta Negra.	CEE	2, 5, 7
		A3: Les Danses de la Mort.		
		A4: Les pintures de l'església de Clusone.	CPA	2, 5, 7

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

147	Arqueologia	A1: La Crisi Baixmedieval.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La Pesta Negra.	CEE	2, 5, 7
		A3: Estudis arqueològics.		
		A4: L'exemple de la ciutat de París.	CPA	2, 5, 7

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

148	Imatge	A1: La Crisi Baixmedieval.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La Pesta Negra.	CEE	2, 5, 7
		A3: Les imatges de la mort.		
		A4: L'exemple de Tournai.	CPA	2, 5, 7

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

149	Imatge	A1: La Crisi Baixmedieval.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La Pesta Negra.	CEE	2, 5, 7
		A3: La transmissió de la malaltia.		
		A3: Les imatges de la mort.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

150	Imatge	A1: La Crisi Baixmedieval.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La Pesta Negra.	CEE	2, 5, 7
		A3: Les imatges de la mort.	CPA	2, 5, 7

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

151	Imatge	A1: L'esplendor de les ciutats flamenques.	CTUB	2, 5, 7
		A2: El matrimoni Arnolfini, de Jan Van Eyck.	CEE	2, 5, 7
			CPA	2, 5, 7

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

152	Document	A1: La Crisi Baixmedieval.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La Pesta Negra.		
		A3: Els símptomes de la malaltia.	CEE	2, 5, 7
		A4: La cerca de culpables: els jueus.	CPA	2, 5, 7

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

153	Document	A1: La Crisi Baixmedieval.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La Pesta Negra.		
		A3: La difusió de la pesta.	CEE	2, 5, 7
		A3: Els símptomes de la malaltia.		
		A4: L'esforç de la medicina.	CPA	2, 5, 7
A5: La literatura de la mort.				

Tema 2: Antiguitat tardana i regnes germànics

155	Activitat	A1: L'Alta Edat Mitjana.	CTUB	2, 5, 6, 7
		A2: El segle VII	CEE	2, 5, 6, 7
		A3: Visualització i reflexió.	CPA	2, 5, 6, 7

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

156	Article	A1: La Crisi Baixmedieval.	CTUB	2, 5, 7
		A2: La Pesta Negra.	CEE	2, 5, 7
		A3: La difusió de la pesta a Europa.	CPA	2, 5, 7

Llistat de fitxes

Tema 3: Cristianisme, església i espiritualitat a Orient i a Occident

157	Activitat	A1: El monacat femení a l'Edat Mitjana.	CTUB	2, 5, 6, 7
		A2: La vida dins del monestir.	CEE	2, 5, 6, 7
		A3: L'exemple del monestir de Sant Daniel de Girona.	CPA	2, 5, 6, 7

Tema 10: Els segles XIV i XV: un temps de crisi?

158	Activitat	A1: Descripció d'un edifici de d'origen medieval.	CTUB	1, 2, 3, 4, 5
		A2: Contextualització.	CEE	1, 2, 3, 4, 5
		A3: Anàlisi de fonts diverses: documentació, arqueologia, territori.	CPA	1, 2, 3, 4, 5
		A4: Síntesi descriptiva i històrica.		